

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

ОТЧЕТ

за 2024 година

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД4

I.	ОСНОВНИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ.....	6
1.	КОМПЛЕКТУВАНЕ НА БИБЛИОТЕЧНИ ДОКУМЕНТИ.....	6
1.1.	Комплектуване на документи, получени по Закона за задължителното депозирание на печатни и други видове произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги	6
1.2.	Комплектуване на документи, набавени чрез покупка, дарение и книгообмен	7
1.3.	Международен книгообмен	9
2.	СЪЗДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ	11
2.1.	Каталогизация на библиотечни документи	11
2.2.	Поддържане на нормативни бази данни.....	12
2.3.	Аналитико-семантична част на библиографското описание	13
2.4.	Поддържане на традиционни библиотечни каталози.....	14
3.	БИБЛИОТЕЧНО И ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИ.....	15
3.1.	Поддържане и предоставяне на библиотечни колекции	15
3.2.	Обслужване на потребители.....	16
3.3.	Ползвани библиотечни документи	18
3.4.	Разкриване на ръкописно-документално наследство.....	23
3.5.	Информационно-библиографско обслужване. Продукти и услуги	24
3.6.	Репродуциране на библиотечни документи	30
3.7.	Поддържане на информационни технологии и мрежи.....	30
4.	ОПАЗВАНЕ НА РЪКОПИСНО-ДОКУМЕНТАЛНО НАСЛЕДСТВО	35
4.1.	Дигитализация на документи.....	35
4.2.	Консервация и реставрация на архивни и други видове документи.....	37
5.	ДЕЙНОСТИ С НАЦИОНАЛНА ОТГОВОРНОСТ	38
5.1.	Контрол по Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги.....	38
5.2.	Осигуряване на задължителни екземпляри за депозитните библиотеки	38
5.3.	Поддържане на каталогизация в публикациите	41
5.4.	Присъждане на международни идентификационни номера	41
5.5.	Поддържане на Архив на българските печатни и други видове документи.....	44
5.6.	Поддържане на годишна национална статистика на монографични и продължаващи издания.....	46
6.	НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ	47
7.	ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ	47
7.1.	Печатна дейност.....	47
7.2.	Други дейности, включени в печатната и издателската дейност на НБКМ	48
8.	БИБЛИОТЕЧНО-КООРДИНАЦИОННА ДЕЙНОСТ	48
9.	КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА.....	49
9.1.	Културен календар	49
9.2.	Зала „История на книгата“	51
9.3.	Общ брой посещения в НБКМ.....	52
9.4.	Литературен клуб „Писмена“	52
10.	МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ. ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ.....	53
10.1.	Международна дейност	53
10.2.	Проекти и програми.....	60
II.	АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ.....	64
1.	ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ.....	64
1.1.	Численост на персонала:.....	64
1.2.	Структура на персонала.....	64
1.3.	Възрастова структура на персонала.....	65
1.4.	Заплащане	65

1.5.	Обучение и квалификация на персонала	65
1.6.	Командировки в страната и чужбина	68
2.	ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД	69
3.	СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ.....	70
3.1.	Профилактика и проверка на инсталации, съоръжения и машини, текуща поддръжка и ремонти на сградния фонд, прочистване и почистване	70
3.2.	Архивна дейност	71
3.3.	Дейности по снабдяване и отчитане на канцеларски, хигиенни и др. материали за нуждите на работата на библиотеката.....	71
3.4.	Обществени поръчки	72
4.	ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ	72
4.1.	Приходи.....	72
4.2.	Разходи	73
4.3.	Трансфери	74
III.	ПРИЛОЖЕНИЯ	75
1.	Приложение №1. СТАТИСТИЧЕСКА ТАБЛИЦА ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА ПО СТАНДАРТА ЗА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ ПРЕЗ 2024 Г.	75
2.	Приложение №2. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ ЗА 2024 г.....	79
2.1.	Монографични издания	79
2.2.	Статии, студии	80
2.3.	Участия в научни форуми.....	85
2.4.	Проекти	87
3.	Приложение №3. В МЕДИИТЕ ЗА НАС, 2024 г. ПО МЕСЕЦИ.....	88
3.1.	Януари 2024	88
3.2.	Февруари 2024.....	89
3.3.	Март 2024.....	91
3.4.	Април 2024.....	92
3.5.	Май 2024	94
3.6.	Юни 2024 г.....	95
3.7.	Юли 2024.....	97
3.8.	Септември 2024.....	98
3.9.	Октомври 2024	98
3.10.	Ноември 2024.....	99
3.11.	Декември 2024	100
4.	Приложение №4. Фотографии от знакови събития в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ през 2024 г.....	103

УВОД

Създадена на 10 декември 1878 г. Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ е първата публична библиотека – връстница на Освобождението на България и най-голямата обществена библиотека в страната.

Отчетната 2024 г. беше изпъстрена със знакови събития, изложби и премиери, които представяха документални свидетелства от последните 146 години, както и ръкописи – реликви на повече от десет века, грижливо съхранявани в богатия библиотечен фонд.

Мисията за съхраняване и опазване на националните ни книжовна памет придоби нови измерения през последната година. Близко 9-милионният фонд на Националната библиотека – всяка книга, вестник, ръкопис, като частица от нашата история, изисква грижи за правилното съхранение и осигуряване на достъп до документите за широката читателска аудитория.

Библиотеката е не само хранилище на миналото, тя е жив организъм, който пулсира с ритъма на нашето време. В изпълнение на своята мисия тя се развива и променя в крак с новите технологии, а ние ги приемаме като наш съюзник. Така грижата на библиотекарите и всички специалисти в Националната библиотека е насочена към успешния преход от аналоговата в дигиталната ера. Изкуственият интелект, дигитализацията, систематизирането на информацията в глобален мащаб бяха предизвикателства за Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и през 2024 г. Днес не само събираме, съхраняваме и реставрираме документи, но чрез дигитализацията успяваме да ги направим по-достъпни и видими за нашите читатели.

Разбира се, по пътя ни има и ще има рискове и още нови предизвикателства, тъй като съвременните технологии изискват от нас не само знания, но и различни подходи и методи за тяхното прилагане. Етичността в дигиталния свят е от съществено значение, защото той крие опасности като загуба на автентичност и фалшифициране на информацията. Затова нашата мисия е двойно по-отговорна – да използваме новите инструменти, но и да защитаваме човешкото достойнство и автентичността на знанието.

Водени от мисълта на Умберто Еко, че „Библиотеката е не само хранилище, тя е и лаборатория на духа“, ние развиваме нашата „лаборатория“ – Националната библиотека на България, където днес се раждат нови решения и в крак с новите изисквания на информационната среда. Ние знаем, че библиотеката започва от фонда, но разбираме, че бъдещето ѝ е в умението да управляваме това знание и да го правим достъпно за всеки, независимо от времето и мястото, като спазваме принципите на толерантност, етичност, приобщаване и съпричастност, и отхвърляйки дискриминацията, враждата и езика на омразата.

През 2024 г. библиотеката се утвърди като мост между миналото и бъдещето. В динамичния съвременен свят за мнозина институцията Национална библиотека остава пристан – пространство, в което човешкото достойнство, културата на съпричастност и хуманизмът на знанието се срещат с модерните технологии.

От постигнатото през отчетния период открояваме нашата нова роля в осигуряването на синергия между просвещението и националната книжовна памет. Усилията ни бяха насочени към гарантиране, че както днешните, така и утрешните читатели ще имат достъп до синтезираната мъдрост на вековете, чрез съвременни инструменти, създадени за нейното съхранение и разпространение. Тази трансформация изисква не само достоверна информация, която Библиотеката предоставя, но и нова дигитална етика – уважение към съдържанието, което създаваме и споделяме в полза на обществото.

Именно този стратегически приоритет – дигитализацията на колекциите във фонда, заложен в Стратегията на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – следвахме и през този отчетен период.

По отношение на другите важни приоритети отбелязваме продължаващата тенденция от последните четири години – след COVID пандемията – към активно използване на цифрови платформи в работата с потребителите и обслужването на читателите.

Тази модернизация върви ръка за ръка с утвърденото доверие на нашите потребители, които разчитат на библиотеката за достъп до надеждна и достоверна информация. Именно това доверие, съчетано с националната ни отговорност, стои в основата на стратегическите ни усилия.

В отчета на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за 2024 г. са представени редица доказателства за изпълнението на дейностите с национално значение, които тук накратко маркираме:

- поддържане на Архива на българските печатни и други видове документи;
- изработване на текущата национална библиография;
- издирване, събиране, съхраняване и обработване на ръкописно-документалното наследство;
- осигуряване на качествено библиотечно и информационно обслужване;
- осигуряване на онлайн обслужване на потребителите чрез сайта на библиотеката;
- изготвяне на библиографски справки и информационни бюлетени за институции и граждани;
- контрол върху изпълнението на Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги; разпределение и изпращане на депозитните екземпляри в библиотеките в страната;
- осъществяване на статистическото отчитане на книжовната продукция на България;
- присъждане на международните стандартни номера на издания и организации (ISBN, ISSN, ISMN);
- съставяне и поддържане на онлайн базата на Националния регистър на издаваните книги в България;
- извършване на научноизследователска и приложна дейност в областите: библиотекознание, библиография, книгознание, архивистика, ориенталистика, консервацията и реставрация;
- изработване на национални библиотечно-библиографски стандарти,
- класификационни схеми и други видове нормативни документи;
- осъществяване на методическа помощ и професионални контакти с библиотеките в страната;
- сътрудничество със световни професионални организации като CENL, IFLA и Национални библиотечни асоциации в Европа и осъществяване на международни контакти с библиотеки и други сродни институции по света;
- популяризиране на научноизследователската, библиотечната, библиографската и методическата дейност чрез издаването на монографии, сборници и списания от издателството на Националната библиотека.

През отчетния едногодишен период дейността на Националната библиотека продължи да се осъществява в условията на делегиран бюджет и при спазване на строга финансова дисциплина.

I. ОСНОВНИ И СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

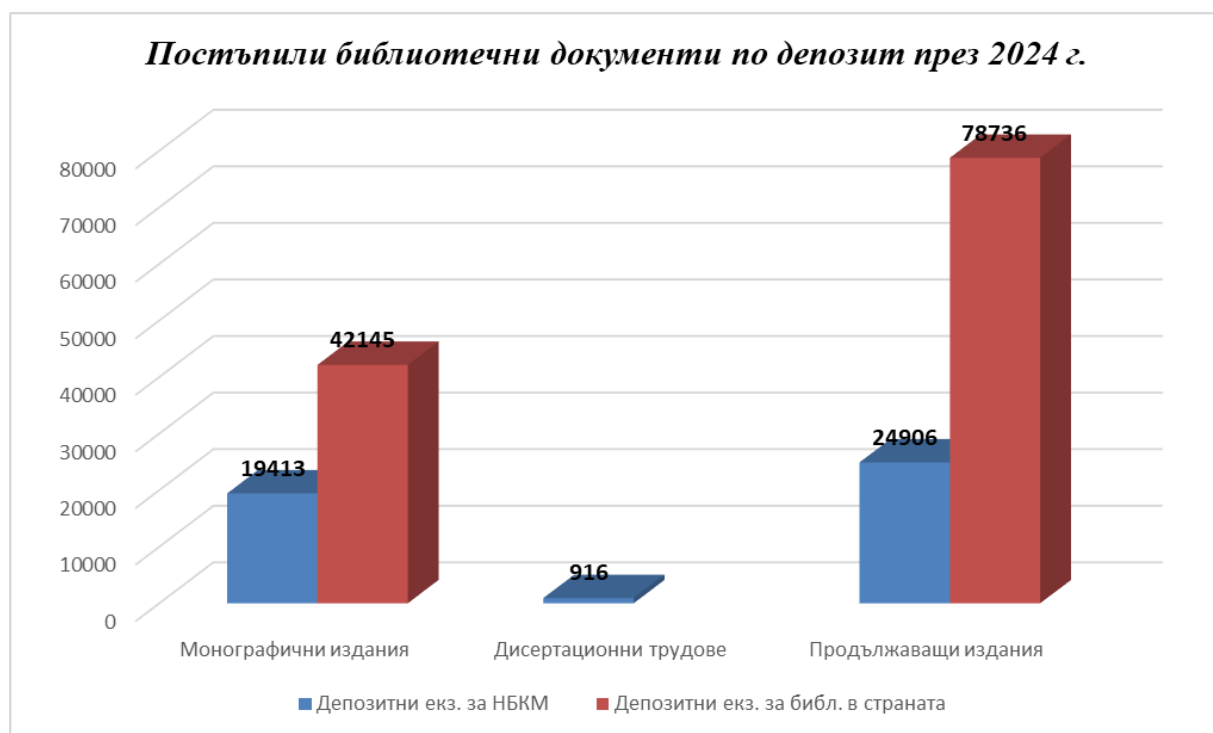
1. КОМПЛЕКТУВАНЕ НА БИБЛИОТЕЧНИ ДОКУМЕНТИ

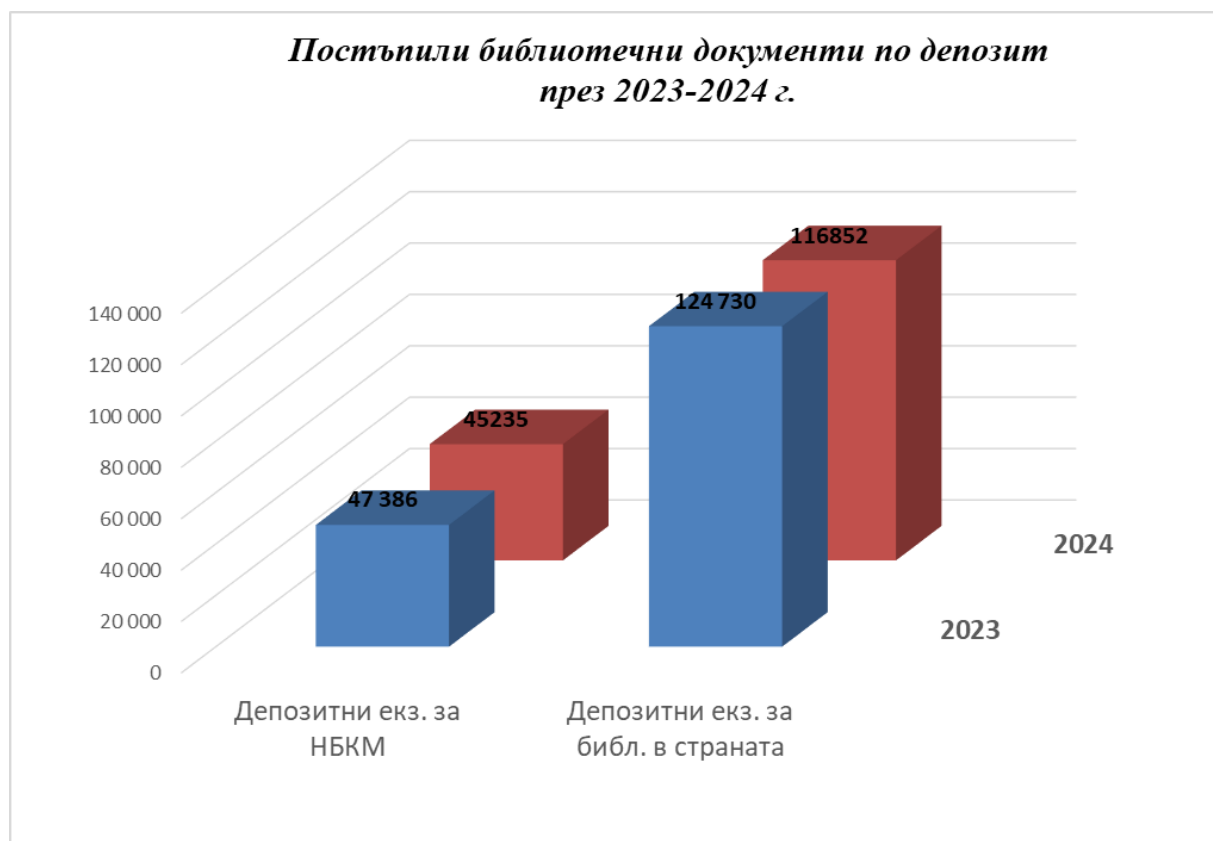
1.1. Комплектуване на документи, получени по Закона за задължителното депозирание на печатни и други видове произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги

През отчетната 2024 г. в Националната библиотека са приети, обработени и разпределени по силата на Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги следните видове издания:

ПОСТЪПИЛИ БИБЛИОТЕЧНИ ДОКУМЕНТИ ПО ДЕПОЗИТ ПРЕЗ 2023-2024 г.

Вид на документа	2023		2024	
	Депозитни екз. за НБКМ	Депозитни екз. за библ. в страната	Депозитни екз. за НБКМ	Депозитни екз. за библ. в страната
Монографични издания	21 550 (от тях електронни ресурси – 674)	45 994 (от тях електронни ресурси – 610)	19 413 (от тях електронни ресурси – 1 260)	42 145 (от тях електронни ресурси – 271)
Дисертационни трудове	1 006		916	
Продължаващи издания	25 836	78 736	24 906	74 707
Общо	47 386	124 730	45 235	116 852

През 2024 г. по депозит са постъпили, обработени и разпределени общо 162 087 б.е. (от тях 45 235 б.е. във фонда на НБКМ – 23 750 постъпили в Архив на НБКМ и 21 485 постъпили в основен фонд на НБКМ, а 116 852 б.е. са изпратени в депозитните библиотеки в страната).

През 2024 г. количеството на постъпилите и регистрирани монографии за архив и основен фонд намалява с 5,6% в сравнение с 2023 г. (2024 г. - 20 329 б. е., в сравнение 2023 г. - 21 550.).

При продължаващите издания, постъпили и обработени през 2024 г. за фонда на Националната библиотека и разпределени по депозит, се наблюдава спад с приблизително 3,5%.

За сравнение: през 2024 г. – 24 906 б. е., 2023 г. – 25 836 б. е.). Една част от печатните периодични издания преминаха към онлайн издаване и разпространение. Намаляването на обема на продължаващите издания (списания, столични и регионални вестници), спрямо 2023 г. е в резултат и на прекратяване на издаването на около 37 продължаващи издания – 14 списания, 11 централни и регионални вестници и 14 бюлетина, а също и на забавяне на отпечатването на изданията, намаляване на тиражите на издателската продукция и съответно намаляване на периодичността на издаваните продължаващи издания.

1.2. Комплектуване на документи, набавени чрез покупка, дарение и книгообмен

1.2.1. Комплектуване на документи, набавени чрез покупка

Във фонда на Библиотеката чрез покупка са постъпили 84 заглавия от монографични издания и 77 заглавия български и чуждестранни продължаващи издания в 3 056 рег.ед.

- комплектуване на чуждестранни монографии за основен фонд чрез покупка по Проект на Министерство на културата по Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност – 2024” – набавени и регистрирани в модул COBISS3/Набавяне – 58 тома на стойност 13633,28 лв.;

- комплектуване на български и чуждестранни монографии за основен фонд чрез покупка, финансирани от бюджета на Библиотеката – 26 заглавия, регистрирани в модул COBISS3/Набавяне на стойност 4 432, 28 лв.

1.2.2. Комплектуване на документи, набавени чрез дарение

Постъпилите чрез дарение български и чуждестранни монографични издания за фонда са 784 заглавия, а чуждестранните периодични издания са 41 заглавия в 511 рег.ед.

Дарители на българска литература през 2024 г.:

- 16 издателства, държавни и обществени институции
- 42 частни лица, автори и преводачи

Дарители на чуждестранна литература през 2024 г.

- 67 държавни и обществени институции
- 113 частни лица, автори и преводачи

1.2.3. Комплектуване на документи, набавени чрез книгообмен

Постъпилите чуждестранни монографични издания по книгообмен за фонда са 598 заглавия и 164 заглавия чуждестранни продължаващи издания в 834 рег.ед.

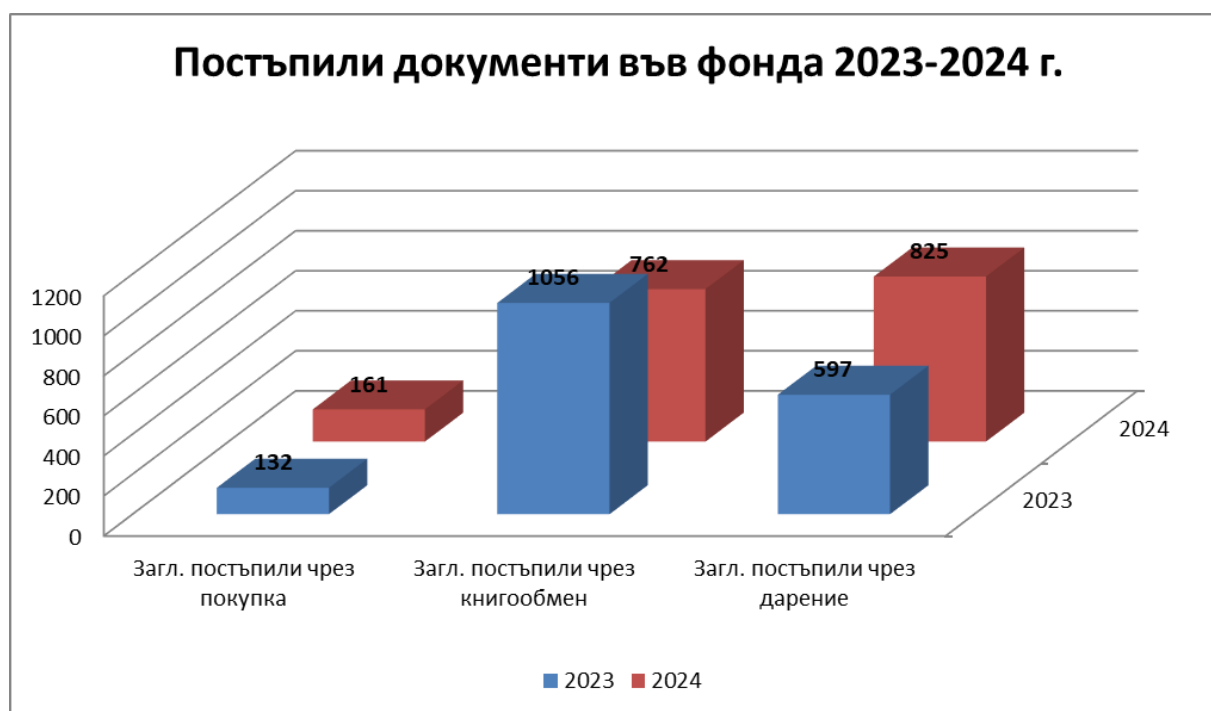
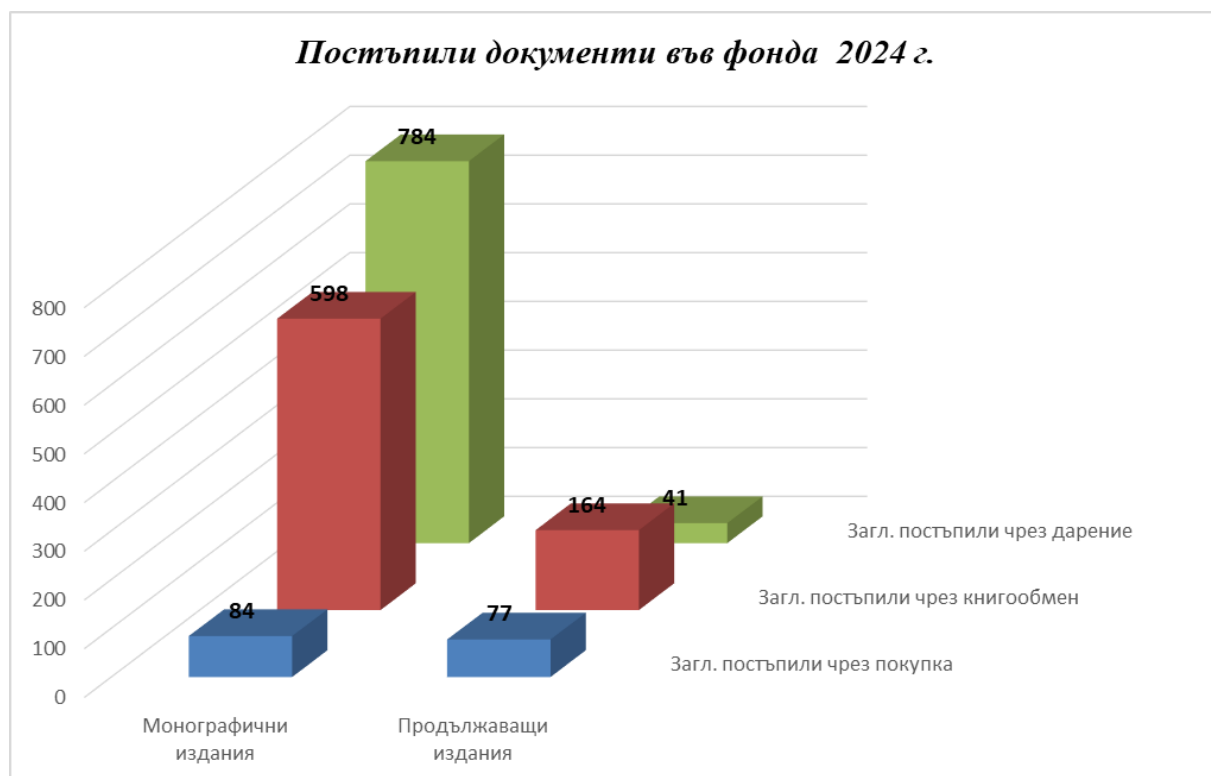
Общо постъпили през 2024 г. чрез покупка, книгообмен и дар български и чуждестранни документи във фонда на Библиотеката са 5 867 б. е. (книги – 1466 загл., 282 заглавия на продължаващи издания в общо 4 401 б. е.).

За сравнение: постъпилите през 2023 г. чрез покупка, книгообмен и дар български и чуждестранни документи във фонда на Библиотеката са 5 861 б. е. (книги – 1485 и 301 заглавия на продължаващи издания в общо 4 376 б. е.)

ДАРЕНИЕ 2023-2024 (в брой заглавия)

Вид на документа	2023			2024		
	Загл. постъпили чрез покупка	Загл. постъпили чрез книгообмен	Загл. постъпили чрез дарение	Загл. постъпили чрез покупка	Загл. постъпили чрез книгообмен	Загл. постъпили чрез дарение
Монографични издания	79	852	554	84	598	784
Продължаващи издания	53	204	43	77	164	41
ОБЩО	132	1 056	597	161	762	825

Забележка: Данните са представени в брой заглавия

1.3. Международен книгообмен

Международният обмен на документи е един от основните начини за популяризиране на българската култура и наука по света, както и за придобиване на чуждестранни документи предназначени за фонда на Националната библиотека. През 2024 г. Библиотеката поддържа обмен на книги и продължаващи издания със 79 библиотеки от 40 държави.

1.3.1. Постъпили документи за Международен книгообмен чрез покупка

Закупени монографични издания за чуждестранни библиотеки – 141 заглавия в 403 тома.

Закупени продължаващи издания за чуждестранни библиотеки – 47 заглавия в 158 комплекта (983 б. е.)

1.3.2. Постъпили документи за Международен книгообмен чрез дарение

Постъпили монографични издания – 160 заглавия в 1236 екземпляра;

Постъпили продължаващи издания – 12 заглавия в 133 екземпляра.

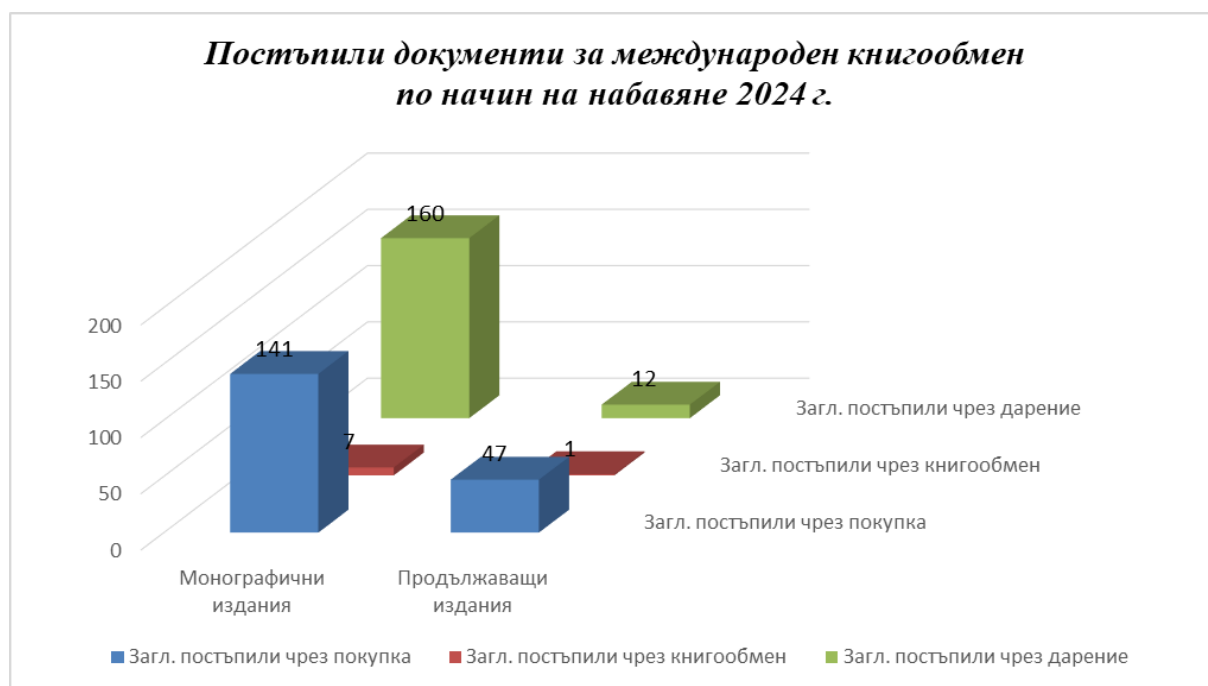
1.3.3. Документи за Международен книгообмен чрез вътрешен книгообмен

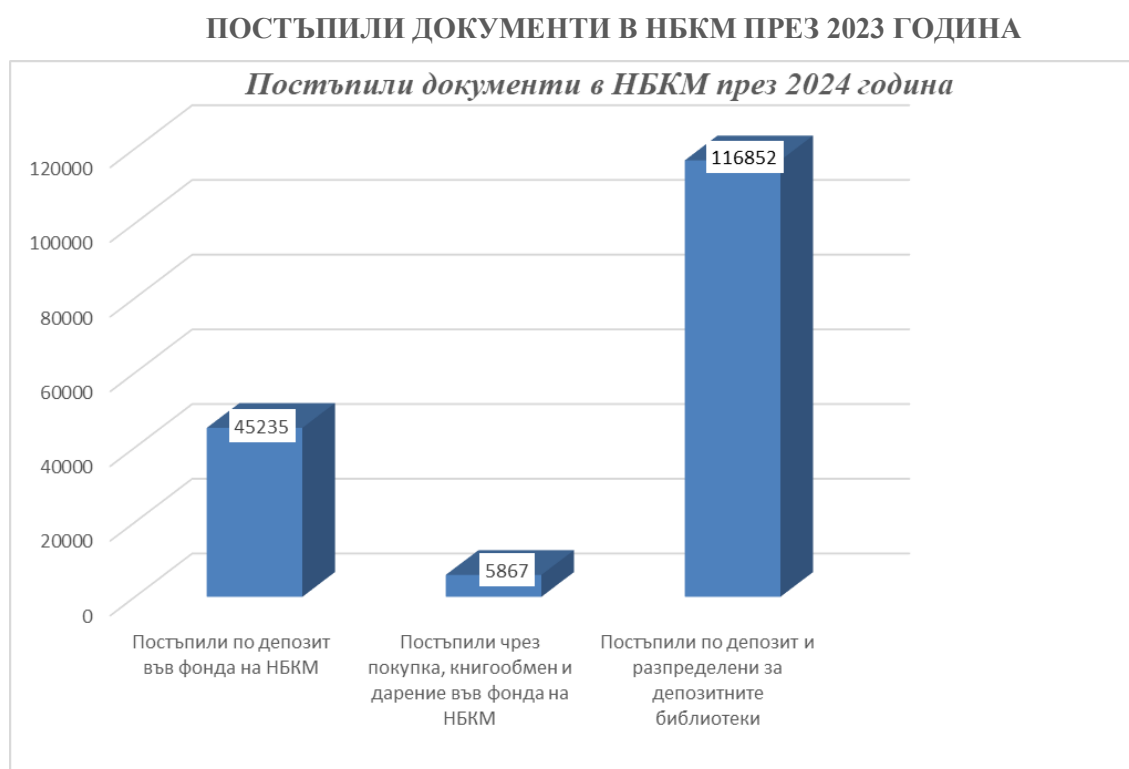
Изпратени продължаващи издания за чуждестранни библиотеки – 1 заглавие в 50 комплекта (300 б.е.) (издание на НБКМ).

ПОСТЪПИЛИ ДОКУМЕНТИ ЗА МЕЖДУНАРОДЕН КНИГООБМЕН ПО НАЧИН НА НАБАВЯНЕ 2023–2024 г.

Вид на документа	2023			2024		
	Загл. постъпили чрез покупка	Загл. постъпили чрез книго-обмен	Загл. постъпили чрез дарение	Загл. постъпили чрез покупка	Загл. постъпили чрез книго-обмен	Загл. постъпили чрез дарение
Монографични издания	200	-	697	141	7	160
Продължаващи издания	53	1	15	47	1	12
ОБЩО	253	1	712	188	8	172

Забележка: Издания са представени в брой заглавия

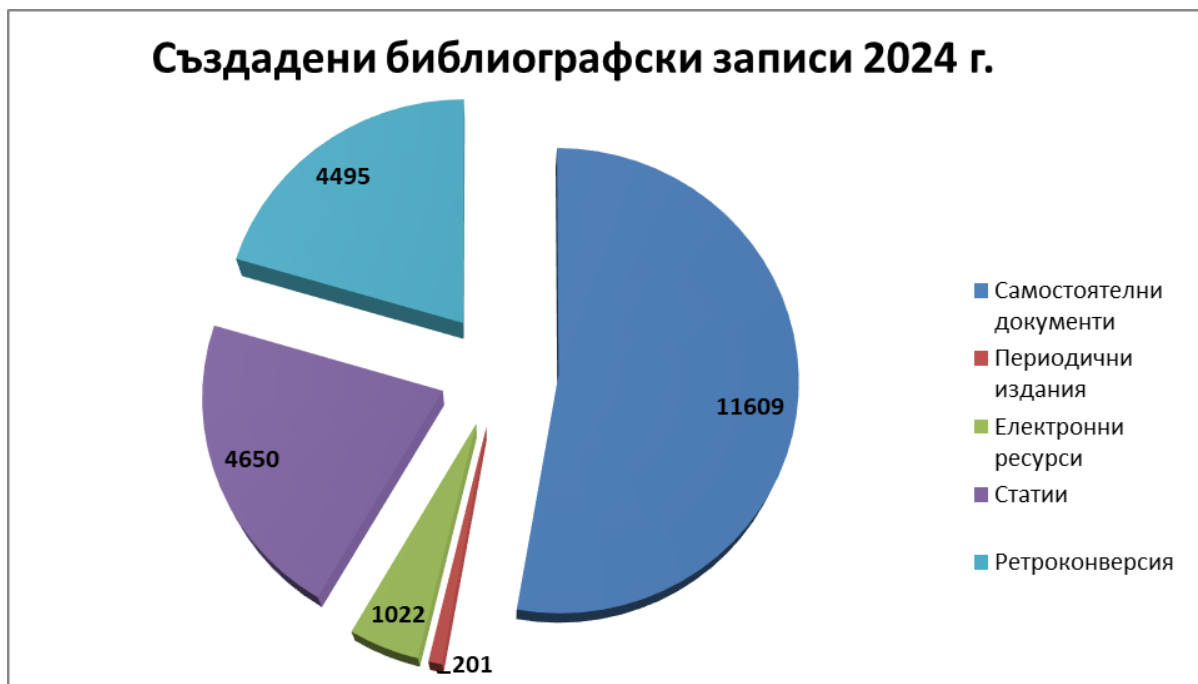
2. СЪЗДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ

2.1. Каталогизация на библиотечни документи

През 2024 г. бяха създадени нови 21 977 пълни библиографски записа, от които 11 609 на монографични и самостоятелни документи (книги, графични, картографски и нотни издания, дисертационни трудове, изобразителни материали и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги (ПИ), 1022 електронни ресурса, звукозаписи, видеозаписи, 201 периодични издания (вкл. нови продължаващи заглавия – печатни и електронни,

монографични серии), на издания постъпили по депозит, книгообмен, дарение, покупка, 4 650 статии и 4 495 библиографски записа от ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2023 г. са създадени 24 987 пълни библиографски записа, от които 12 361 на монографични и самостоятелни документи (книги, графични, картографски и нотни издания и дисертационни трудове и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги), 225 периодични издания (вкл. на монографични серии), 355 електронни ресурса, звукозаписи, видеозаписи, мултимедии, 6 244 статии и 5 802 библиографски записа от ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

Редактирани са 35 791 библиографски записа, от които 19 404 на монографични и самостоятелни документи (книги, графични, картографски и нотни издания и дисертационни трудове и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги), 286 нови продължаващи издания (вкл. на монографични серии), на 316 електронни ресурси, звукозаписи, видеозаписи, мултимедии, 15 184 на статии и 601 библиографски записа от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2023 г. са редактирани 53 559 библиографски записа, от които 24 323 на монографични и самостоятелни документи (книги, графични, картографски и нотни издания и дисертационни трудове и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги), 498 на продължаващи издания (вкл. на монографични серии), 102 на електронни ресурси, звукозаписи, видеозаписи, мултимедии, 15 914 на статии от продължаващи издания и 879 библиографски записа от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

2.2. Поддържане на нормативни бази данни

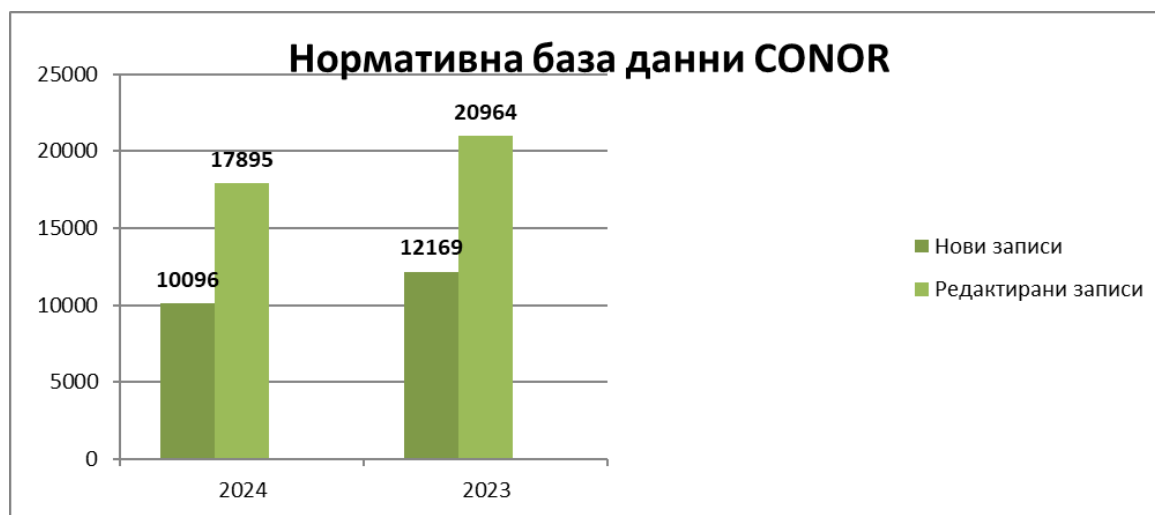
2.2.1. Нормативна база данни CONOR.BG

Създадени са 10 096 нови контролни записа с имена на лица с интелектуална отговорност в нормативната база данни CONOR.BG.

Редактирани са 17 895 контролни записи.

За сравнение: през 2023 г. са създадени 12 169 нови контролни записа с имена на лица с интелектуална отговорност в нормативната база данни CONOR.BG.

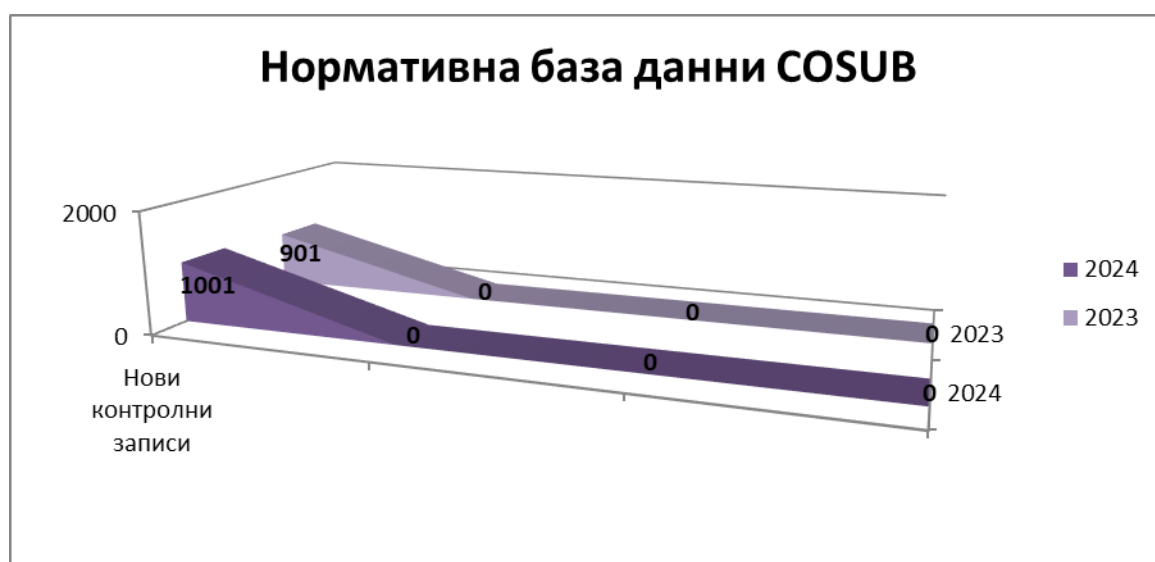
Редактирани са 20 964 контролни записи.

2.2.2. Нормативна база данни COSUB.BG

Създадени са 1 001 нови контролни записи и нови препратки в нормативната база данни на предметните рубрики COSUB.BG.

За сравнение: през 2023 г. са създадени 901 нови контролни записи и нови препратки в нормативната база данни на предметните рубрики COSUB.BG.

2.3. Аналитико-семантична част на библиографското описание

През отчетния период индексирани по УДК са 40 445 библиографски записа, от които 21 268 на монографични и самостоятелни документи (книги, дисертационни и хабилитационни трудове, нотирана музика, картографски и графични издания, изобразителни материали и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги), 177 на нови заглавия периодични издания, 1022 електронни ресурси, звукозаписи, видеозаписи и мултимедии, 15 184 статии и 2 794 от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2023 г. индексирани по УДК са 21 818 библиографски записа, от които 12 593 на монографични и самостоятелни документи (книги, дисертационни и хабилитационни трудове, нотирана музика, картографски и графични издания, изобразителни материали и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги (ПИ), 202 на нови заглавия периодични издания (вкл. нови монографични серии), 355 електронни ресурси, звукозаписи, видеозаписи и мултимедии, 6 244 статии и 2 424 от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

Редактирани са 7 878 класификационните индекси на библиографски записа, от които 7 307 на монографични и самостоятелни документи (книги, дисертационни и хабилитационни трудове, нотирана музика, картографски и графични издания), 525 електронни ресурса, звукозаписи, видеозаписи и мултимедии и 46 библиографски записи на документи със статус „OLD“ в споделената база данни COBIB.BG.

Предметизирани са 15 245 библиографски записа, от които 11 441 на монографични и самостоятелни документи (книги, дисертационни и хабилитационни трудове, графични издания, 1 010 на електронни ресурса и 2 794 библиографски записи от извършена ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2023 г. са предметизирани 21 630 библиографски записа, от които 12 607 на монографични и самостоятелни документи (книги, дисертационни и хабилитационни трудове, графични издания и отделни броеве от продължаващи издания, описвани като книги (ПИ), 355 на електронни ресурса, 6 244 статии и 2 424 библиографски записи от ретроконверсия в споделената база данни COBIB.BG.

Редактираните предметни рубрики са 7 829, от които 7 258 на монографични и самостоятелни документи (книги, дисертационни и хабилитационни трудове) и 525 електронни ресурса и 46 библиографски записи на документи със статус „OLD“ в споделената база данни COBIB.BG.

За сравнение: през 2023 г. редактираните предметни рубрики са 26 429, от които 26 056 на монографични и самостоятелни документи (книги, дисертационни и хабилитационни трудове, графични издания), 312 електронни ресурса и 61 библиографски записи на документи със статус „OLD“ в споделената база данни COBIB.BG.

2.3.1. Сигниране и инвентирание на библиотечни документи. Инвентарна книга

През отчетния период са сигнирани и инвентирани общо 24 905 библиотечни документи, от които 21 172 тома за основен фонд и архив, 814 тома за специални колекции и 2 919 библиографски записи от ретроконверсия.

За сравнение: през 2023 г. са сигнирани и инвентирани общо 25 718 библиотечни документи, от които 20 752 тома за основен фонд и архив, 981 тома за специални колекции и 3 985 библиографски записи от ретроконверсия.

През отчетния период са редактирани 21 913 служебни полета в библиографски записи (архив, основен фонд, специални колекции и въведени цени).

За сравнение: през 2023 г. са редактирани служебни полета в 23 906 библиографски записа (промяна на сигнатури, инвентирание на архив, основен фонд, специални колекции и въведени цени).

Продължава генерирането на данни от системата COBISS.BG за нуждите на Инвентарните книги на Националната библиотека.

2.4. Поддържане на традиционни библиотечни каталози

2.4.1. Текстобработка на каталожни картички на издания

Постъпили за свързване документи по депозит – 51 депозитни списъка (10 159 каталожни картички);

Постъпили за свързване чрез книгообмен, дарение и покупка чуждестранни и български издания – 33 списъка (1381 каталожни картички);

Подредени и вмъкнати каталожни картички в традиционните каталози - 344 бр. (282 бр. на книги и 62 бр. на периодични издания).

3. БИБЛИОТЕЧНО И ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИ

3.1. Поддържане и предоставяне на библиотечни колекции

През отчетната 2024 г. Библиотеката продължава да работи ефективно в полето на създаването, съхраняването, обмена, разпространението и управлението на информацията и знанието като предоставя услуги в синхрон с потребителското търсене.

В своите фондове Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ съхранява уникални колекции от български, славянски, ориенталски и други чуждоезични ръкописи, архивни документи, редки и ценни старопечатни книги, колекции от специални издания и др. На разположение на потребителите са уникални за страната колекции на библиотеката, които могат да се ползват в девет читални зали с отлични условия за достъп до книжовно-документалното наследство, предоставяно от Библиотеката.

Изградената през годините устойчива и ефективна система за събиране, съхраняване и аналитично разкриване на информацията, гарантира ефективно обслужване на потребителите на Библиотеката в динамично променящата се среда. Библиотечно-информационното обслужване е изцяло съобразено с читателските интереси и е обезпечено от експертизата на нашите специалисти в различни области на знанието.

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ създава добавена стойност към мисията си да опазва книжовното богатство на нацията чрез онлайн и офлайн услугите, които предлага в областта на културата, образованието, литературата и изкуствата и т.н.

През отчетната 2024 г. ефективно се изпълняваха основните задачи обект на библиотечно-информационната дейност на библиотеката, а именно:

- организация, съхраняване и предоставяне за ползване в читалните зали на печатни и други видове библиотечни документи от основния фонд и специалните колекции, включващи книги, продължаващи издания, ръкописи; архивни документи; електронни документи и бази данни, официални издания, музикални издания, картографски и графични документи на граждани и институции от страната и чужбина;
- извършване на регистрация на читателите
- съхранение на библиотечните документи в книгохранилищата в основната сграда и външните книгохранилища, като отговаря за опазването им, чрез текущото им предоставяне за подвръз и реставрация;
- осъществява библиографското и информационно обслужване на читатели и дистанционни потребители – български и чуждестранни граждани;
- изготвя писмени библиографски и фактографски справки и информационни бюлетени. Изготвя тематични справки с пълнотекстови документи от външни мрежови ресурси и бази данни. Съставя библиографски указатели и електронни пътеводители;
- създава и поддържа е-библиографска база данни „Булгарика“ на публикации от чужди автори, издадени в чужбина и свързани по съдържание с България, както и на преводни издания на български автори, издавани в чужбина;
- издава годишен библиографски указател „България в чуждата литература“;
- извършва междубиблиотечно заемане – национално и международно;
- осигурява функционирането на информационната мрежа Europe Direct (Европа директно) като информационен компонент на ООН;
- осигурява достъпа до отрасловата библиотечна статистика и извършва справки за дейността на всички видове библиотеки в страната.

3.2. Обслужване на потребители

Услугите в Библиотеката постоянно се актуализират и обогатяват съобразно динамиката на процесите, в съответствие с новите политики и добри практики в областта на библиотечното обслужване, наблюдавани в световен и национален мащаб. През отчетната 2024 г. нашите усилия бяха в посока на надграждане на съществуващите библиотечни и информационни услуги и разработването на иновативни такива, в синхрон с развитието на информационните и комуникационни технологии.

Библиотеката предлага на потребителите си широк спектър от традиционни и електронни услуги като онлайн регистрация на читателите, предоставяне на документи в електронен вид, достъп до електронни ресурси от външни бази данни, собствени дигитални ресурси, библиографски и фактографски справки и др. Развитието и подкрепата на персонала е ключов ресурс за осъществяване на дейността на библиотеката.

Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" предоставя модерно обслужване в спокойна атмосфера и уютно пространство, за четене, проучване, срещи и обмен на знания.

Екипът на библиотеката се фокусира върху подобряване на съществуващите онлайн услуги и предлагането на повече цифрово съдържание, осигуряване на отдалечен достъп до библиотечните ресурси в полза на авторитетни източници на информация

Регистрираните читатели през изминалата 2024 г. са 29 686. За сравнение издадените през 2023 г. библиотечни карти са 26 736, което бележи ръст с 2 950 повече бр.

Нагледно увеличаването на регистрираните потребители на Националната библиотека през последните три години е:

	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Годишни библиотечни карти	23 865	26 736	29 686

3.2.1. Посещения на читатели

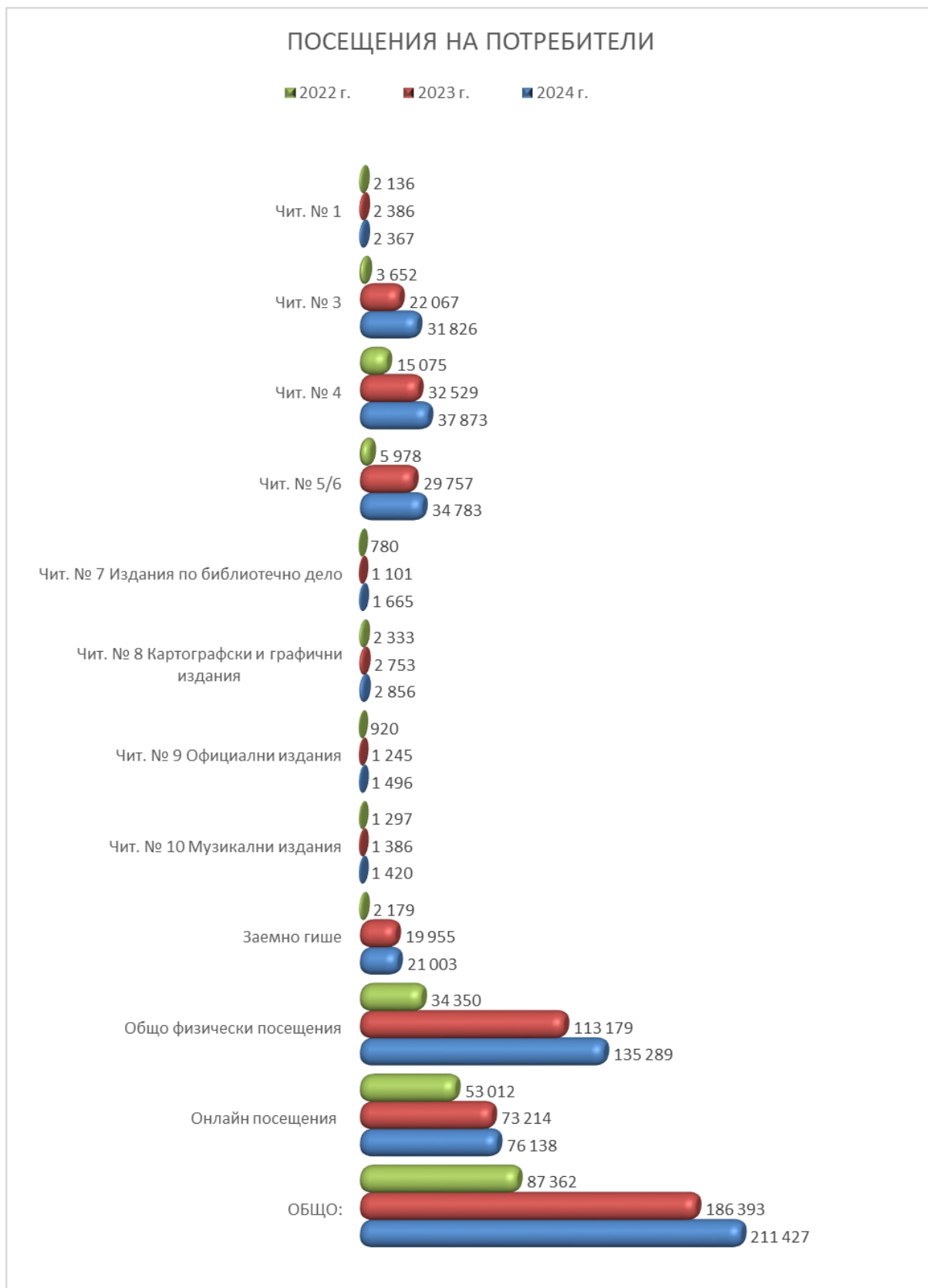
Посещенията на потребителите в читалните зали на Библиотеката през отчетната година са 135 289, т.е. с 22 110 повече от 2023 г. (113 179). Независимо, че нашите потребители използват много активно онлайн услугите на Библиотеката, ползващите материали на място, в читалните зали също се увеличават. Това се дължи на осигурените съвременни условия за ползване на Библиотеката, качествените услуги, от които могат да се възползват

потребителите. Общият брой на посещенията на потребителите на Националната библиотека на място и онлайн са 211 427 за 2024 г. В сравнение с 2023, когато общо посещенията са били 186 393.

Посещенията на потребители в читални № 1, 3, 4, 5/6, 7, 8, 9 и 10 са както следва:

Читалня	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Читалня № 1	2 136	2 386	2 367
Читалня № 3	3 652	22 067	31 826
Читалня № 4	15 075	32 529	37 873
Читалня № 5/6	5 978	29 757	34 783
Читалня № 7 Издания по библиотечно дело	780	1 101	1 665
Читалня № 8 Картографски и графични издания	2 333	2 753	2 856
Читалня № 9 Официални издания	920	1 245	1 496
Читалня № 10 Музикални издания	1 297	1 386	1 420
Заемно гише	2 179	19 955	21 003
Общо физически посещения	34 350	113 179	135 289
Онлайн посещения	53 012	73 214	76 138
ОБЩО:	87 362	186 393	211 427

Налице е голям брой чуждестранни студенти, които осъществяват своята подготовка в читалните зали на библиотеката. подготвят. Посещенията на място традиционно са свързани с ползване на библиотечни документи, които нямат аналог в електронна среда. Професионализъмът и квалификацията на служителите, които подпомагат потребителите в намирането на търсения документ, е условие за запазването на относително големия брой физически посещения в Националната библиотека.

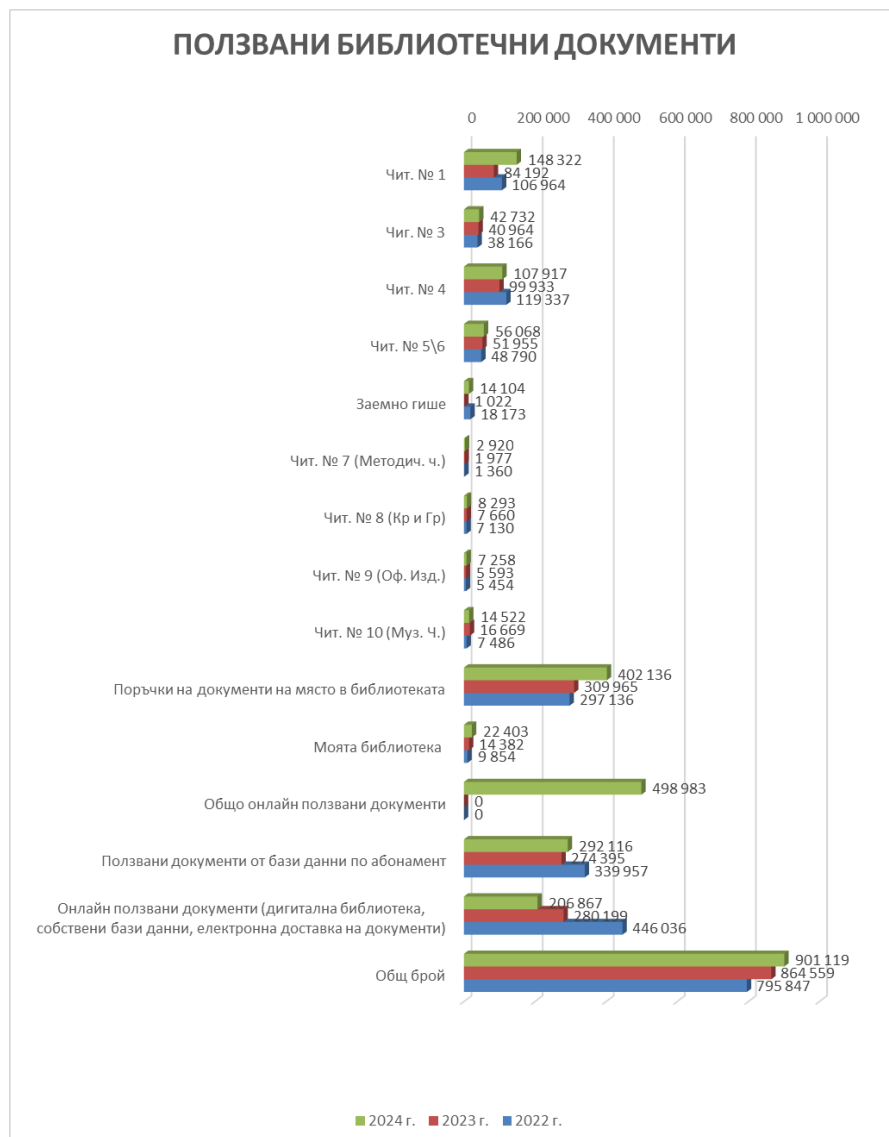
3.3. Ползвани библиотечни документи

3.3.1. Заемане на библиотечни документи по традиционен път

Потребителите на библиотечни услуги продължават ефективно да ползват богатството на колекциите, съхранявани във фондовете на НБКМ.

През отчетната 2024 г. отчитаме значително увеличение на документите, които са ползвани на място в читалните зали – 402 136, което е с 92 171 повече от 2023 г.

Читалня	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Читалня № 1	106 964	84 192	148 322
Читалня № 3	38 166	40 964	42 732
Читалня № 4	119 337	99 933	107 917
Читалня № 5\6	48 790	51 955	56 068
Засмнo гише	18 173	1 022	14 104
Читалня № 7 (Методична)	1 360	1 977	2 920
Читалня № 8 (Карти и графика)	7 130	7 660	8 293
Читалня № 9 (Официални издания)	5 454	5 593	7 258
Читалня № 10 (Музикална)	7 486	16 669	14 522
Поръчки на документи на място в библиотеката	297 136	309 965	402 136
Моята библиотека	9 854	14 382	22 403 в общия брой ползвани в читалните
Общо онлайн ползвани документи			498 983
Ползвани документи от бази данни по абонамент	339 957	274 395	292 116
Онлайн ползвани документи (дигитална библиотека, собствени бази данни, електронна доставка на документи)	446 036	280 199	206 867
ОБЩ БРОЙ	795 847	864 559	901 119

3.3.2. Онлайн заети библиотечни документи

В последните години читателската аудитория започна постепенно да променя постоянните си характеристики. Увеличи се броят на младите ни читатели. За тяхно удобство успешно се развиват и подобряват онлайн електронните услуги. Освен онлайн регистрация за читателска карта, активно се ползват и електронна доставка на документи, справочно библиографски услуги и др. Предпочитанията на потребителите са свързани с това библиотечните документи, съхранявани във фонда на Националната библиотека и сканирани за тях или пълнотекстовите материали от електронните бази данни да получават на имейла си. Във връзка със Закона за авторско право те попълват Декларация, че възпроизведените части от библиотечни документи ще бъдат използвани единствено за образователни и научни цели, нямащи търговски характер.

Виртуалните потребители разполагат с предоставено пространство на модерни възможности и улеснен достъп, базирани на приложението на новите технологии в сферата на създаване и предлагане на библиотечни услуги. Чрез приложението „Моята библиотека“ читателите резервират онлайн библиотечни документи и това улеснява бързото им ползване. За 2024 онлайн резервациите от „Моята библиотека“ са 22 403.

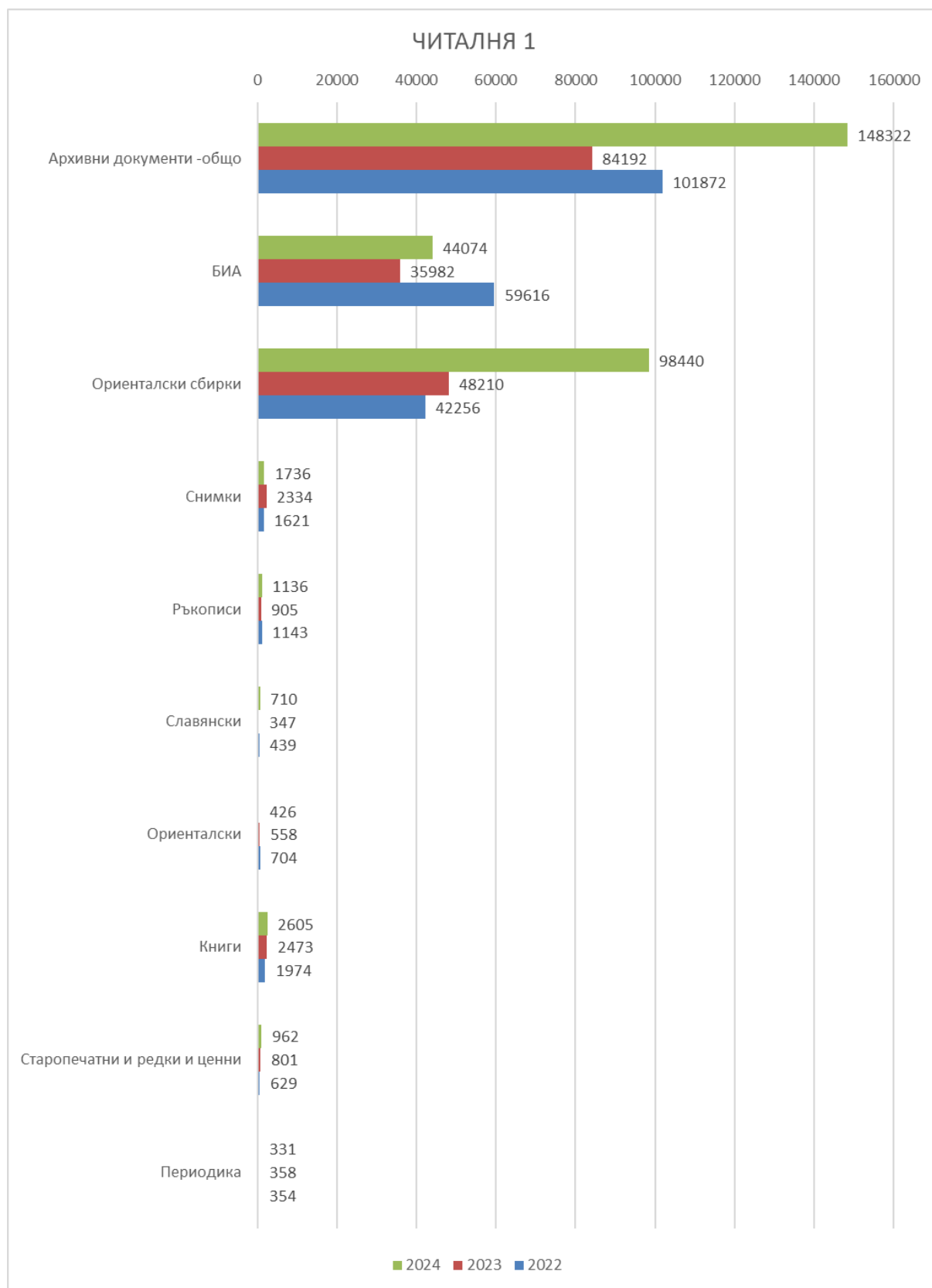
Забелязва се голям интерес към възможностите на базите данни по абонамент на Библиотеката. С абонамента на електронната база данни E-book, много потребители получават и пълнотекстови материали от там. В резултат на това общо онлайн заетите библиотечни документи са: 498 983 б. е.

Общият брой на ползваните библиотечни документи на място в читалните зали и онлайн през 2024 г. е 901 119 б. е. (864 559 за 2023 г.).

Разпределение на библиотечните документи по съдържание в читалните:

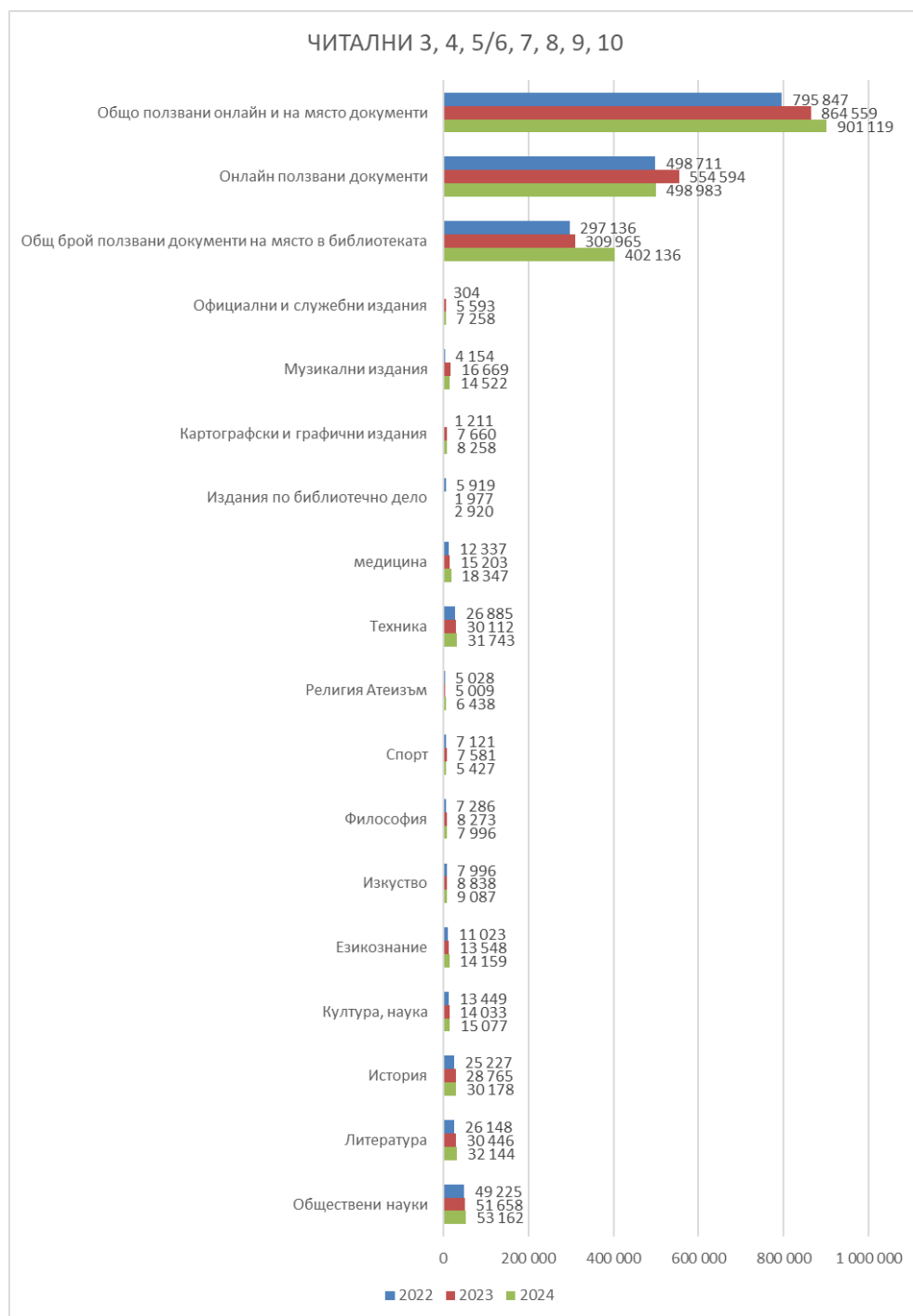
Читалня 1

	2022	2023	2024
Архивни документи -общо	101 872	84 192	148 322
БИА	59 616	35 982	44 074
Ориенталски сбирки	42 256	48 210	98 440
Снимки	1 621	2 334	1 736
Ръкописи - общо:	1 143	905	1 136
Славянски	439	347	710
Ориенталски	704	558	426
Книги – общо	1 974	2 473	2 605
от тях Старопечатни и редки и ценни	629	801	962
Периодика	354	358	331

Читални 3, 4, 5/6, 7, 8, 9, 10

	2022	2023	2024
Обществени науки	49 225	51 658	53 162
Литература	26 148	30 446	32 144
История	25 227	28 765	30 178

Култура, наука	13 449	14 033	15 077
Езикознание	11 023	13 548	14 159
Изкуство	7 996	8 838	9 087
Философия	7 286	8 273	7 996
Спорт	7 121	7 581	5 427
Религия Атеизъм	5 028	5 009	6 438
Техника	26 885	30 112	31 743
медицина	12 337	15 203	18 347
Издания по библиотечно дело	5 919	1 977	2 920
Картографски и графични издания	1 211	7 660	8 258
Музикални издания	4 154	16 669	14 522
Официални и служебни издания	304	5 593	7 258
Общ брой ползвани документи на място в библиотеката	297 136	309 965	402 136
Онлайн ползвани документи	498 711	554 594	498 983
Общо ползвани онлайн и на място документи	795 847	864 559	901 119

3.4. Разкриване на ръкописно-документално наследство

Колекциите към направление „Опазване на ръкописно документалното наследство“ са част от Националния архивен фонд на България за ръкописи и документи от X до XIX в. През изтеклата 2024 година служителите на структурните звена в направление продължиха дейностите, свързани с отговорността за събиране, съхраняване, предоставяне за ползване и разпространение на информация за националното ни писмено културно-историческо наследство. През 2024 г. бяха извършени следните дейности:

- писмени идентификации и експертни оценки на старопечатни книги, ръкописи и архивни документи (вкл. реставрационно-консервационни експертни оценки за състоянието на документи) – 119 бр.
- писмени специализирани справки - 111 бр.

Общият брой идентификации, експертни оценки, специализирани справки и публикации, осъществени и извършени през 2024 г. е 283 бр., което в сравнение с 2023 г. (212 бр.) отчита ръст с 33,49%.

През годината бяха извършени консултации и оказана методическа помощ на институции и организации от страната. След оглед на архивната и библиотечна колекции на ИИБЕСА в гр. Гоце Делчев беше определена методика за проучване и оценка на архива на Иван Гаджев. Експерти от направлението бяха привлечени като вещи лица по дело на ВКС. Продължи текущото въвеждане в работата на отделите на новопостъпили служители и служители с променена длъжност. Експертите на направлението проведоха 40 специализирани беседи и лекции пред ученици, студенти и чуждестранни учени.

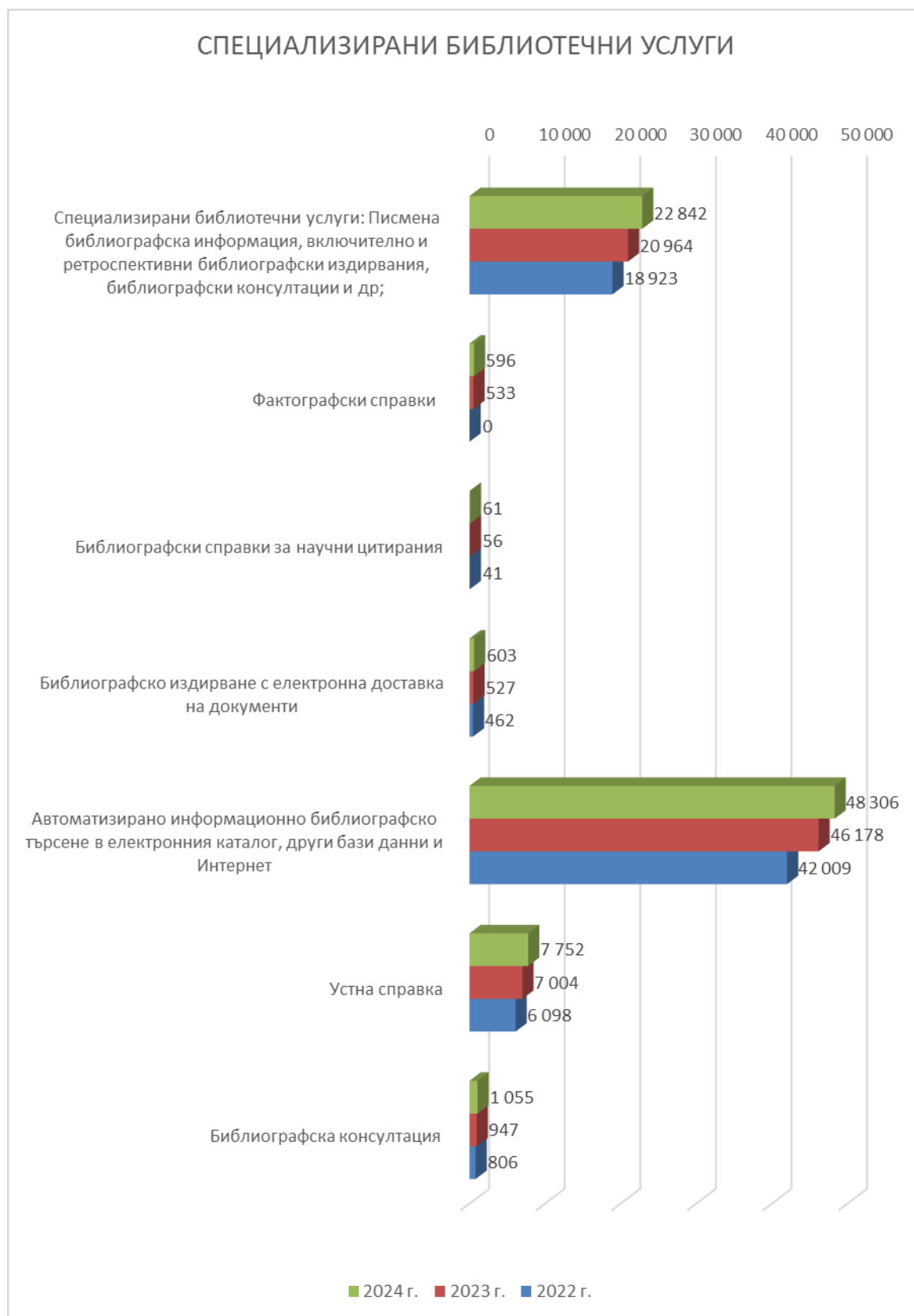
3.5. Информационно-библиографско обслужване. Продукти и услуги

3.5.1. Специализирани библиотечни услуги

През отчетната 2024 г. служителите в отдел „Библиографско и информационно обслужване. Междубиблиотечно заемане“ следваха утвърдените тенденции от предходните години за качествено предоставяне на справочно-библиографското и информационно обслужване. В отговор на разнообразните потребителски търсения Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ предлага различни информационни услуги: изработване на тематични библиографски справки, тематични справки с предоставяне на пълнотекстова информация, библиографско издирване, придружено с електронна доставка на документите, библиографски консултации и др. с цел осигуряване на качествено и бързо удовлетворяване на информационните потребности на потребителите. Приоритетни отново са заявките за цитирания на публикациите на български учени, изследователи, докторанти, преподаватели и други в специализирани бази данни. Наблюдава се увеличение на автоматизираното информационно библиографско търсене в електронния каталог, други бази данни и Интернет и устните справки.

Специализирани библиотечни услуги

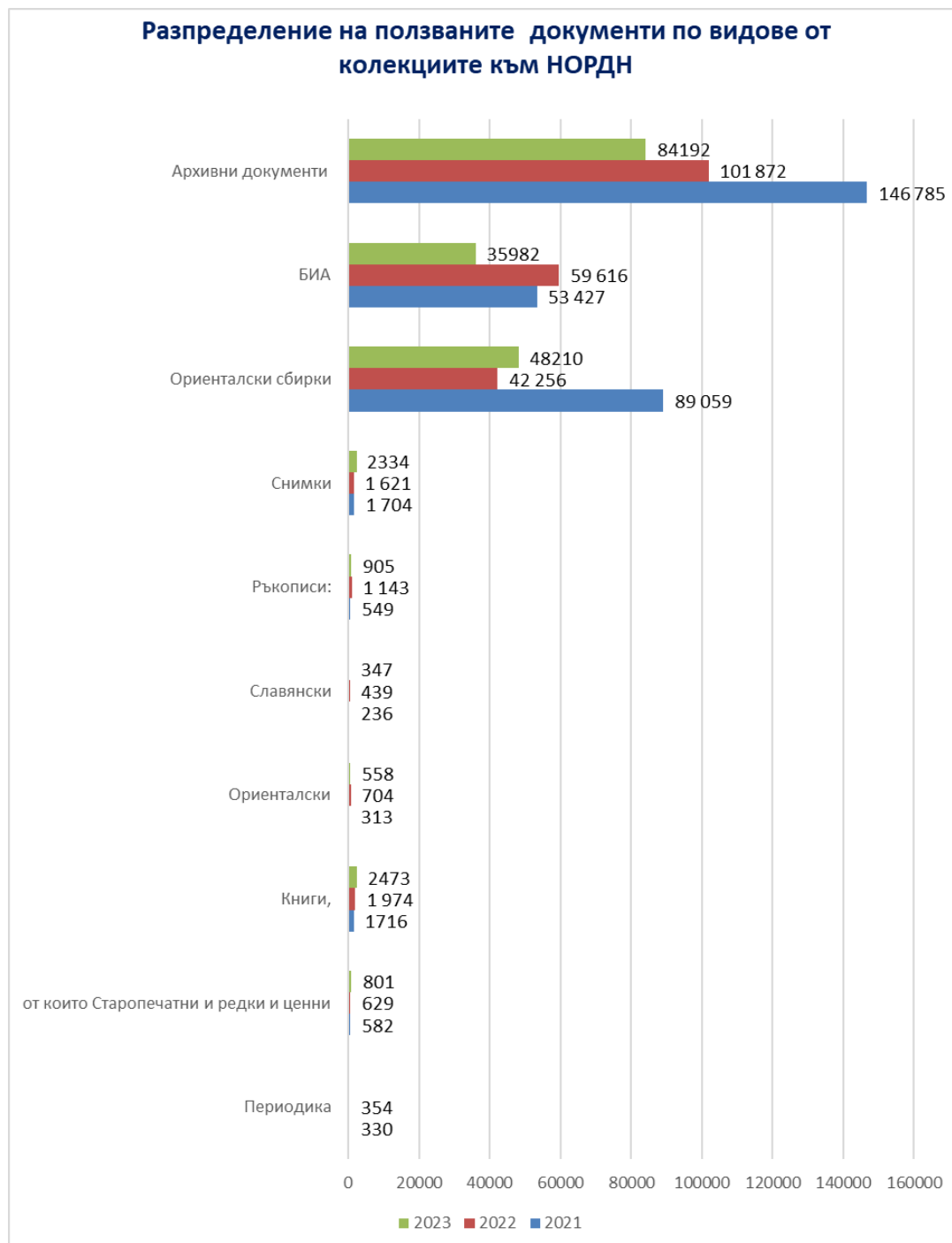
	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Писмена библиографска информация, включително и ретроспективни библиографски издирвания, библиографски консултации и др;	18 923 бр.	20 964 бр.	22 842 бр.
Фактографски справки	475 бр.	533 бр.	596 бр.
Библиографски справки за научни цитирания	41 бр.	56 бр.	61 бр.
Библиографско издирване с електронна доставка на документи	462 бр.	527 бр.	603 бр.
Автоматизирано информационно библиографско търсене в електронния каталог, други бази данни и Интернет	42 009 бр.	46 178 бр.	48 306 бр.
Устна справка	6 098 бр.	7 004 бр.	7 752 бр.
Библиографска консултация	806 бр.	947 бр.	1 055 бр.

Разпределение на ползваните документи по видове от колекциите към НОРДН

	2021	2022	2023
Архивни документи -общо	146 785	101 872	84 192
БИА	53 427	59 616	3 5982
Ориенталски сбирки	89 059	42 256	48 210

Снимки	1 704	1 621	2 334
Ръкописи - общо:	549	1 143	905
Славянски	236	439	347
Ориенталски	313	704	558
Книги - общо	1 716	1 974	2 473
от тях Старопечатни и редки и ценни	582	629	801
Периодика	330	354	358

3.5.2. Справочно-информационни продукти

Информационни продукти. Информационните продукти (писмени тематични библиографски справки, информационни бюлетени, библиографски указатели, фактографски справки, тематично търсене в собствени и други бази данни и др.), сред които:

1. Нови PR практики в технологичния сектор. Сходства и дисонанси в изграждането на корпоративния имидж на технологичните гиганти Apple и Samsung.

2. Публикации за проф. Анастас Т. Иширков.
3. Публикации за село Ракита, област Плевен от фонда на НБКМ.
4. Публикации от и за Цветан Радославов и химна на РБългария.
5. Публикации за учителя Иван Раев от фонда на НБКМ.
6. Икономика на знанието, интелектуални ресурси, интелектуален капитал.
7. Мироопазващи операции на ООН в Африка.
8. Публикации по международно право и международни отношения на проф. д.н. Орлин Борисов.
9. Публикации по международно право и международни отношения на проф. д-р Благой Видин.
10. Публикации по международно право и международни отношения на проф. д-р Емил Константинов.
11. Публикации по международно право и международни отношения на проф. д-р Иван Владимирков.
12. Публикации по международно право и международни отношения на проф. д-р Александър Янков.
13. Публикации по международно право и международни отношения на проф. д-р Александър Драгиев.
14. Публикации по международно право и международни отношения.
15. Публикации по международно право и международни отношения на Проф. д-р Ирена Илиева.
16. Публикации по международно право и международни отношения на проф. д-р Надя Бояджиева.
17. Публикации по международно право и международни отношения на Проф. д-р Цветана Каменова.
18. Публикации за Тодор Николаев (Николаевич) Минков (1830-1906).
19. Обществени форми на грижа в ранното детство (XIX и първата половина на XX век).
20. Бърнаут. Синдром на прегряване при дентални специалисти. Организация на труда в денталната практика.
21. Публикации и снимки за Стойко Сакалиев (футболист).
22. Публикации за Дом на културата „Средец“ от фонда на НБКМ.
23. Публикации за хижа Пробойница, с. Губислав.
24. Рециклиране, вторични суровини, преработка, системи за отпадъци, депа, сметища, рециклатори. Нормативни актове. Българско и европейско законодателство.
25. Устойчива мода, устойчиво облекло, екология, сертификати за устойчивост, устойчив текстил, естествени материали.
26. Литература на тема „Изграждане на камини и комини“
27. Облеклото като невербален фактор за изграждане на публичен образ
28. Публикации за Симеон Радев.
29. Църквата „Св. Димитър“, село Славянци (старото Черкешли, Чиркишлий, Фердинандово), община Сунгурларе, обл. Бургас.
30. Сведения и публикации за село Брест, общ. Гулянци, обл. Плевен.
31. Методология и методика на финансовия и счетоводен анализ на предприятието.
32. Наказателно процесуално право (Наказателен процес).
33. Убийства и телесни повреди, извършени по хулигански подбуди.
34. Социални услуги за резидентна грижа за лица с увреждания.
35. Цитирани трудове на д. м. д-р Марина Дянкова.
36. Княжево и Княжевската баня.
37. Маркетингът - фактор за повишаване конкурентността на фирмата.
38. Електоралногеографска типология на общините в България.
39. Публикации от и за Стефан Христов Тъпанов.
40. Аспекти на локалната идентичност – втората половина на XX – началото на XX век (По примера на Банско и Разлог).
41. Теория на поколенията.
42. Цитирани трудове на проф. д.ю.н. Иван Русчев, член – кореспондент на БАН.
43. Вера Лалева Ганчева. Публикации от и за нея на чужди езици и в чужбина.
44. Упражняване на режим на родителски права.
45. Регионална специализация за развитие на малки и средни предприятия.
46. Рециклиране, вторични суровини, преработка, системи за отпадъци, депа, сметища, рециклатори.
47. Мюсюлманско право. Догмите на исляма. Шерият (шариат).
48. Държавна агенция за закрила на детето в България.
49. Възражението във формуларната процедура на Римското право.
50. Развитие на зелените технологии в подкрепа на интелигентните градове.
51. Сръбски автори в превод на български език, издадени в България в периода 2000-2024.
52. Спорт за хора с увреждания.
53. Иновативна технология за изграждане на езиково - правописна компетентност в началното обучение по български език.
54. Андрагогически подход при формирането на комуникативни компетентности на съдебни автотехнически експерти.
55. Индиректна стратегия за стимулиране познавателна активност на детето от предучилищна възраст.
56. Дигитални ресурси за чуждоезиково обучение.

3.5.3. Осигурен достъп до бази данни

През изтеклата 2024 г. за потребителите на Националната библиотека беше предоставен достъп до следните бази данни:

Абонамент на Библиотеката:

- С изключителен интерес се ползва вече втора година услуга **Unpaywall**, интегрирана в COBISS+ като специализирана база данни, достъпна за всички потребители на COBISS+ в страните, които са членове на мрежата COBISS.net. Базата данни Unpaywall включва десетки милиони научни статии с отворен достъп и линкове към пълните текстове от източници от цял свят. Публикациите с отворен достъп са събрани от легални източници, напр. от репозиториуми на университети, министерства и академични дружества; включва и съдържание с отворен достъп на издатели. Unpaywall е глобална търсачка за научни публикации и други резултати от изследвания, предлагаща повече от 30 милиона научни статии с отворен достъп. Налични са статии с пълен текст в повече от 50 000 хранилища. Освен това услугата Unpaywall не е ограничена до IP адрес на университет или до каквато и да е друга форма на удостоверяване, което я прави изключително желана за нашите потребители. Това иновативно надграждане на функционалностите на библиотечния софтуер осигурява високо качество на предоставяните услуги за потребителите на Библиотеката.
- **East View** – Пълнотекстова рускоезична онлайн база данни „Библиотечное и информационное обслуживание“, която включва 28 списания. Универсалната база данни по библиотекознание обхваща най-важните професионални периодични издания на руски език, предлагащи актуална информация от библиотечната теория и практика, библиографията, научната информация, книгознанието, архивистиката.
- **Ebsco** – научна мултидисциплинарна пълнотекстова база данни в платформата EBSCO. Тя включва повече от 16 000 пълнотекстови периодични издания и 12 500 реферирани списания и над 13 200 монографии, отчети, материали от конференции и др. Хронологичният обхват на базата е от 1887 г. до днес, а тематичното съдържание покрива почти всички области на човешкото знание.
- **eBook Academic Subscription Collection** на EBSCO включва 37 000 електронни книги от над 90 от най-престижните университетски издателства в света
- **Gale Virtual Reference Library** – съдържа авторитетни електронни справочни издания, включени в Gale Virtual Reference Library.

Национален абонамент

В рамките на националния лиценз, осигурен от Министерство на образованието и науката предоставяме за читателите достъп до следните информационни платформи:

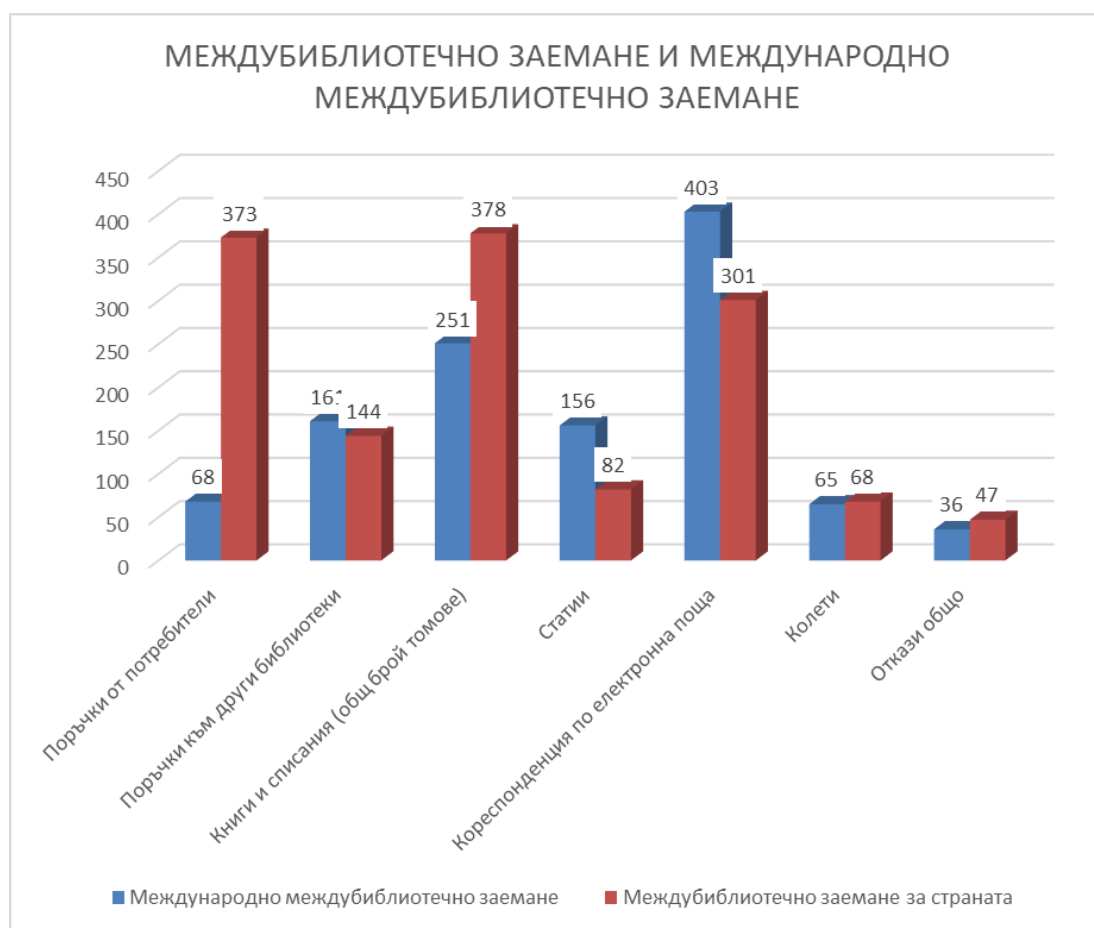
- **Web Of Science** – световен лидер в предоставянето на реферативна научна литература и информация за цитирания на публикации във всички области на природните, приложните, обществените, хуманитарните науки и изкуство.
- **Scopus** – реферативна база данни с препратки към цитирания на публикации от над 16 000 рецензирани периодични издания в областта на научна, техническа и медицинска литература.
- **ScienceDirect** – пълнотекстова база данни, която обхваща над 3 900 списания и около 8 000 книги в следните предметни области: физически и инженерни науки, науки за живота, здравеопазване, социални науки и хуманитаристика.

3.5.4. Междубиблиотечно заемане и международно междубиблиотечно заемане

Специализираната библиотечна услуга **Междубиблиотечно заемане** е основен принцип на библиотечно-информационното обслужване и услуга за потребителите, която улеснява

универсалната достъпност до публикациите. Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ осигурява достъп до библиотечните си колекции и бази данни на своите потребители, както и до библиотечните колекции и бази данни на други библиотеки чрез междубиблиотечно заемане на документи. През изминалата 2024 г. се забелязва тенденция на нарастване на поръчките от потребители към Националната библиотека, увеличаване на кореспонденцията, свързана с осъществяване на дейностите по междубиблиотечно и международно междубиблиотечно заемане, както и на количеството изпратени колети.

Дейност	Международно междубиблиотечно заемане	Междубиблиотечно заемане за страната
Поръчки от потребители	68	373
Поръчки към други библиотеки	161	144
Книги и списания (общ брой томове)	251	378
Статии	156	82
Кореспонденция по електронна поща	403	301
Колети	65	68
Откази общо	36	47

3.6. Репродуциране на библиотечни документи

Изработени копия общо черно-бели и цветни – 251 104 броя, от които:

	Черно-бели	Цветни	Общо
читатели	227 934	994	228 928
служебни	16 046	792	16 838
за Фонда	5 332	6	5 338
ОБЩО	249 312	1 792	251 104

Дигитални услуги – общо 30 665 файла, от които:

	Дигитално заснемане	Сканиране	Общо
читатели	11 073	13 739	24 812
служебни	62	239	301
Дирекция	756	3 870	4 626
за Фонда		926	926
ОБЩО	11 891	18 774	30 665

Подвързване със спирала – общо 538 броя: на читатели – 466; служебни – 72.

3.7. Поддържане на информационни технологии и мрежи

През изтеклата 2024 г. усилията на сътрудниците от отдел „Информационни технологии. COBISS център“ бяха насочени към подобряване качеството на прилагане на информационните технологии в различните дейности на Националната библиотека, както и на състоянието на компютърната техника и локалната мрежа за по-добро обслужване на потребителите и оптимизиране на работата на служителите на НБКМ. Общото състояние на компютърните ресурси на библиотеката през 2024 г. е значително подобро в сравнение с предходната година. За осигуряване на информационното обезпечение дейностите в Библиотеката бяха закупени:

- 3 бр. управляеми комутатори с 24 порта;
- лицензи за Withsecure Client/Server Security;
- лиценз за защитна стена от ново поколение;
- софтуерен лиценз за Adobe CC;
- платен Premium ClouDNS.

С проведени обществени поръчки бяха закупени:

- 10 бр. съвременни компютри;
- 50 бр. 24” IPS монитори;
- 3 бр. мултифункционални лазерни устройства;
- 3 бр. SSD дискове;
- 7 бр. хард дискове;
- 10 бр. клавиатури;
- 20 бр. мишки;
- 20 бр. USB флашки;
- 2 бр. външни записващи DVD устройства;
- 2 бр. интерактивни 75” дисплея;
- NAS устройство;
- сървър за обслужване на нуждите на библиотеката.

През отчетната 2024 г. отдел „Информационни технологии. COBISS център“ активно съдейства с презентационна техника и озвучаване, изготвяне на презентации, обработка на

видео, на всички събития на територията на библиотеката. Бяха подменени 50 остарели монитори и инсталирани 10 нови компютри. Своевременно бяха решавани проблеми с работата на системата Cobiss 3, част от които свързани с Java Runtime Environment, необходима за стартирането и нормалната работа на системата Cobiss 3. Ремонтирани бяха 3 бр. МФУ. Въведен беше нов деловоден софтуер БДИАС. Проведена беше инвентаризация. Разработена беше система за съхранение на електронни ресурси и свързването им с COBISS линкове, достъпни само на територията на библиотеката. Беше приет като дарение виртуален музей “Борис Христов“. Разработена беше система за съхранение на периодични електронни ресурси, достъпни само на територията на библиотеката.

3.7.1. Сайт на Националната библиотека

На страницата на НБКМ през изминалия период бяха отразени:

- Съобщения – 24.
- Новини – 25.
- Събития – 59.
- Рубрика „Клуб Писмена“ – 10.
- Рубрика „Интервюта за Клуб „Писмена“ – 3.
- Рубрика „Виртуални изложби“ – 10.
- Рубрика „Книжовен калейдоскоп“ – 4.

На сайта на Библиотеката бяха качени:

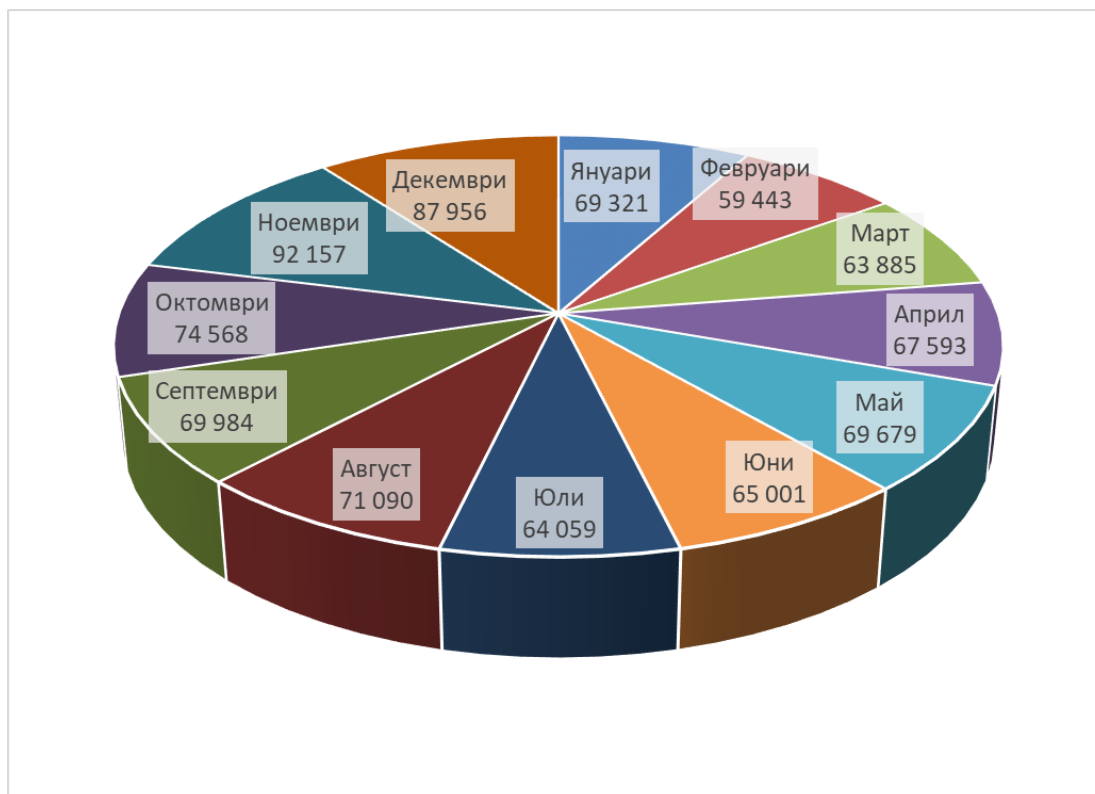
- броеве на списание „Библиотека“ за 2023 – 6 книжки;
- книжки на Националната библиография „Серия 1“ – 46 книжки;
- книжки на Националната библиография „Серия 4“ – 1 книжка;
- книжки на Националната библиография „Серия 5“ – 27 книжки.

Общият брой на качените документи на сайта е 152.

Статистика за посещенията на сайта

Общият брой посещения на сайта е 854736.

Януари	69 321
Февруари	59 443
Март	63 885
Април	67 593
Май	69 679
Юни	65 001
Юли	64 059
Август	71 090
Септември	69 984
Октомври	74 568
Ноември	92 157
Декември	87 956

3.7.2. Фейсбук и социални мрежи

Общият брой харесвания на страницата във Facebook е 5 344.

Последователите на YouTube канала на Националната библиотека са 249.

3.7.3. Сайт www.cceol.com

Актуализиране на данни за връзка с библиотеката в акаунта ѝ (адрес, телефон, факс, лица за контакт и пр.).

Разделени на статии, описани и качени броеве на списание „Библиотека“ – 6, съдържащи 117 статии.

3.7.4. COBISS център

През 2024 г. бяха проведени следните квалификационни курсове за служителите на библиотеките в системата COBISS.BG:

	Курс	Брой участници/ НБКМ/	Брой участници/ НАЦИД /	Общо
1.	Каталогизиране в системата COBISS - основен курс	9	1	10
2.	Каталогизиране в системата COBISS - разширен курс	6	1	7
3.	Каталогизиране в системата COBISS - редактиране на CONOR	3	1	4
4.	Използване на софтуера COBISS3/ Прехвърляне на записи и сведения за фонд	7	2	9
5.	Използване на софтуера COBISS3/ Фонд-продължаващи издания	3	2	5
6.	Използване на софтуера COBISS3/ Заемане	3	4	7
	ОБЩО	31	11	42

През месец юни беше проведен изпит за придобиване на лиценз за споделена каталогизация в системата COBISS. Издържаха изпита – 4.

През 2024 г. бяха внедрени новите приложения на работната среда на COBISS – COBISS Cat и COBISS Lib, които заменят COBISS 3. Във връзка с това бяха тествани всички функции на новия интерфейс на COBISS като откриваните грешки и проблеми бяха систематизирани и обобщавани в писма до сътрудниците от IZUM.

Оказвана бе методична помощ и съдействие във връзка с адаптирането на служителите на НБКМ към работата им с новите приложения COBISS Cat и COBISS Lib.

Преведени бяха документи, свързани с работата на системата COBISS – 30 стр.

- Превод на ключовете в M-text – 952 единици.
- Превод на интерфейса на COBISS+ – 96 единици
- Превод на други документи – 49 стр.

Взе се участие в годишната COBISS международна конференция (COBISS 2024), организирана от Института за информационни науки (IZUM) в Марибор, Словения – 23-24 октомври 2024 г. Проведена бе работна среща между експерти-библиографи от Националната библиотека и IZUM, на която се дискутираха и изясниха важни проблеми и неточности, свързани с Българската национална библиография.

Преведена бе презентация за системата COBISS – 26 слайда.

На 24 април беше проведена среща с около 70 университетски библиотеки чрез платформа Zoom, на която беше представена презентация за функциите и предимствата на системата COBISS. Участие в срещата взе и сътрудникът от IZUM Давор Брачко.

Подготвени бяха 9 публикации за Facebook страницата на COBISS.Net.

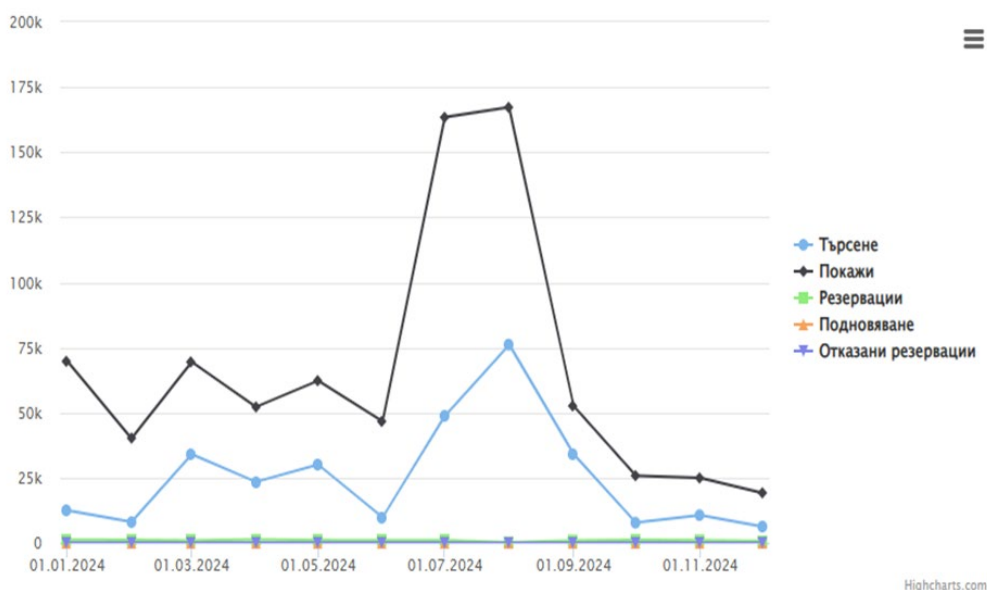
Бяха прегледани и редактирани ръководства, свързани с работата на системата COBISS.

Извършвани бяха текущи консултации и оказване на методична помощ и съдействие на потребителите на COBISS.

Документирани потребителски запитвания за оказване на помощ и съдействие относно ползване на електронен каталог COBISS+ - 35 бр.

Броят на търсенията в потребителски интерфейс COBISS+ за 2024 г. е 301 291, а на показаните записи – 793 442.

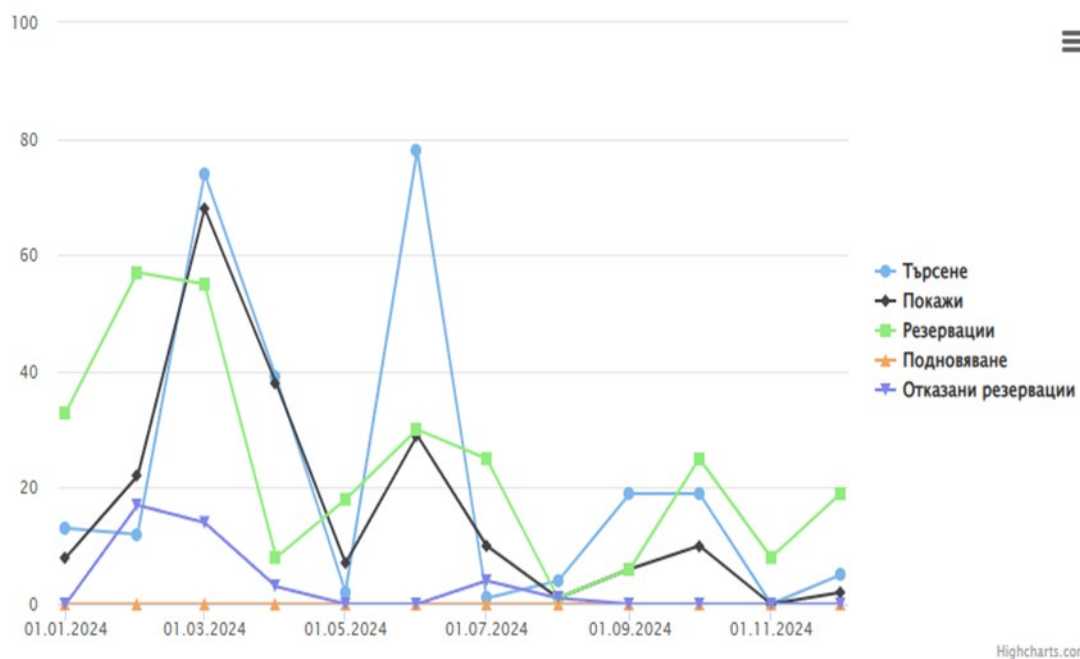
Статистика за използването на COBISS+

Период от време	Търсене	Покази	Резервации	Подновяване	Отказани резервации
01.01.2024 - 31.01.2024	12513	69861	1221	0	53
01.02.2024 - 29.02.2024	8114	40073	1134	0	50
01.03.2024 - 31.03.2024	34013	69440	913	0	32
01.04.2024 - 30.04.2024	23455	52173	1325	0	56
01.05.2024 - 31.05.2024	30030	62235	1040	0	46
01.06.2024 - 30.06.2024	9759	46641	962	0	35
01.07.2024 - 31.07.2024	48742	163398	1010	0	43
01.08.2024 - 31.08.2024	76104	167227	173	0	18
01.09.2024 - 30.09.2024	34021	52532	900	0	25
01.10.2024 - 31.10.2024	7726	25789	1153	0	53
01.11.2024 - 30.11.2024	10624	24902	1004	0	27
01.12.2024 - 31.12.2024	6190	19171	714	0	25
Общо показани	301291	793442	11549	0	463
Обща сума	301291	793442	11549	0	463

Броят на търсенията в мобилното приложение на COBISS+ - mCOBISS за 2024 г. е 266, а на показаните записи – 201.

Статистика за използването на mCOBISS

Highcharts.com

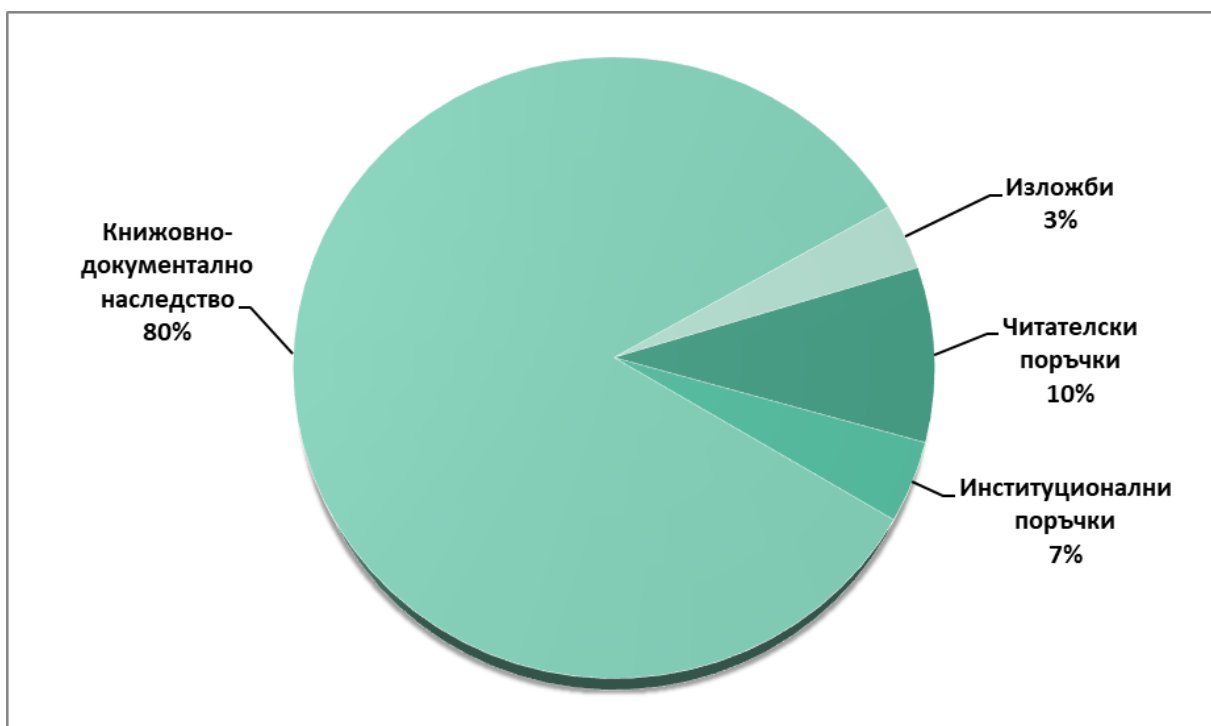
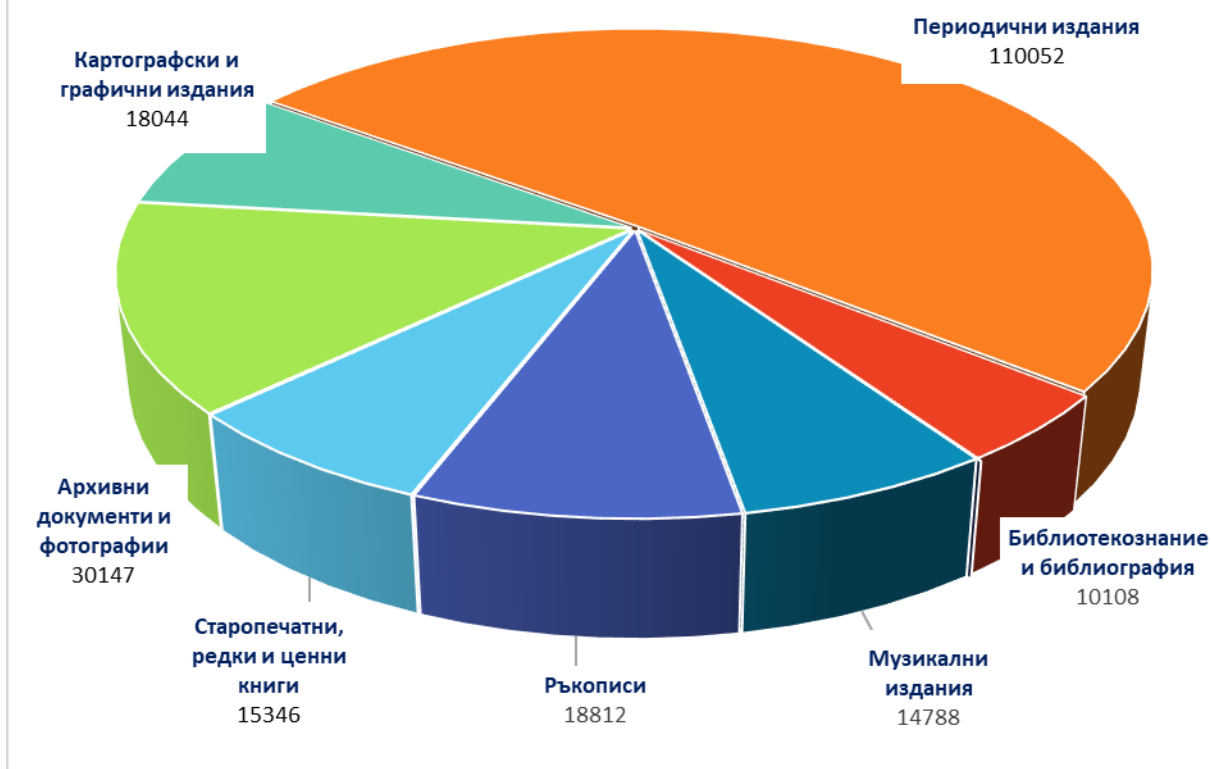
Период от време	Търсене	Покази	Резервации	Подновяване	Отказани резервации
01.01.2024 - 31.01.2024	13	8	33	0	0
01.02.2024 - 29.02.2024	12	22	57	0	17
01.03.2024 - 31.03.2024	74	68	55	0	14
01.04.2024 - 30.04.2024	39	38	8	0	3
01.05.2024 - 31.05.2024	2	7	18	0	0
01.06.2024 - 30.06.2024	78	29	30	0	0
01.07.2024 - 31.07.2024	1	10	25	0	4
01.08.2024 - 31.08.2024	4	1	1	0	1
01.09.2024 - 30.09.2024	19	6	6	0	0
01.10.2024 - 31.10.2024	19	10	25	0	0
01.11.2024 - 30.11.2024	0	0	8	0	0
01.12.2024 - 31.12.2024	5	2	19	0	0
Общо показани	266	201	285	0	39
Обща сума	266	201	285	0	39

4. ОПАЗВАНЕ НА РЪКОПИСНО-ДОКУМЕНТАЛНО НАСЛЕДСТВО

4.1. Дигитализация на документи

Един от основните приоритети и през 2024 г. за Библиотеката като институция ангажирана със съхранението, опазването и осигуряването на лесен достъп до българското културно-историческо наследство, остава дигитализацията на библиотечните колекции. През отчетната година продължи добавянето на съдържание в дигиталните колекции на Библиотеката на различни по вид документи, към които продължава да се увеличава интереса на изследователи и други потребители от целия свят. Част от дигитализираните файлове са с въведени метаданни и съответно визуализирани и достъпни за потребителите в каталога на Дигиталната библиотека през интернет страницата на Националната библиотека. Обемът на дигитализираните през 2024 г. документи / файлове от фонда на Националната библиотека е 31022/ 279835 - в сравнение с 27923/ 275991 от предходната 2023 г.

Видове документи	2023 г.		2024 г.	
	Файл	Док.	Файл	Док.
Ръкописи (славянски и ориенталски)	18 554	44	18 812	54
Старопечатни, редки и ценни документи	24 790	193	15 346	135
БИА - Архивни документи и фотографии	34 414	17 048	28 568	12 544
Ориенталски документи	2 814	347	1579	48
Картографски и графични издания	21 418	9 677	18 044	6 796
Музикални издания	12 618	174	14 788	192
Периодични издания	75 408	282	110 052	2 123
Читателски поръчки	23 227		29 629	3 810
Институционални поръчки	28 957		19 181	2 554
Изложби	2 973		7742	2 686
Книги (общ фонд)	4 503	41	5986	46
Библиотекознание и библиография	26 315	90	10 108	34
ОБЩО	275 991	2 7923	279 835	31 022

Дигитализация на документи

През 2024 г. в колекциите на Дигитална библиотека са добавени:

- 4 469 документи /сигнатури-заглавия/;
- 4 869 записа в софтуера /Дигитални колекции/ за организация на дигиталното съдържание;
- 138 981 файла.

Дигитална библиотека	2023 г.	2024 г.
Документи	3 932	4 469
Записа в ДК	4 337	4 869
Файла	127 545	138 981

Общо достъпни в Дигиталната библиотека към месец януари 2025 г. са 956 088 файла, разпределени в 28 498 записа, организирани в 15 колекции в софтуера за организация на дигиталното съдържание.

4.2. Консервация и реставрация на архивни и други видове документи

Отдел „Реставрационен център“ е структурно звено към направление „Опазване на ръкописно-документалното наследство“ на НБКМ. През него са преминавали едни от най-ценните и емблематични паметници на българската култура. Тези ценни паметници включват карти, графики и рисунки, ръкописи, старопечатни книги, фотографии, ориенталски архивни документи, албуми, документи на пергаментова основа и много други. Отделът отговаря за опазването и експонирането на обектите в колекциите. През годините структурното звено на Библиотеката се е превърнало в най-голямата реставрационна лаборатория в България за обекти върху хартиена основа, като през цялото време се е утвърждавало като основен методичен, консултантски и научен център.

В отдел „Реставрационен център“ постъпват материали за консервация и реставрация основно от направленията „Опазване на ръкописно-документално наследство“ и „Обслужване на потребители“. За всяка библиотечна единица и/или външен обект, в зависимост от причината за постъпването ѝ в отдела, се изготвя документация – консервационно-реставрационен протокол (при необходимост от реставрационна намеса) или консервационно-реставрационна експертна оценка (при необходимост от оценяване на състоянието). През 2024 г. в отдела са реставрирани 1624 библиотечни единици и външни обекта, отговарящи на 19 628 листа. Изготвени общо 85 консервационно-реставрационни протокола, от които 75 за библиотечни единици, собственост на Националната библиотека и 10 за външни обекти. Изготвените експертизи за състоянието са общо 27, от които 23 за библиотечни единици и 4 за външни обекти. През отчетната година служителите на Реставрационния център приоритетно работиха върху библиотечни единици от отдел „Читални и книгохранение“, отделени за реставрация преди повече от 30 години. От тази сбирка бяха реставрирани 11 220 листа.

Продължи да се извършва планираната Дезинсекцията и дератизация на сградата на Библиотеката.

Отделът традиционно участва в организирането, подготовката и изпълнението на изложби от културния календар на библиотеката, свързани с популяризаторска дейност на писмени културни ценности като участваха в предварителния подбор на експонати с оглед на тяхното състояние, даваха препоръки за композицията на обектите и осъществяваха експонирането на оригиналите. Общият брой изложби, в който служители от отдела са взели участие, са 25.

Отдел „Реставрационен център“ има за задача да предоставя текущо консултантска и експертна помощ на библиотеки, институции и граждани, свързана с опазването и съхранението на различни видове документи и архивни материали. През изтеклата година ръководителят на отдела, както служители от него, участваха в изнасянето на лекции пред студенти от Химикотехнологичен и металургичен университет, студенти от специалност „Библиотечни и информационни технологии“ на СУ, ученици от Професионалната гимназия по дизайн и участници в 34-тата конференция на Европейската асоциацията на специалистите по японски ресурси “Japanese resources in the age of digital connectivity and artificial intelligence“.

През изминалата 2024 г. са извършени следните дейности във връзка с консервация и реставрация на архивни и други видове документи:

	2022	2023	2024
Реставрирани обекти	1450 библиотечни единици и външни обекта	1595 библиотечни единици и външни обекта	1624 библиотечни единици и външни обекта
Брой листа	17 557 листа	18 892 листа	19 628 листа
Подвързии	315 бр. подвързии	238 бр. подвързии	318 бр. подвързии
Обезпрашени	426 254 тома	489 548 тома	535 254 тома

Превенция и лечение по системата „Аноксия“

Профилактиката на фондовете на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ включва обезпрашаване и дезинфекция на книжни тела и стелажи. Системата за „лечение“ на книги „Аноксия“, инсталирана в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ през 2017 г., е базирана на премахването на кислорода до нива под 0,5% и въвеждане на инертен газ (в случая азот), като в същото време се контролират нивата на температурата и относителната влажност, които се поддържат в определени параметри за ефективност на системата. Смъртността на вредителите е 100%, независимо от техния стадий на развитие, а хартията остава непокътната.

През 2024 г. през системата бяха обработени част от фондовете, съхранявани в сградата на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, които включват колекциите на отделите „Читални и книгохранение“ и „Библиографско и информационно обслужване“. Общият брой обезпрашени тела е 535 254 бр. в сравнение с изминалата 2023 г. – 43 160 тома, което е 23,68% ръст.

5. ДЕЙНОСТИ С НАЦИОНАЛНА ОТГОВОРНОСТ

5.1. Контрол по Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги

През 2024 г. е извършена проверка на 3 715 издателства. Изготвени са 604 писма-рекламации и са съставени списъци с липсващи издания – 10 770 заглавия. Изпратени са 880 уведомителни писма, покани за подписване на акт и др. форми на кореспонденция и комуникация с издателства.

На издателите, които не изпълняват разпоредбите на Закона, са съставени 15 броя административни констативни актове АУАН (Акт за установяване на административно нарушение).

В резултат на извършения контрол по изпълнението на Закона за задължителното депозирание са набавени: 10 150 заглавия, от които 6 820 (вкл. 1008 електронни ресурси с отдалечен достъп) монографични издания и 3 330 (вкл. 43 онлайн издания).

За сравнение: през 2023 г. са набавени 10 169 заглавия, от които 5 030 монографични издания и 5 139 периодични издания.

5.2. Осигуряване на задължителни екземпляри за депозитните библиотеки

През 2024 г. по силата на Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги са приети, обработени и разпределени 162 087 библиотечни документа. Във фонда на НБКМ са постъпили 45 235 библиотечни единици, а в депозитните библиотеки в страната са изпратени 116 852.

За сравнение: през 2023 г. са приети, обработени и разпределени 172 116 библиотечни документа. Във фонда на НБКМ са постъпили 47 386 библиотечни единици, а в депозитните библиотеки набавени са изпратени 124 730.

През 2024 г. депозитните постъпления намаляват общо с 5,8%. (за 2024 г. са постъпили 162 087 б. е., а през 2023 г. са постъпили 172 116 б. е.). Наблюдава се процес на забавяне на отпечатването на изданията и намаляване на тиражите на издателската продукция.

ДЕПОЗИТНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ, РАЗПРЕДЕЛЕНИ ЗА БИБЛИОТЕКИТЕ В СТРАНАТА

Местонахождение	Библиотеки	Монографични издания (брой ед.)	Продължаващи издания (брой ед.)
Благоевград	Регионална библиотека „Димитър Талев“	2 807	5 791
Бургас	Регионална библиотека „Пейо Крачолов Яворов“	2 921	5 977
Варна	Регионална библиотека „Пенчо Славейков“	5 319	6 423
Велико Търново	Регионална библиотека „Петко Рачев Славейков“	3 012	10 098
Пловдив	Народна библиотека „Иван Вазов“	9 133	11 800
Русе	Регионална библиотека „Любен Каравелов“	5 175	6 391
София	Централна библиотека на БАН	1 808	5 470
София	Университетска библиотека на СУ „Св. Климент Охридски“	3 670	1 757
София	Столична библиотека	4 158	5 994
Шумен	Регионална библиотека „Стилиан Чилингиров“	2 985	6 004
Сливен	Регионална библиотека „Сава Доброплодни“	1 017	4 575
ЦМБ, АГР. УНИВ, ТРАКИЙСКИ УНИВ., УАСГ		140	350
Разпределени регионални вестници по краеведски принцип			4 077
ОБЩО		42 145	74 707

Разпределен частичен депозит от УБ и БАН, за Регион. библ. - Сливен, ЦМБ, Библ. на УАСГ, Аграрен университет - Пловдив и Тракийски университет - Ст. Загора – 20 389 бр.

5.2.1. Съставяне, обнародване и разпространение на Национална библиография

През 2024 г. са съставени 57 книжки на Текущата национална библиография. Подготвени, редактирани и качени на сайта на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ са 55 книжки. Подготвени са 2 указателя, които са в процес на редактиране. Книжка 48/2022 г. е изпратена за качване на сайта. По-малкият брой книжки, които са съставени в сравнение с миналата година, се дължи на промените в системата COBISS във връзка с адаптирането на новия софтуер COBISS Cat, поради което временно беше невъзможно да се генерира информация от системата.

Серия 1. Български книгопис, седмично издание – съставени са 36 книжки (1 кн. за 2022 г., 35 кн. за 2024 г.).

Серия 2. Български дисертации, годишно издание – съставен е 1 годишен указател. Съставен е годишният указател за 2023 г.

Серия 3. Българска дискография – 1 указател. Съставен е петгодишен указател за периода 2014-2018 г.

Серия 4. Български продължаващи издания, годишно издание – съставен е 1 годишен указател. Съставен, редактиран и качен на сайта на НБКМ е годишният указател за 2020 г.

Серия 5. Летопис на статиите от българските списания и вестници, месечно издание – 18 книжки (12 кн. за 2014 г., 6 кн. за 2015 г.). Книжките са редактирани и качени на сайта на НБКМ.

За сравнение: през 2023 г. са съставени 123 книжки на Текущата национална библиография. От тях на онлайн страницата на библиотеката са публикувани 91 книжки. Редактирани и подготвени за публикуване са 32 книжки.

5.3. Поддържане на каталогизация в публикациите

През 2024 година продължи съставянето на каталогизация в публикацията (CIP). По заявки на автори и издатели са изработени и изпратени 9 библиографски описания.

За сравнение: през 2023 г. по заявки на автори и издатели са изработени и изпратени 9 CIP описания.

5.4. Присъждане на международни идентификационни номера

5.4.1. Национална агенция ISBN

В Националната агенция за ISBN наред с присъждането на международни идентификационни номера на книгите се поддържа и **„Национален регистър на издаваните книги в България“**. През 2024 г. са въведени 14 174 нови записа, от които 13 572 записа в модул „Издания“, 363 записа в модул „Издатели“ и 239 записа с общ код (еднократно присъден ISBN).

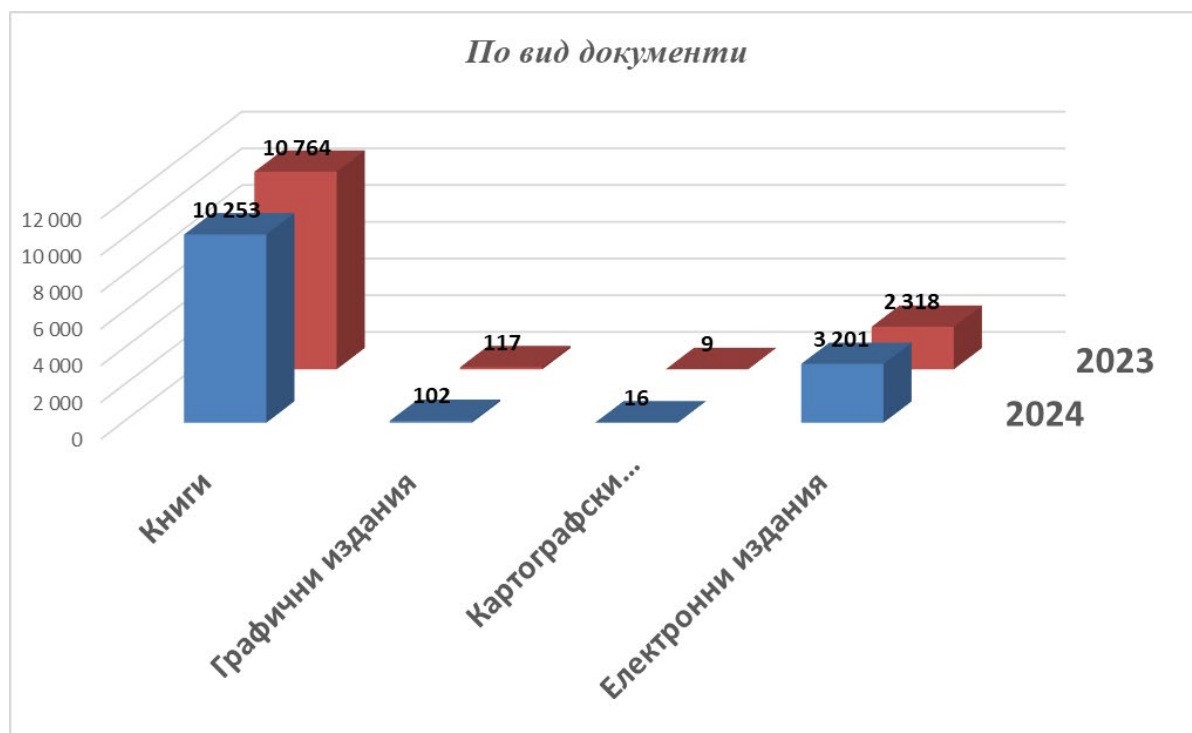
Редактирани са 2 948 записа, от които 2 835 записа в модул "Издания" и 113 записа в модул "Издатели".

За сравнение: През 2023 г. са въведени 13 650 нови записа, от които 13 208 записа в модул „Издания“, 260 записа в модул „Издатели“ и 182 записа с общ код (еднократно присъден ISBN).

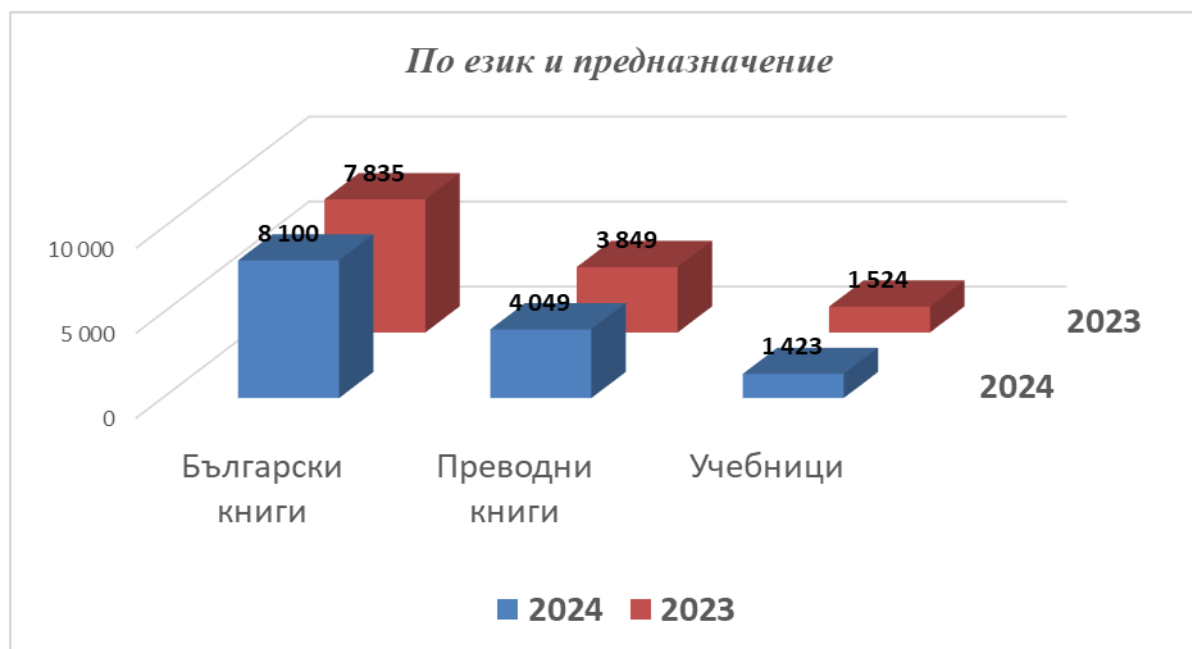
Редактирани са 3 311 записа, от които 3 218 записа в модул "Издания" и 93 записа в модул "Издатели".

ПРИСЪЖДАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ИДЕНТИФИКАЦИОННИ НОМЕРА

По вид документи	2023 бр. заглавия	2024 бр. заглавия
Книги	10 764	10 253
Графични издания	117	102
Картографски издания	9	16
Електронни издания	2 318	3 201
ОБЩО	13 208	13 572

По език и предназначение	2023 бр. заглавия	2024 бр. заглавия
Български книги	7 835	8 100
Преводни книги	3 849	4 049
Учебници	1 524	1 423
ОБЩО	13 208	13 572

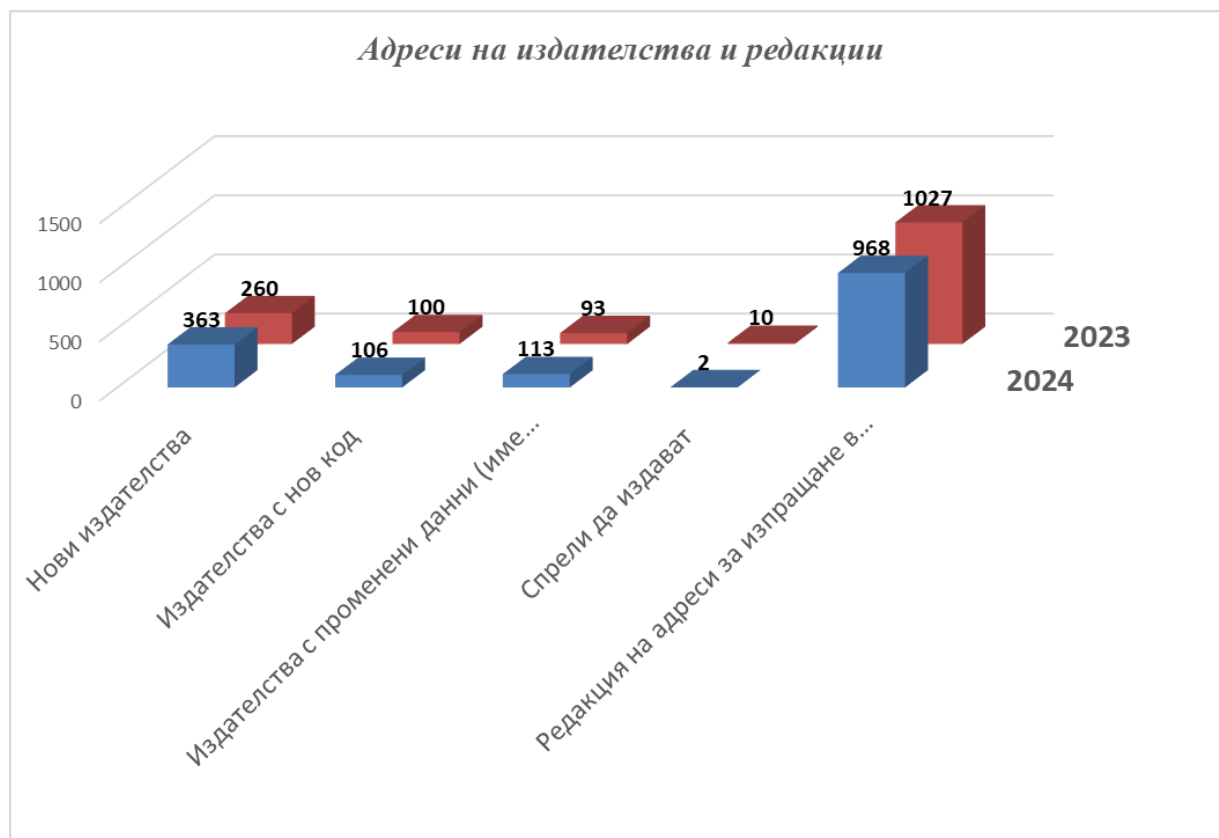

В Международната база данни **Global Register of Publishers** (Лондон) през 2024 г. е изпратена информация за 968 записа за нови и актуализирани адреси на издателства и редакции.

За сравнение: През 2023 г. е изпратена информация за 1 027 записа за нови и актуализирани адреси на издателства и редакции.

АДРЕСИ НА ИЗДАТЕЛСТВА И РЕДАКЦИИ

	2023	2024
Нови издателства	260	363
Издателства с нов код	100	106
Издателства с променени данни (име или адрес)	93	113
Спрели да издават	10	2
Редакция на адреси за изпращане в Global Register of Publishers	1 027	968

5.4.2. Национална агенция за международен стандартен номер на нотни издания (ISMN: International Standard Music Number)

През отчетната 2024 г. са присъдени 68 номера и са създадени 8 записа на нови издателства. Актуализирани са данните за издателства и издания – 13 редакции. Изпратена е информация в Международната агенция за ISMN (Берлин) за новите и актуализирани адреси на издателства – 16 записа.

За сравнение: През 2023 г. са присъдени 65 номера и са създадени 11 записа на нови издателства. Актуализирани са данните за издателства и издания – 13 редакции. Изпратена е информация в Международната агенция за ISMN (Берлин) за новите и актуализирани адреси на издателства – 13 записа.

5.4.3. Национална агенция за международен стандартен номер на продължаващи издания (ISSN: International Standard Serial Number)

През 2024 г. в локалната база данни CART са въведени 134 нови записа, 33 служебни номера и са актуализирани 17 записа.

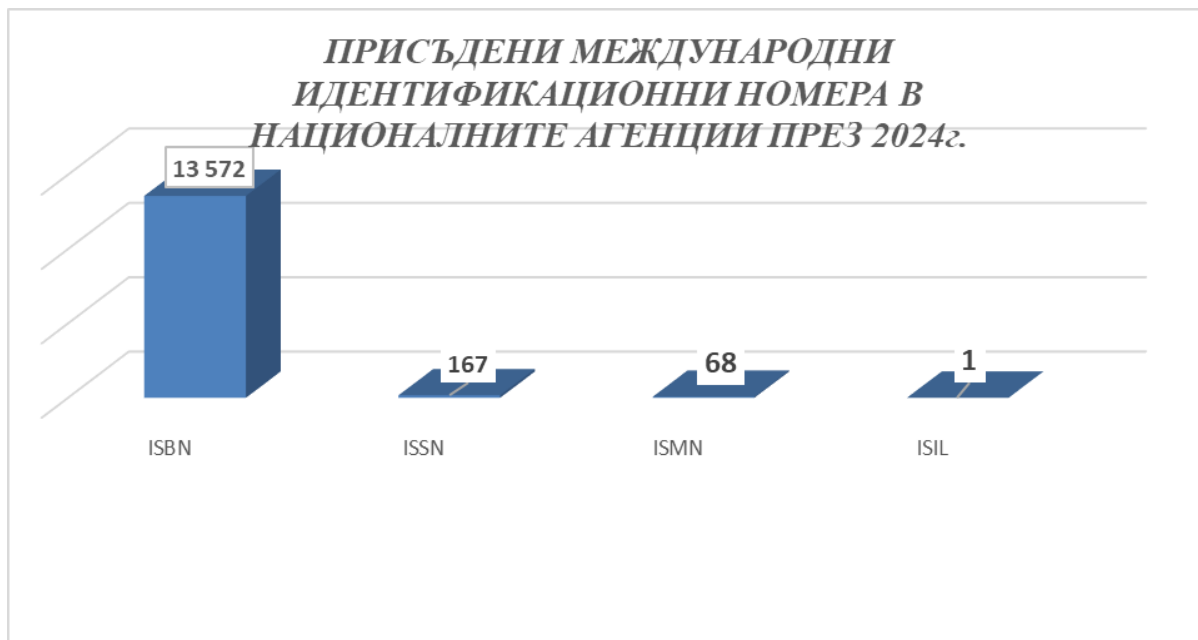
За сравнение: През 2023 г. са въведени 130 нови записа, 73 служебни номера и са актуализирани 12 записа.

В международната база данни за ISSN Virtua през 2024 г. са въведени 135 нови заглавия на продължаващи издания. Актуализирани са промени в данните на 154 записа.

За сравнение: През 2023 г. са въведени 133 нови заглавия и са актуализирани 268 записа с данни за промени в издателства, заглавия или спрели заглавия.

5.4.4. Национална агенция за международен стандартен идентификатор на публичната самоличност на създателите на произведения (ISIL: International Standard Name Identifier)

Регистър ISIL: - 1 нов запис

5.5. Поддържане на Архив на българските печатни и други видове документи

Общо постъпилите документи в Архива на българските печатни и други видове документи през 2024 г. са 18 630 заглавия в 26 977 регистрационни единици, от които монографични издания – 13 217 загл., продължаващи издания – 4 016 заглавия / 12 363 регистрационни единици и дисертации – 914 заглавия. От тях 94 заглавия са депозирани в 1 екземпляр.

За сравнение: Общо постъпилите документи в Архива на българските печатни и други видове документи през 2023 г. са 17 325 заглавия в 26 593 регистрационни единици, от които монографични издания - 12 438 заглавия, продължаващи издания – 3 854 заглавия / 13 122 регистрационни единици и дисертации – 1033 заглавия, от тях 117 заглавия са депозирани в 1 екземпляр.

5.5.1. Монографични издания

През 2024 г. в Архива на българските печатни и други видове документи са постъпили монографични издания от 56 депозитни списъка (дс 47-51/2023 г.; дс 1-51/2024 г.) общо 13 217 заглавия, от които 345 бр. електронни ресурси за 2023 г.

За сравнение: През 2023 г. в Архива на българските печатни и други видове документи са постъпили монографични издания от 59 депозитни списъка (дс 39-51/2022 г.; дс 1-46/2023 г.) общо 12 438 заглавия, от които 468 електронни ресурси за 2022 г.

5.5.2. Самостоятелни документи

През 2024 г. в Архива на българските печатни и други видове документи са приети от 51 депозитни списъци (1-51/2024 г.) 914 дисертационни и хабилитационни трудове, от които 1 на електронен носител.

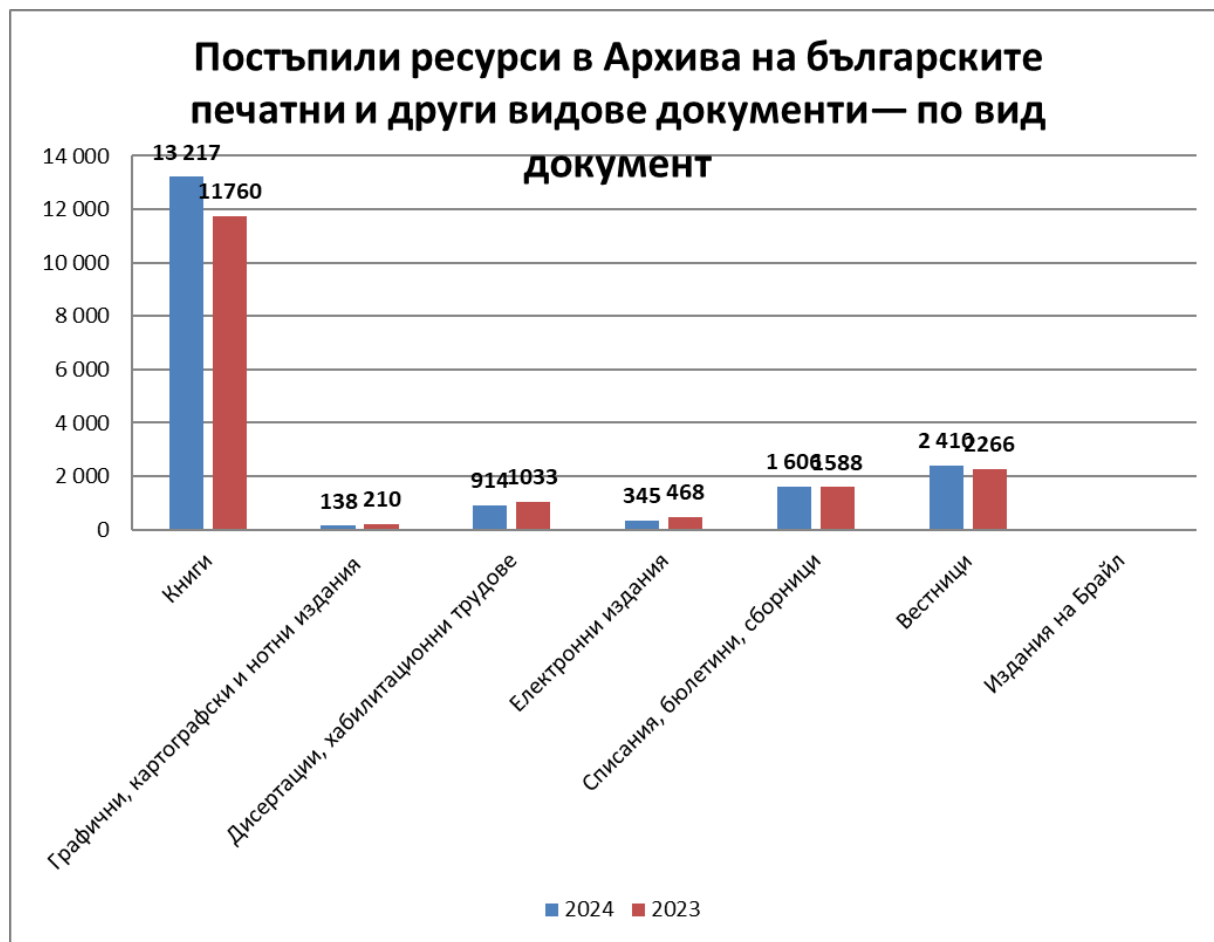
За сравнение: През 2023 г. в Архива на българските печатни и други видове документи са приети от 60 депозитни списъци (39-51/2022 г. и 1-47/2023 г.) 1 033 т. дисертационни и хабилитационни трудове.

5.5.3. Продължаващи издания

През 2024 г. в Архива са приети продължаващи издания по депозитен списък 51 / 2023 г. и депозитни списъци 1-50 / 2024 г. Общо са постъпили 4 016 заглавия / 12 363 регистрационни единици, от които списания 1 606 заглавия / 2 870 регистрационни единици, вестници 2 410 заглавия / 9 493 регистрационни единици, от тях електронни ресурси – 27 заглавия, нови заглавия – 58 бр.

За сравнение: През 2023 г. в Архива са приети продължаващи издания по депозитен списък 51/2021 г. и депозитни списъци 1-50/2023 г. Общо са постъпили 3 854 заглавия / 13 122 регистрационни единици, от които списания 1 588 заглавия / 2 795 регистрационни единици, вестници 2 266 заглавия / 10 327 регистрационни единици, електронни ресурси - 39 заглавия и нови заглавия - 73 бр.

Вид документ	2023		2024	
	Заглавия	Ед.	Заглавия	Ед.
Книги	8 815	8 815	13 217	13 217
Графични, картографски и нотни издания	205	205	138	138
Дисертационни и хабилитационни трудове	1 003	1 003	914	914
Електронни издания			345	345
Списания, бюлетини, сборници	1 549	2 744	1 606	2 870
Вестници	2 227	10 182	2 410	9 493
Издания на Брайл				
Общо	13 799	22 949	18 630	26 977
От тях електронни продълж. изд.	39		27	
От тях нови заглавия	73		58	
От тях книги в 1 екземпляр	117		94	

5.6. Поддържане на годишна национална статистика на монографични и продължаващи издания

Друга от задачите с национална отговорност, поета от Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", е предоставяне на годишна статистическа информация за всички видове документи, издадени на територията на страната.

През 2024 г. е изпратена информация до Националния статистически институт за книгоиздателската дейност през 2023 г.:

- данни за 10 361 монографични издания;
- данни за 920 заглавия на продължаващи издания.

За сравнение: През отчетната 2023 г. за Националния статистически институт е организирана, въведена, кодирана и предадена информацията за книгоиздателската дейност през 2022 г.: за 11 843 монографични издания; 987 заглавия на продължаващи издания.

Въведена е и статистическа информация за монографичните издания, получени по депозитни списъци (48 депозитни списъци) през 2024 г. според номенклатурите и изискванията на Националния статистически институт в 10 844 библиографски записа. Тя ще бъде допълнена, обобщена и изпратена в НСИ през 2025 г.

За сравнение: през 2023 г. е въведена статистическа информация в 10 106 библиографски записа. Тя е допълнена, обобщена и изпратена в Националния статистически институт през 2024 г.

6. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

По силата на чл. 20 от Закона за обществените библиотеки (в сила от 6 юли 2009 г., Обн. ДВ, бр. 42 от 5 юни 2009 г.) сътрудниците на НБКМ извършват научноизследователска дейност. Независимо от това задължение, по закон Националната библиотека не е акредитирана като научен институт. Към 31 декември научната общност на НБКМ наброява 29 души на щатна длъжност, разпределени по научни степени и звания, както следва: асистенти – 2; гл. асистенти – 3; доценти – 3; професори – 1; доктори – 21; докторанти – 7. През отчетната година от докторантите успешно защитиха научните си тези пред журита в областите 2.1 Филология (Български език – Старобългарски език) и 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Книгознание, библиотекознание и библиография). Може да се каже, че изтеклата година беше много добра, независимо от затрудненията, предизвикани от предходния период на пандемична обстановка, довела до известни промени и в научно-изследователската дейност на библиотечните сътрудници. Научните изследвания се вписват в няколко направления, отразяващи специфичната проблематика, разработвана в Националната библиотека през нейната дългогодишна история: библиотечно-информационни науки, библиография, архивистика, археография, изворознание, книгознание, ориенталистика. През годината са публикувани 10 монографии и самостоятелни документи, 107 статии и студии; изнесени са 17 доклада и презентации на научни форуми, 4 от които на международни конференции. Част от научните форуми бяха проведени в хибридна форма, опит, който научната общност получи вследствие на предходния период на пандемия. Сътрудници на Библиотеката осъществяват преподавателска дейност в областта на библиотечно-информационните науки, библиография, книгознание, архивистика, арабистика, румънска филология към съответните катедри в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Нов български университет и Университета по библиотекознание и информационни технологии. През отчетната година се постави началото на следдипломната квалификация в област „Османистика“, провеждана от специалисти в направление „Опазване на ръкописно-документалното наследство“. Чрез свои експерти Националната библиотека участва в дейността на национални комисии, комитети и международни професионални обединения.

7. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

7.1. Печатна дейност

В Печатната база на Националната библиотека се отпечатват издания на библиотеката по предварително приет издателски план, съвместни издания с други научни и културни институти и учреждения, влизащи в годишния издателски план. Печатницата отпечатва всички видове акцидентни материали, необходими за работата на читалните, нарязване на листовки, бланки, каталожни картички, които са нужни за работа на отделите в библиотеката и обслужването на читателите. Допълнителна дейност на Печатната база е изработването на твърда подвързия на периодиката на библиотеката: вестници, списания, инвентарни книги и др. Печатната база изпълнява поръчки на външни клиенти, със сключени с НБКМ договори, срещу заплащане. През изтеклата 2024 г. се отпечатаха следните издания, като всички те са редактирани, коригирани и подготвени за печат от редакторите и експертите, предпечатна подготовка в НБКМ:

- сп. „Библиотека“ от 1 до 6 бр. / 2024 г. х 200 тираж, както следва:
 - 1-ви брой (112 черно-бели стр., 24 цветни стр. и пълноцветна корица)
 - 2-ри брой (208 черно-бели стр., 24 цветни стр. и пълноцветна корица)
 - 3-ти брой (122 черно-бели стр., 32 цветни стр. и пълноцветна корица)
 - 4-ти брой (80 черно-бели стр., 32 цветни стр. и пълноцветна корица)
 - 5-ти брой (230 черно-бели стр., фототипно издание и пълноцветна корица)
 - 6-ти брой (100 черно-бели стр., 32 цветни стр. и пълноцветна корица).

- УДК (Универсална десетичната класификация), фототипно издание, 446 стр. - 200 тираж
- "Дунавският лодкар" - Жул Верн, фототипно издание, тираж 200 (124 черно-бели стр., 40 цветни стр., пълноцветна корица с подгънати крила)
- "Модел на стандартите и стиловете за библиографско описание и цитиране" - автори Куманова, Филипова, тираж 200 (106 черно-бели стр., пълноцветна корица)
- Известия на Народната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", тираж 200 (166 черно-бели стр., 8 цветни стр., пълноцветна корица с подгънати крила)

7.2. Други дейности, включени в печатната и издателската дейност на НБКМ

През 2024 година в печатницата бяха подвързани следните течения:

- Държавен вестник за 2023 г. – 13 броя (1 подвързия съдържа всички броеве за един месец)
- в-к Труд: за 2022 г. – 12 броя, за 2023 г. – 12 броя, (1 подвързия съдържа всички броеве за дадения месец)
- в-к Телеграф: за 2020 г. – 24 броя, за 2021 г. – 24 броя, за 2022 г. – 24 броя, за 2023 г. – 24 броя, (2 подвързии съдържат всички броеве за дадения месец)
- в-к Дума за 2023 г. – 12 броя, (1 подвързия съдържа всички броеве за дадения месец)
- в-к Монитор за 2020 г. – 12 броя, (1 подвързия съдържа всички броеве за дадения месец)
- списание Ново време – 20 броя, (1 подвързия съдържа годишен брой списания)
- списание Музика – 19 броя, (1 подвързия съдържа годишен брой списания)
- Научно-практически журнал от 1999 до 2008 г. – 10 броя подвързии
- Библиотека – илюстриран журнал от 2001 до 2005 г. – 5 броя, (1 подвързия съдържа годишен брой списания)

За нуждите на работата на отделите са: изработени 30 броя папки за Отдел "Карти и графики"; 4 броя инвентарни книги; преподвързани бяха 5 броя книги на книгохранение; поправка на нови книги – 6 броя; изработени са 230 броя разделители и 250 броя ключодържатели за гардероба; 20 броя (сгъване, влагане, шиене и обрязване) Културен календар; 20 броя материали за конференция; рязане на 150 000 библиотечна акциденция и каталожни картички.

Извършени са книговезки услуги на външни клиенти, като приходът е 140 лв.

8. БИБЛИОТЕЧНО-КООРДИНАЦИОННА ДЕЙНОСТ

И през 2024 г. методичната работа и срещите с библиотекарите-методисти от страната продължи и успешно се осъществяваше координационната и експертно-консултантска дейност в помощ на обществените библиотеки.

Изпратени дарения за обществени библиотеки, читалища и българската общност в чужбина – 895 екз.

№	Обществени библиотеки и читалища	Екземпляри
1	Библиотека при Народно читалище "Просвета-1865" - Гоце Делчев	46
2	Народно читалище "Съзнание 1927" - с. Долни Вадин	86
3	Народно Читалище „ Факел - 1920” - София	19
4	Регионална Библиотека "Димитър Талев" - Благоевград	106
5	Регионална библиотека "Захарий Княжески" - Стара Загора	12
6	Регионална библиотека "Любен Каравелов" - Русе	41
7	Регионална Библиотека "Сава Доброплодни" - Сливен	84
8	Регионална библиотека "Христо Ботев" - Враца	12
9	Регионална библиотека „Стилиан Чилингиров” - Шумен	36
10	Регионална библиотека "Пейо Яворов" - Бургас	34

11	Регионална библиотека "Пенчо Славейков" - Варна	36
12	Регионална библиотека „Петко Р. Славейков“ - Велико Търново	116
13	Регионална Народна библиотека "Иван Вазов" - Пловдив	106
14	Столична библиотека	34
15	УНСС	24
16	Българския културно-информационен център, Скопие (БКИЦ)	25
17	Държавна и научна библиотека, Одеса	28
18	Българския културно-информационен център, Одеса	15
19	Консулство на България в Одеса, Украйна	47

Извършена е актуализация и преработка на инструкциите, формулярите и информацията за националните агенции, публикувани на уеб сайта на НБКМ на български и английски език - 42 с. Подготовка на правила и условия за ISBN - 4 с.

Текущо е оказвана методическа помощ в процеса на каталогизиране на монографични издания (библиографско описание, класифициране, предметизиране, обща и семантична редакция, сигниране и инвентирание), както и запознаване и обучение на новопостъпилите колеги със спецификата на текущата работа в Дирекция „Създаване на информационни ресурси“.

9. КУЛТУРНА ДЕЙНОСТ. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Вече 146 години Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ уверено следва мисията си да съхранява книжовното наследство на нацията. Наричана през годините съкровищница, храм на духовността, пазителка на знанието, днес най-голямата и първа обществена библиотека на България е мост между миналото и бъдещето. Преминаването от аналоговата в дигиталната ера предоставя нови хоризонти, а новите технологии придават добавена стойност на библиотечните услуги, на библиотечния фонд и на неговото опазване.

През 2024 г. наред с навлизането на изкуствения интелект, дигитализацията, систематизирането на информацията в глобален мащаб, опазването на фонда, консервацията и реставрацията на документи - **публичният образ на НБКМ** бе предизвикателство и приоритет. Бързият достъп до новите технологии, особено използването на изкуствения интелект, наложи естествена промяна в библиотечните връзки с обществеността.

9.1. Културен календар

Съставянето на **културния календар на библиотеката за 2024 г.** бе ключово за последващото промотиране и отразяване на културните библиотечни събития през годината. Чрез **52 изложби и експозиции** подготвени от експерти на Националната библиотека, **голям брой документи** от фонда на НБКМ бяха показани пред аудитория, която надвишава 4600 посещения на място.

Сред изложбите отбелязваме някои от знаковите:

Юбилеи и годишнини: Много от изложбите през 2024 година бяха посветени на важни годишнини и юбилеи на бележити личности от българската и световна история, култура и изкуство - Тодор Бурмов, Катя Попова, Дечко Узунов, Панчо Владигеров, Христина Морфова, Салвадор Дали, Борис Христов, Михаил Глинка, Петър Дънов, Едгар Дега, Никола Начов, Любомир Пипков, Йордан Радичков, Николай Ръорих, Любен Каравелов, Анри дьо Тулуз-Лотрек, Георги Баев, Анри Матис и други.

История и култура: Националната библиотека продължи да представя изложби, посветени на важни моменти от българската история, като обявяването на София за столица с изложбата "Раждането на модерния град", както и на различни аспекти на културното наследство, като "Медицината в Османската империя", "Българите-католици XVI-XIX в",

"Арабска лексикография–избрани ръкописи", "Българите–търговци в Османската империя" и други.

Една от най-посещаваните изложби бе „Под закрилата на свято“, която представи ръкописи, архивни документи, старопечатни книги и оригинална графика от колекциите на библиотеката, с поглед към ролята на словото в двете основни религии, които съжителстват на Балканите столетия наред. Свещените текстове на християнството и исляма служат еднакво на техните последователи, които вярват, че Божието слово пази от всяка болест и зло, дава упование в трудни моменти и носи спасение. То „защитава“ книгите за богослужебна и домашна употреба и осигурява успешното дело на усърдните книжовници. Свитъците с текст и изображения са разпространено средство за лична защита и помощник в деликатни житейски ситуации. Имената на Бог и св. Богородица, на архангели и светци „застраховат“ срещу беди. С предпазна функция се записват и отделни стихове и сури от Корана, Прекрасните имена на Аллах, Благородните имена на Неговия Пратеник Мухаммад, редом с имената на четиримата архангели.

През цялата изминала 2024 г. на голям успех се радваше **изложбата на НБКМ „Католиците в България XVII-XX в.“**, с автор доц. д-р Радослав Спасов, тя е посветена на огромния принос на католическата общност у нас за запазването на духа на свободолюбие и национално самосъзнание в българските земи и за възстановяването на българската държавност. Тази изложба беше показана редом със специалното копие, което бе предоставено от Италия, на историята на архиепископ Петър Богдан „За древността на бацината земя и за българските дела“ в Националния археологически институт с музей при Българската академия на науките. По-късно изложбата на библиотеката продължи да пътува в различни страни и общини в България.

Изкуство и литература: Библиотеката организира изложби, посветени на различни форми на изкуството, като живопис, музика и калиграфия, както и на важни литературни събития и личности. Сред тях са изложбите, посветени на Дечко Узунов, Панчо Владигеров, Христина Морфова, Салвадор Дали, Борис Христов, Михаил Глинка, Едгар Дега, Любомир Пипков, Стоян Венев, Николай Ръорих, Георги Баев, Анри Матис и други.

Виртуалните изложби продължават да бъдат неотменна част от промотирането на документите във фонда на библиотеката. Част от физическите изложби имат свой виртуален аналог и привличат още по-голяма аудитория чрез съвременните средства за достъп до документалното богатство на НБКМ. Виртуалните разкази са публикувани както на сайта, така и в YouTube канала на библиотеката.

Премиерите и представянията на книги, връчване на награди и церемониите, които се състояха през 2024 година в Националната библиотека бяха 49 на брой, посетени от общо 2 531 човека и 2 500 посещения в **Деня на отворените врати** на 24 май.

Някои от тях имаха изключителен успех, заради атрактивния начин на представяне, като съчетанието на пътуваща изложба на детски рисунки „Единство в различието“ и книгата „Арменски народни приказки“ на Силва Налбантян-Хачерян, представяне на книгата на Христо Тутунаров „Католическата църква в България и Студената война“, представяне на книгите на Марко Ганчев от неговия син, премиера на книгата на Милена Димитрова „Десет велики българолюбци“.

Традиционната **Годишна церемония на НБКМ "Дарител на годината"** за 2023 г. също беше проведена при голям интерес и внимание от обществеността и медиите. На събитието присъстваха дългогодишни дарители на библиотеката, представители на академичните среди, министерствата, някои от носителите на награди за 2023 изпратиха свои видео обръщения от близо и далеч, други ни удостоиха с присъствие на живо.

Голямата диктовка "Пазител на българския език" е идея на библиотеката, която се проведе за първи път в навечерието на тройния празник 11 май – Ден на светите братя Кирил и Методий, патронен празник на НБКМ и професионален празник на българските

библнотечни и инфрмационни специалисти. На 10 май 2024 г. се проведе диктовката в библнотеката, заедно писаха 81 малки и големи участници. Сред тях бяха известни журналисти като Валерия Велева, Надя Обретенсва и Айше Сали от БНТ, както и директорката на Националната и научна библнотека в Одеса, Украйна, която заедно с нейната колега бяха на официално посещение в НБКМ. Награждаването на победителите в диктовката „Пазител на българския език“ се състоя в навечерието на 24 май.

Ден на отворените врати в НБКМ на 24 май. Посетителите, които в този ден надминаха 2 500 човека можеха да се запознаят с изключителната **документална изложба "Непознатият "Рибен буквар"**, която представи 7-те първи издания на буквара, които се съхраняват във фонда на библнотеката. Автор д-р Бояна Минчева и екип.

В края на 2024 г. изложбата „Непознатият „Рибен буквар““ беше официално представена в Париж на 10 декември, като част от проект „Началото на българската книжовност – европейски културни проекции (200 години от издаването на „Рибния буквар“)“ на Университета по библнотекознание и инфрмационни технологии, финансиран от Министерството на културата на Република България. Основен партньор е Националната библнотека „Св. св. Кирил и Методий“.

Проектът бе включен в културния календар на ЮНЕСКО за 2024 година, а изложбата, подготвена съвместно от експерти от двете институции – НБКМ и УниБИТ, преди това гостува в Барселона и бе показана в посолството на Р. България във Франция. Чрез изложбата посетителите имат възможността да се потопят в историческата среда, в която се ражда първият български светски буквар и разказва за специфичните особености на седемте издания на първата българска илюстрирана книга.

9.2. Зала „История на книгата“

През 2024 г. зала „История на книгата“ и класната стая към нея се превърна не само в интересно за посещение място от училищни групи от цялата страна, но и място за срещи и лекции на студенти, място за премиери на книги, място с главна буква М. Залата е мястото откъдето започва всяка обиколка на библнотеката и всеки разказ за историята на книгата.

Организираните посещения и брой беседи в зала „История на книгата“ и за 2024-та са 183, а броят посетители – 3 927 човека. Това е с близо 1000 човека повече спрямо 2023 година.

На фона на нарастващия интерес към събитията от Културния календар на Националната библнотека, повишения интерес към беседите и разходките в зала „История на книгата“, увеличаващата се редица от литературни кътове – от 32 държави на 5 континента в края на 2024 г., и увеличениия брой читатели, се наложи библнотеката да открие допълнителни 20 читателски места. Те бяха разположени в централното фоайе, което естествено ограничи провежданите там събития.

Недостигът на пространства за публични събития в Националната библнотека е очевиден, но въпреки това, събитията от Културния календар имат изключително висока посещаемост. Това е знак за високо качество на съдържанието, което Националната библнотека „Св. св. Кирил и Методий“ предлага на своите посетители и читатели.

Като допълним картината на големия обществен интерес към института на българската книжнина - НБКМ, е важно да отбележим навлизането на изкуствения интелект в нашето ежедневие и в битието на нашите читатели и потребители. Този факт изисква допълнителни усилия за опазването на книжовното наследство. От една страна това са усилия по посока на продължаващата дигитализация, стриктно спазване на авторските и сродни права, а от друга страна това е едновременно повишаване на достъпността и сигурността на информацията, която библнотеката предоставя чрез документите от фонда си. В тази услуга, е важно да се запази достоверността на предлаганата информация, а така ще повишим и доверието на читатели и потребители. Изкуственият интелект не е заплаха, а предизвикателство пред библнотеката, защото преди всичко трябва да се научим да използваме изкуствения интелект.

Това е възможност чрез изкуствения интелект да започнем автоматизирането на рутинните процеси в библиотеката. И да помним, че създаването на съдържание е приоритет на хората.

През 2024 г. публичният образ на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ потвърждава мисълта на Умберто Еко: „Библиотеката е не само хранилище, тя е и лаборатория на духа.“ Именно в тази наша лаборатория днес се раждат нови решения, чрез дигитализацията. А ние знаем, че библиотеката започва от фонда, но разбираме, че бъдещето ѝ е в умението ни да управляваме това знание и да го правим достъпно за всеки, независимо от времето и мястото.

9.3. Общ брой посещения в НБКМ

През 2024 година в Националната библиотека са проведени 102 събития, (изложби, премиери, церемонии) посетени от общо 9631 човека на място.

Организираните посещения и брой беседи в зала „История на книгата“ са 183, а броят посетители е 3927 човека.

Или общият брой на събития и беседи на територията на НБКМ са били 285, а броят посетители 13558.

9.4. Литературен клуб „Писмена“

В Клуб „Писмена“ се организират месечни събития – представяния на нови книги, разговори за съвременната българска литература, тематични събития.

И през 2024 г. в клуб „Писмена“ бяха представени издания на съвременни автори в различни жанрове на художествената проза – поезия, разказ, новела, роман, есе, пътепис или биография:

Януари - Представянето на „Тук живее Йожи“ от Надежда Радулова
<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/01/24/%d1%81%d0%b8%d0%bb%d0%bd%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d1%87%d0%b0%d0%bb%d0%be-%d0%bd%d0%b0-%d0%ba%d0%bb%d1%83%d0%b1-%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b0-%d0%b7%d0%b0-2024-%d0%b3-%d1%81/>

Февруари - поетът Златомир Златанов представи най-новата си книга „Лимитрофии. Стихотворения и поеми“

<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/02/19/%d0%ba%d0%bb%d1%83%d0%b1-%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2%d0%b8-%d0%bb%d0%b8%d0%bc%d0%b8%d1%82%d1%80%d0%be%d1%84/>

Март - „Мястото е свободно“ от Валери Валериев беше мартенският гост Клуб „Писмена“

<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/03/15/%d0%bc%d1%8f%d1%81%d1%82%d0%be%d1%82%d0%be-%d0%b5-%d1%81%d0%b2%d0%be%d0%b1%d0%be%d0%b4%d0%bd%d0%be-%d0%be%d1%82-%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d0%b5%d1%80%d0%b8-%d0%b2%d0%b0%d0%bb%d0%b5%d1%80/>

Април - Представяне на Валери Вергилов и най-новата му стихосбирка „Природи и реалности“

<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/04/12/%d0%ba%d0%bb%d1%83%d0%b1-%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%b8%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%b8-%d0%b8/>

Май - Атинското списание с българско участие „фрмк“ беше представено от поетесата и писателка Яна Букова

<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/05/23/%d0%ba%d0%bb%d1%83%d0%b1-%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2%d0%b8-%d1%81%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d0%b5/>

Юни - Представяне на романа „Минало несвършено“ от Александър Чобанов
<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/06/06/%d1%80%d0%be%d0%bc%d0%b0%d0%bd%d1%8a%d1%82-%d0%bc%d0%b8%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d0%be-%d0%bd%d0%b5%d1%81%d0%b2%d1%8a%d1%80%d1%88%d0%b5%d0%bd%d0%be-%d0%b1%d0%b5%d1%88%d0%b5-%d0%bf%d1%80/>

Юли - лятното събитие на клуб „Писмена“ представи стихосбирките на трима млади автори - „Въжеиграч“ от Никола Петров, „След дланите“ от Гергана Панчева и „Вкъщи всички вечерят отделно“ от Анна Лазарова
<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/07/11/%d0%bb%d0%b8%d1%82%d0%b5%d1%80%d0%b0%d1%82%d1%83%d1%80%d0%bd%d0%b0-%d1%81%d1%80%d0%b5%d1%89%d0%b0-%d0%b2-%d0%ba%d0%bb%d1%83%d0%b1-%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b0-%d1%81/>

Септември - Извънредно отложено събитие от клуб „Писмена“

Октомври - Поетическа вечер с Андриана Кос Лайтман и Паула Чачич и разговор за литературата в Хърватия и България

<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/10/10/%d0%ba%d0%bb%d1%83%d0%b1-%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d0%be%d0%b5%d1%82%d0%b8%d1%87%d0%b5%d1%81%d0%ba%d0%b0-%d0%b2%d0%b5%d1%87%d0%b5%d1%80-%d1%81-%d0%b0%d0%bd/>

Ноември - Клуб „Писмена“, представи антологията „Накратко/Късатка/Кısaca“, съставители: гл. ас. д-р Бехрин Шопова, доц. Зоя Микова, и д-р Азиз Шакир
<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/11/15/%d0%b2-%d0%bd%d0%b0%d1%86%d0%b8%d0%be%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d0%bd%d0%b0%d1%82%d0%b1%d0%b8%d0%b1%d0%bb%d0%b8%d0%be%d1%82%d0%b5%d0%ba%d0%b0-%d0%b1%d0%b5%d1%88%d0%b5-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81/>

Декември - Думи за малки и за пораснали с Виолета Христова и
<https://www.nationallibrary.bg/www/2024/12/05/%d0%b2-%d0%ba%d0%bb%d1%83%d0%b1-%d0%bf%d0%b8%d1%81%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d0%b0-%d0%b4%d1%83%d0%bc%d0%b8-%d0%b7%d0%b0-%d0%bc%d0%b0%d0%bb%d0%ba%d0%b8-%d0%b8-%d0%b7%d0%b0-%d0%bf%d0%be%d1%80/>

10. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ. ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

10.1. Международна дейност

Международната дейност, осъществявана от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ през 2024 г. включва участие на представители от библиотека в международни конференции, форуми, семинари и изложби, поддържане на международни партньорски отношения, включващи подписване на нови меморандуми за сътрудничество с национални библиотеки и подновяване на вече съществуващи, обмяна на опит и информационни ресурси, откриване на литературни кътове на националните библиотеки, в който се излагат дарени емблематични книги и традиционни предмети, свързани с културното богатство на представената страна партньор. През изминалата година Националната библиотека беше

посетена и от много туристи, които имаха възможност да разгледат сградата и да вземат участие в събития и мероприятия.

10.1.1. Откриване на кътове на национални библиотеки

И през 2024 година Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ успешно следва традицията за откриването на кътове на национални библиотеки от цял свят, която датира от лятото на 2021 година и продължава да се реализира с постоянен и продължаващ интерес от много държави и национални библиотеки по света. По този начин най-голямата обществена библиотека в България насърчава четенето, улесняване достъпа до чуждестранна култура, изкуство и информация, като представя естетиката и словото на други държави по света.

През отчетния период със съдействието на посолства и национални библиотеки на отделните страни в НБКМ бяха открити 7 нови къта:

- Хърватия, 23 януари 2024 г.
- Австралия, 26 януари 2024 г.
- Ирландия, 15 март 2024 г.
- Украйна, Одеска национална и научна библиотека, 9 май 2024 г.
- Китай, 26 юли 2024 г.
- Швеция, 10 октомври 2024 г.
- Румъния, 14 октомври 2024 г.

В резултат от тази инициатива като дарения във фонда на библиотеката са постъпили над 3000 книги. А церемонията по откриване на кътовете е запазена марка на НБКМ и предпочитано събитие от дипломатическия корпус в България. През 2024 г. имаме две посолства, които не са разположени на наша територия, но от съседни държави отговарят за България. Посланичките на Австралия и Швеция, пристигнаха специално за откриването на техните кътове в Националната библиотека на България.

10.1.2. Меморандуми за сътрудничество

януари, 2024 г. -	Меморандум за сътрудничество между Националната библиотека Св. св. Кирил и Методий" и Национална и университетска библиотека Загреб, Хърватия
март, 2024 г. -	Меморандум за сътрудничество между Националната библиотека Св. св. Кирил и Методий" и Национална библиотека на Сао Томе и Принципи
май, 2024 г. -	Меморандум за сътрудничество между Националната библиотека Св. св. Кирил и Методий" и Одеската национална и научна библиотека, Украйна
октомври, 2024 г. -	Меморандум за сътрудничество между Националната библиотека Св. св. Кирил и Методий" и Националната библиотека на Армения
ноември, 2024 г. -	Меморандум за сътрудничество между Националната библиотека Св. св. Кирил и Методий" и Katona Jozesef Konyvtar, Kecskemet - Унгария

10.1.3. Членство на НБКМ в международни организации

През 2024 г. Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" продължи своето членство в следните международни организации:

- CENL - Конференция на европейските национални библиотеки - <https://www.cenl.org/>

- IFLA - Международна федерация на библиотечните асоциации и институции - <https://www.ifla.org/>
- CDNL - Конференция на директорите на национални библиотеки - <https://cdnl.info/>
- Europe Direct - Европа директно - европейска информационна мрежа към Европейската комисия. НБКМ е Европейски документационен център, който предоставя достъп до публикациите на Европейския съюз.
- COBISS - информационна система, свързваща ресурсите на националните библиотеки на Босна и Херцеговина, България, Северна Македония, Словения, Сърбия, Черна гора, университетската библиотека на Албания и др. <https://www.cobiss.net/>
- Международен културен маршрут "Св. св. Кирил и Методий" към Съвета на Европа - <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/cyril-and-methodius-route>

10.1.4. Участия в международни форуми

13-16 март 2024 г. – работно посещение на представители от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ в Рейкявик, Исландия по проект „Единство в различието“

На 14 март 2024 г. резултатите от проект „Единство в различието“ бяха представени в Международния център за многоезично и межкултурно разбиране Vigdís към Университета на Исландия от доц. д-р Красимира Александрова, директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, заедно с Валентина Аксентиева, заместник-директор и ръководител на проекта, и Йоанна Маркова – координатор на проекта. По време на събитието екипът от Националната библиотека представи пред гости и заинтересовани страни детайлна презентация на постиженията и резултатите от проекта, последвана от интензивна дискусия, фокусирана върху проблемите на многообразието и ролята на институциите в подкрепата на етническите и културните малцинства.

Проектът „Единство в различието“ привлече вниманието на международната общност, благодарение на своите методи за популяризиране на културата на три етнически и културни групи в България – роми, евреи и арменци. Всички събития, инициативи и публикации, осъществени в рамките на проекта, се превърнаха във важен инструмент за задълбочаване на познанията за културата на етническите и културните малцинства в България. Чрез дейности за популяризиране на традициите и културното наследство, включително и в малките населени места, проектът успешно създаде мостове между различните общности и насърчи диалога и взаимното разбирателство.

По време на посещението си в Международния център Vigdís екипът от Националната библиотека на България се запозна с работата му като институция на ЮНЕСКО, която поддържа инициативата „Ромите в Центъра“, обединяваща през годините поредица от проекти, свързани с ромски изследвания. Българската група посети и две новоизградени постоянни изложби, които са инициирани от Центъра: „Living Language Lab“, посветена на езиковото многообразие, и „Give me wings“, посветена на живота и влиянието на Вигдис Финбогадотир, първата жена президент на Исландия и в света.

В рамките на своята визита директорът на Националната библиотека на България доц. д-р Красимира Александрова и нейният екип проведоха индивидуални срещи с представители на три културни институции в Рейкявик: Националната и университетска библиотека на Исландия, Nordic House – Международния център за скандинавско съвременно изкуство, култура и дискусии; Градската библиотека в Рейкявик. Тези срещи представляваха възможност за размяна на опит, идеи и установяване на възможни бъдещи сътрудничества в областта на културата и образованието.

11 април 2024 г. – организиране и участие в работна среща с проф. Красимира Александрова и представители на Консултативния комитет за авторско право и други правни въпроси (CLM) към IFLA

Представители на Консултативния комитет за авторско право и други правни въпроси (CLM) към Международната федерация на библиотечните асоциации и институции (IFLA) се срещнаха с доц. д-р Красимира Александрова, директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (НБКМ) .

В делегацията бяха включени експерти от библиотечни и академични институции от САЩ, Канада и Финландия, водени от Мелиса Ливайн, председател на Консултативния комитет за авторско право и други правни въпроси към IFLA. Гости от българска страна бяха Николина Иванова–Бел, директор на Библиотека „Паница“ към Американския университет в България и Ана Лазарова, адвокат по авторско право.

Основна тема на срещата беше насърчаване на образованието и културния обмен през библиотечните институции. Фокус на разговора бяха идеи, опит и познанията в сферата на съвременното библиотечно-информационно обслужване на читателите, както и към новата социална роля на библиотеките. Гостите проявиха интерес и към теми, свързани с методическата дейност, осъществявана в НБКМ, с процесите по дигитализация и улеснен достъп до архивни колекции на библиотеката, като арабографични ръкописи, старопечатни книги и други архивни документи.

По време на посещението си гостите се запознаха с международната дейност в библиотеката, литературните кътове от 28 държави, читалните, оригинални славянски ръкописи и експозицията в зала “История на книгата”.

16 април 2024 г. – посещение на представители на CLM и IFLA в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

Представители на Консултативния комитет за авторско право и други правни въпроси (CLM) към Международната федерация на библиотечните асоциации и институции (IFLA) се срещнаха с доц. д-р Красимира Александрова, директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (НБКМ).

В делегацията бяха включени експерти от библиотечни и академични институции от САЩ, Канада и Финландия, водени от Мелиса Ливайн, председател на Консултативния комитет за авторско право и други правни въпроси към IFLA. Гости от българска страна бяха Николина Иванова–Бел, директор на Библиотека „Паница“ към Американския университет в България и Ана Лазарова, адвокат по авторско право.

Основна тема на срещата беше насърчаване на образованието и културния обмен през библиотечните институции. Фокус на разговора бяха идеи, опит и познанията в сферата на съвременното библиотечно-информационно обслужване на читателите, както и към новата социална роля на библиотеките. Гостите проявиха интерес и към теми, свързани с методическата дейност, осъществявана в НБКМ, с процесите по дигитализация и улеснен достъп до архивни колекции на библиотеката, като арабографични ръкописи, старопечатни книги и други архивни документи.

По време на посещението си гостите се запознаха с международната дейност в библиотеката, литературните кътове от 28 държави, читалните, оригинални славянски ръкописи и експозицията в зала “История на книгата”.

18 април 2024 г. – провеждане на работна среща между проф. Красимира Александрова – директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и Örn Hrafnkelsson - Director - National Collections and Digital Conversion, National and University Library of Iceland, и Leifur Reynisson

29 май 2024 г. – онлайн участие с презентация на за фототипни издания на представители от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ по време на 16-та международна конференция за качествени и количествени методи в библиотеките (QQML2024) – Ханя, Крит, Гърция.

15-18 юни 2024 г. – участие в годишната среща на Конференцията на европейските национални библиотеки CENL

Директорът на Националната библиотека “Св. св. Кирил и Методий” доц. д-р Красимира Александрова взе участие в годишната среща на Конференцията на европейските национални библиотеки (CENL) в периода 15-18 юни 2024 г във Варшава, Полша. Тази година темата на годишното събрание беше посветена на задължителния депозит на електронни издания, аудио и визуални файлове (e-legal deposit). Събитието събра директори и делегации от 33 държави, като домакин на конференцията беше Томаш Маковски, главен директор на Националната библиотека на Полша. Срещата се ръководеше от Франк Шолц, генерален директор на Националната библиотека на Германия и председател на CENL от 2021 г., който приветства новите представители на библиотеките от Кипър, Естония, Франция, Грузия, Флоренция, Литва, Португалия и Словакия.

Сред говорителите на конференцията беше: Мина Карвонен, Министерство на образованието и културата, Финландия, с презентация на тема: Дигитално културно наследство - свързване на времена, идеи и хора. В нейната презентация се отбеляза значителен ръст на дигиталните публикации в Националната библиотека на Финландия в сравнение с печатните издания.

Темата за задължителния депозит на електронни издания, аудио и визуални файлове продължи с конкретни примери и предизвикателства, споделени в презентации от представители на национални библиотеки от различни страни, включително Жил Пеку (Франция), Фредерик Лемерс (Белгия), Анна Чулян (Армения), Тамара Бутиган (Сърбия), Кристел Вейман (Естония), Корнелия Дибел (Германия), Клод Контер (Люксембург), Хосе Бюрен (Испания) и Танер Бейоглу (Турция). Презентациите се фокусираха върху разработването на правни рамки, техническа инфраструктура и оптимизиране на сътрудничеството с издатели и автори. В дискусиите по време на годишната среща на CENL неколкратно се повдигаше темата за текущи и бъдещи развития на задължителния електронен депозит на стратегическо ниво.

Участниците във форума имаха възможност да разгледат и новите постоянни библиотечни експозиции в реставрирания дворец Красински, в който се съхранява колекцията на Националната библиотека от безценни ръкописи и реликви от историческото наследство на Полша.

Годишната среща на CENL във Варшава завърши с препотвърждаване на мисията на организацията да развива каузата на националните библиотеки в Европа, които работят по-добре заедно и постигат повече, отколкото може да направи всяка библиотека поотделно.

13 септември 2024 г. – обмяна на опит между експерти от Националните библиотеки на България и Хърватия в Загреб, Хърватия по проект „Трансгранично сътрудничество за опазване на европейското културно наследство и устойчиво развитие на библиотечните услуги“, финансиран от Erland Kolding Nielsen грант, Конференцията на националните библиотеки на Европа (CENL)

Насърчаването на трайни отношения на сътрудничество между Националната библиотека на България и Националната и университетска библиотека на Хърватия беше целта на участието на български и хърватски експерти на обща среща в Загреб за обмяна на опит и знания в областта на опазването на богатото книжно-документално наследство на Европа. В рамките на CENL проекта „Трансгранично сътрудничество за опазване на европейското културно наследство и устойчиво развитие на библиотечните услуги“ експертните групи от аналогични области от двете институции се фокусираха върху две основни теми: Опазване на европейското културно наследство и Устойчиво развитие на библиотечните услуги, като не просто представиха детайлни разработки с фокус върху важни теми като дигитализацията на книжно-документалното наследство и задължителния електронен депозит, но и участваха в задълбочен диалог относно паралелите между двете библиотеки и общите културни и професионални стремежи.

Директорът на НБКМ проф. д-р Красимира Александрова и д-р Иванка Стричевич, директор на Националната и университетска библиотека в Загреб изразиха категорична готовност за бъдещо сътрудничество.

Международната конференция „Опазване на наследството за едно устойчиво бъдеще“, Ереван, Армения, 2 – 4 октомври 2024 г.

Форумът бе организиран от Националната библиотека на Армения в навечерието на 105-та годишнина на институцията.

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ бе представена с доклад на директора Красимира Александрова, посветен на устойчивите практики за опазване на книжовно-документалното наследство в НБКМ. Националната библиотека на България притежава всички видове документи, определени от Европейската комисия като книжовно културно наследство, затова водещ приоритет в дейността ѝ е съхранението и опазването на уникалните колекции, които притежава.

По време на тридневния форум в Ереван бяха представени и още два доклада от България: на Невена Граматикова, която участва онлайн и говори за османотурските документи за арменците и арменските исторически територии в рамките на Османската империя, които се съхраняват в ориенталската колекция на НБКМ, и на д-р Ивета Рашева за грамотността и четенето през погледа на Националната библиотека на България. В тази презентация бе споделен опитът на българската национална библиотека при организирането за първи път на Голямата диктовка „Пазител на българския език“ в навечерието на 24 май 2024 г.

В Международната конференция „Опазване на наследството за едно устойчиво бъдеще“ в Армения взеха участие представители от 17 европейски, азиатски, американски и африкански национални библиотеки, културни институти по опазване на книжовното наследство и университети, сред които Германия, Холандия, САЩ, Словения и др.

В рамките на международния форум специална сесия бе посветена на ролята на изкуствения интелект (ИИ) при опазването на книжовното наследство. В докладите на IT специалисти, представители на електронни издателства и библиотеки се очерта тенденцията към постепенно навлизане на ИИ в библиотечните дейности.

11-та Конференция на Директорите SEENL 2024 на тема „Достъпни библиотечни услуги“, Анкара, Турция, 16 – 18 октомври 2024 г.

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, представена от Луиза Савчева, участва в поредната 11-та Конференция на Директорите SEENL 2024 на тема „Достъпни библиотечни услуги“, която се проведе в Анкара, Турция на 16 – 18 октомври 2024 г.

Във форума участваха и представители на националните библиотеки на Хърватия, Северна Македония, Сърбия, Косово, Турция като разкриха библиотечните си практики с помощта на електронни услуги в полза на хората със специфични нужди. Осъществи се и видео връзка с Мари-Лоиз Айрес Фаха, директор на Националната библиотека на Австралия и генерален директор на CDNL.

Международната конференция COBISS в Марибор, Словения, 22–25 октомври 2024г.

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ взе участие на традиционната международна конференция COBISS, която се проведе в Марибор, Словения под мотото „Да работим заедно за изграждане на доверие в науката и развитието“. Седемчленната делегация водена от директора на библиотеката проф. д-р Красимира Александрова се включи във форума и в дискусиите посветени на развитието и функционирането на системата COBISS и въвеждането на новите поколения COBISS Lib, COBISS Cat и COBISS+. В конференцията участваха над 700 участници от 11 държави на място и онлайн.

Ползотворна беше проведената среща между директора на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ проф. д-р Красимира Александрова и директора на IZUM д-р Алеш Бошняк, на която беше обсъдено бъдещото съвместно сътрудничество.

По време на форума бяха представени различни и актуални теми, свързани с възможността за използване на изкуствения интелект в библиотечния софтуер и библиотечните услуги, достъпността на услугите за уязвими групи от населението, представено бе и новото технологично решение за заемане на електронни книги COBISS ELa, нови модели на библиографски данни и др. Също така беше дискутирана и темата за сигурността на библиотечните системи при използването на изкуствения интелект и бяха представени иновативни решения в тази област и тяхната ефективност.

29-31 октомври 2024 г. – онлайн участие на Йоанна Маркова, експерт програми и проекти в работна група за справедливост, равенство, многообразие и приобщаване (EEDI) към CENL

Двустранна работна среща „Бъдещето на библиотеките: Подходи и практики в управлението на библиотечните колекции“ между националните библиотеки на България и Република Северна Македония, София, 6 – 8 ноември 2024 г.

В работната среща, която се проведе в София участваха освен представители на ръководството и експерти от НБКМ и 15 колеги от Националната и университетска библиотека (НУБ) „Св. Климент Охридски“ в Скопие, Република Северна Македония.

Форумът се осъществи в рамките на проект за провеждане на двустранни срещи на тема „Бъдещето на библиотеките: подходи и практики в управлението на библиотечните колекции“ между НБКМ-София и НУБ-Скопие. Събитието се реализира с финансовата подкрепа на Министерството на културата на Република България.

Директорът на НБКМ проф. Красимира Александрова представи стратегическите задачи на Националната библиотека на България до 2026 година. Заместник-директорите и ръководители на отдели показаха на македонските колеги презентации за важните библиотечни дейности.

Йовица Никчевски, директор на Националната и университетска библиотека в Скопие заедно с директор Александрова и в присъствието на Н.Пр. Агнеза Руси Поповска, посланик на Република Северна Македония в София, д-р Силва Хачерян, директор "Международно сътрудничество, европейски програми и регионални дейности" в Министерството на културата и колеги от двете национални библиотеки откриха днес гостуващата в НБКМ изложба „Представяне на културното наследство по иновативен начин“ "EU House Skopje". Върху седем табла и в седем витрини са показани предмети, чиято изработка е вдъхновена от орнаментиката в славянски ръкописи от XIII - XVII век, част от Археографската колекция на Националната и университетска библиотека в Скопие. Предметите във витрините са създадени от известни дизайнери и занаятчии от Република Северна Македония по елементи от ръкописите на четири средновековни евангелия, съхранявани във фонда на НУБ.

Изложбата бе открита в непосредствена близост до литературния кът на Република Северна Македония с дарени книги от Националната и университетска библиотека „Св. Климент Охридски“ в Скопие и със съдействието на посолството на РСМ в София през декември 2023 г.

В рамките на двустранната работна среща в София, специалисти от Националната библиотека споделиха с македонските си колеги библиотечни практики в управлението на колекциите на НБКМ, показаха дигиталния и реставрационния център и се запознаха с работата на камерата „Аноксия“.

Двустранна работна среща „Бъдещето на библиотеките: Подходи и практики в управлението на библиотечните колекции“ между националните библиотеки на България и Република Северна Македония, Скопие, 11–13 декември 2024 г.

Двустранната среща в гр. Скопие се проведе съгласно изготвена програма на събитието. Директорът на НУБ, г-н Йовица Никчевски, откри срещата на 12 декември 2024 г. в гр. Скопие на тема „Бъдещето на библиотеките: подходи и практики в управлението на библиотечните колекции“ като представи функциите, целите, задачите, организацията и управлението на Национална и университетска библиотека „Свети Климент Охридски“. Ръководители на отдели и заместник директорът презентираха пред българската делегация подходите и добри практики, свързани с опазване на книжовно-документалното наследство. Подробно бяха представени Законът за задължителното депозирание и Законът за издателската дейност, представена беше и проектната дейност на НУБ с акцент върху реализираните към настоящия момент проекти. Домакините представиха тематичния библиографски указател „80 години издателска дейност на НУБ“ и последва обсъждане на структурата и изработката му. Също така делегатите изгледаха и специално изготвен юбилеен филм „80 години НУБ“.

В рамките на срещата проф. Красимира Александрова, директор на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, София, откри документалната изложба „Раждането на модерния град“ – 145 години от избора на София за столица“ на английски език в Национална и университетска библиотека „Свети Климент Охридски“, Скопие. Документалната изложба бе представена от д-р Бояна Минчева, ръководител направление „Опазване на ръкописно-документалното наследство“ в НБКМ. Сред присъстващите бяха и представители на Българския културен информационен център в Скопие.

Срещата продължи с опознавателна разходка в Националната и университетска библиотека „Свети Климент Охридски“, Скопие, работни дискусии и обмяна на опит между експертите от двете страни.

10.2. Проекти и програми

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
„Единство в различието“ BGCULTURE-3.001-0044-C01	Дейностите по проекта акцентират върху културното наследство на ромското етническо малцинство, впитайки участието и на две малцинствени групи – евреи и арменци. Проектът обединява българо-исландско партньорство, което има за цел да стимулира диалог и обмен между общностите в България. Финансирането е предоставено от Норвежки финансов механизъм, Програма Културно предприемачество, наследство и сътрудничество, BGCULTURE-3.001 – първа покана за набиране на проектни предложения по Резултат 3 „Подобрена информираност за изкуства и култура на етнически и културни малцинства (фокус върху роми).	145 671.93	Одобрен, изпълнен, отчетен
„Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ за 2024 г.	Финансова подкрепа на библиотеките при обновяване на фондовете им с книги и други информационни източници. Финансирането е предоставено от Министерство на културата.	19 731.16	Одобрен, изпълнен, отчетен
Издаване на „Известия на Народната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", Програма „Помощ за книгата“	Издаване на „Известия на Народната библиотека "Св. св. Кирил и Методий". Финансирането е предоставено от Министерство на културата. Програма „Помощ за книгата“.	958.00	Одобрен, изпълнен, отчетен
“Книги и памет в столицата на мъдростта“. Документални свидетелство от колекцията на НБКМ, двуезично издание,	Издаване на “Книги и памет в столицата на мъдростта“. Документални свидетелство от колекцията на НБКМ, двуезично издание. Финансирането е предоставено от	6 500.00	Одобрен, изпълнен, отчетен

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
Програма „Помощ за книгата“	Министерство на културата. Програма „Помощ за книгата“.		
Изложба „Католиците в България XVII-XXI век. Книжовно-документални свидетелства във фонда на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“	Изложба „Католиците в България XVII-XXI век. Книжовно-документални свидетелства във фонда на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Финансирането е предоставено от Министерство на културата.	13 980.00	Одобрен, изпълнен, отчетен
Литературна среща „Поети на XXI век“ и седмица на творческото писане в Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Столична програма „Култура“, Направление „Литература и популяризиране на четенето“	Организиране и провеждане на литературна среща с млади автори в клуб „Писмена“ на тема „Поети на XXI век“ и ателиета за творческо писане през седмица на творческото писане в Националната библиотека Финансирането е предоставено от Столична община - Дирекция "Култура", Направление 5: „Литература и популяризиране на четенето“	3 695.28	Одобрен, изпълнен, отчетен
Проект „Участие на НБКМ в международната конференция „Опазване на културното наследство за устойчиво бъдеще“, посветена на 105-та годишнина на Националната библиотека на Армения, Направление „Мобилност“, Столична програма „Култура“ на Столична община	Обмяна на знания и опит относно книжовно-документалното културно наследство и насърчаване на трайно сътрудничество между експерти от националните библиотеки на България и Армения, както и на други библиотечни специалисти. Експерти от НБКМ посетиха Националната библиотека на Армения, където изнесоха доклади в три сесии: Управление на културното наследство, Съхраняване, грижа и реставрация на документи и Насърчаване на четенето в рамките на международната конференция „Опазване на културното наследство за устойчиво бъдеще“. Финансирането е предоставено по Направление „Мобилност“, Столична програма „Култура“ на Столична община.	3 627.33	Одобрен, изпълнен, отчетен
Провеждане на двустранни срещи на тема „Бъдещето на библиотеките: подходи и практики в управлението на библиотечните колекции“ между Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, гр. София и Национална и университетска библиотека „Свети Климент Охридски“, гр. Скопие, Република Северна Македония	Двустранните срещи на тема „Бъдещето на библиотеките: подходи и практики в управлението на библиотечните колекции“ бяха проведени в гр. София и в гр. Скопие. Открити бяха съответно и две гостуващи изложби „Представяне на културното наследство по иновативен начин - EU House Skopje“ в България, а в Скопие НБКМ представи документалната изложба „Раждането на модерния град – 145 години от избора на София за столица“. Финансирането е предоставено от Министерство на културата.	27 617.00	Одобрен, изпълнен, отчетен
Проект „Трансгранично сътрудничество за опазване на европейското културно наследство и устойчиво развитие на библиотечните услуги“, грант Erland Kolding на Конференцията на националните библиотеки на Европа	По време на посещението си в Националната и университетска библиотека в Загреб, делегатите на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ участваха в работни срещи и дискусии, които се фокусираха върху две основни теми: Опазване на европейското културно наследство и Устойчиво развитие на библиотечните услуги. Финансирането е предоставено по грант Erland Kolding Nielsen, предназначен за библиотеки, членове на Конференцията на националните библиотеки на Европа.	8 849.50	Одобрен, изпълнен, отчетен

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
Проект „На гости за един час: Иновативни практики за презентирание на книжовно-документалното наследство на Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", Програма „Технологично обновление, технологично оборудване и насърчаване на четенето, медийна и информационна грамотност в обществените библиотеки“ към Министерство на културата	Целта на проекта е да създаде нови механизми за насърчаване на четенето и повишаване на посещаемостта на потребители от всички възрастови групи в Националната библиотека. Цели се разширяване и надграждане на дейностите на библиотеката за съхранение, онлайн и офлайн експониране и презентирание на книжовно-документалното наследство чрез провеждане на образователни и информационни събития. Финансирането е предоставено по Програма „Технологично обновление, технологично оборудване и насърчаване на четенето, медийна и информационна грамотност в обществените библиотеки“ към Министерство на културата на Република България.	83 987.37	В процес на изпълнение
„Двустранно сътрудничество за социализация на книжовно-документалното наследство чрез дигитални технологии“, Фонд за двустранни отношения по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ в рамките на ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г. към Министерство на културата.	Делегати на Националната библиотека ще обменят опит в сферата на социализацията на културното наследство чрез съвременни подходи – дигитално разказвачество и интерактивни изложби с Международен център за многоезично и межкултурно разбиране Вигдис, който е лидер в иновативното представяне на културното наследство и езиковото многообразие в Исландия. Финансирането е предоставено по Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ в рамките на ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г. към Министерство на културата.	31 293.28	Одобрен, очаква се подписване на договор през 2025 г.
„Цифровизация на музейни колекции, библиотеки и архиви“	Изграждане на експертен капацитет за дигитализация: Участие в работна група по създаване на Национален експертен консултативен съвет, който проследява изпълнението на дейностите по проекта. Финансирането е предоставено от Национален план за възстановяване и устойчивост.		В процес на изпълнение
Дарителска програма „Осинови книга“ 2024 г. - „Номоканон – Славянски ръкопис от средата на XVII век“ – сигнатура НБКМ 1411 (17.01.2024)	Изданието е реставрирано с помощта на Миглена Тачева.	1 450.00	Реализирано
Дарителска програма „Осинови книга“ 2024 г. – 2 издания: - Лазаров препис на История славянобългарска, 1811 направен от Никола поп Лазаров, учител в Русе, 72 л. НБКМ 776; - Zaropismo illi istoria balgarska. Павликянска преправка на История славянобългарска от втора половина на XIX в., 36 л. НБКМ 777.	Изданието е реставрирано с помощта на 125 Средно училище „Боян Пенев“, гр. София	2 000.00	Реализирано

Наименование на проект и програма	Информация за проекта и източник на финансиране	Размер на финансирането (лв.)	Статус
Дарителска програма „Осинови книга“ 2024 г. История българская – ръкопис от XIX в., сигнатура НБКМ 374 (27.02.2024)	Изданието е реставрирано с помощта на Петко Палазов.	486.00	Реализирано
Дарителска програма „Осинови книга“ 2024 г. - „Киселков, Васил. Рилски манастир;1937“ (17.10.2024)	Изданието е реставрирано с помощта на Велик Магистериялен Приорат на България на Върховния Военен Орден на Храма на Йерусалим, чрез Павел Валериев Димитров - гр. София	706.00	Реализирано

II. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ

1. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

1.1. Численост на персонала:

- 208 щатни бройки;
- 14 извънщатни бройки по ПМС № 66.

Средносписъчен брой на служителите за 2024 г. е 210, от тях 172 жени и 3 майки.

През 2024 година постъпилите на работа в библиотеката са 33 човека.

Напусналите са 31, като прекратяването на трудовия им договор е:

- до изтичане на срока за изпитване – 6 бр.;
- по взаимно съгласие на страните – 7 бр.;
- с писмено предизвестие от служителя – 11 бр.;
- поради придобито право на пенсия – 7 бр.;

1.2. Структура на персонала

ДИРЕКЦИЯ - 4 щ. бр.

- Директор
- Зам.-директор, библиотечна дейност
- Зам.-директор, създаване на информационни ресурси
- Зам.-директор, административно-стопански дейности

ДИРЕКЦИЯ "БИБЛИОТЕЧНИ ДЕЙНОСТИ" - 105 щ. бр.

- Направление "Обслужване на потребители" - 56 щ. бр.
 - Ръководител направление - 1 щ. бр.
 - Отдел "Читални и книгохранение" - 37 щ. бр.
 - Отдел "Специални колекции" - 7 щ. бр.
 - Отдел "Библиографско и информационно обслужване. Междубиблиотечно заемане" - 11 щ. бр.
- Направление "Опазване на ръкописно-документално наследство" - 36 щ. бр.
 - Ръководител направление, гл. асистент - 1 щ. бр.
 - Отдел "Български исторически архив" - 7 щ. бр.
 - Отдел "Ръкописи и старопечатни книги" - 6 щ. бр.
 - Отдел "Ориенталски сбирки" - 7 щ. бр.
 - Отдел "Реставрационен център" - 15 щ. бр.
- Направление "Информационно осигуряване на библиотечните дейности" - 13 щ. бр.
 - Ръководител направление - 1 щ. бр.
 - Отдел "Информационни технологии. COBISS център" - 5 щ. бр.
 - Отдел "Дигитална библиотека" - 7 щ. бр.

ДИРЕКЦИЯ "СЪЗДАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ РЕСУРСИ" - 69 щ. бр.

- Направление "Комплектуване на библиотечни документи" - 20 щ. бр.
 - Ръководител направление - 1 щ. бр.
 - Отдел "Депозиране, набавяне и регистрация на национална книжнина" - 14 щ. бр.
 - Отдел "Набавяне и регистрация на чуждестранни издания" - 5 щ. бр.
- Направление "Библиографска обработка на библиотечни документи" - 21 щ. бр.
 - Ръководител направление - 1 щ. бр.
 - Отдел "Каталогизация и контролни файлове" - 13 щ. бр.

- Отдел "Семантична обработка и регистрация" - 7 щ. бр.
- Направление "Национална библиографска агенция" - 28 щ. бр.
 - Ръководител направление - 1 щ. бр.
 - Отдел "Библиография на книги и други видове документи" - 9 щ. бр.
 - Отдел "Библиография на продължаващи издания и статии" - 11 щ. бр.
 - Отдел "Национална агенция за международни стандартни номера" - 4 щ. бр.
 - Отдел "Архив на български печатни и други видове документи" - 3 щ. бр.

ДИРЕКЦИЯ "АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ" - 30 щ. бр.

- Направление "Административно-финансови дейности" - 14 щ.бр.
 - Ръководител направление - 1 щ. бр.
 - Отдел "Административен офис" - 6 щ.б р.
 - Отдел "Финансово-счетоводна дейност" - 6 щ. бр.
 - Отдел "Човешки ресурси" - 1 щ. бр.
- Направление "Стопански дейности" - 16 щ. бр.
 - Ръководител направление - 1 щ. бр.
 - Отдел "Управление на собствеността" - 6 щ. бр.
 - Отдел "Копирен Център" - 3 щ. бр.
 - Отдел "Издателство. Книговезница. Печатна база" - 6 щ. бр.

ПМС66 - 14 бр. към 31.12.2024 г.

1.3. Възрастова структура на персонала

През 2024 г. Структурата на персонала е, както следва:

- до 25 години – 3 бр.
- 26 до 40 годишните – 49 бр.
- 41 до 55 години – 76 бр.
- 56 - 63 годишните - 61 бр.
- над 64 години – 33 броя

1.4. Заплащане

Средномесечният доход на служителите в НБКМ за 2024 г. от основна заплата и допълнителни възнаграждения е 2 036,25лв. /взет от касов отчет БЗ към 31.12.2024 г./

1.5. Обучение и квалификация на персонала

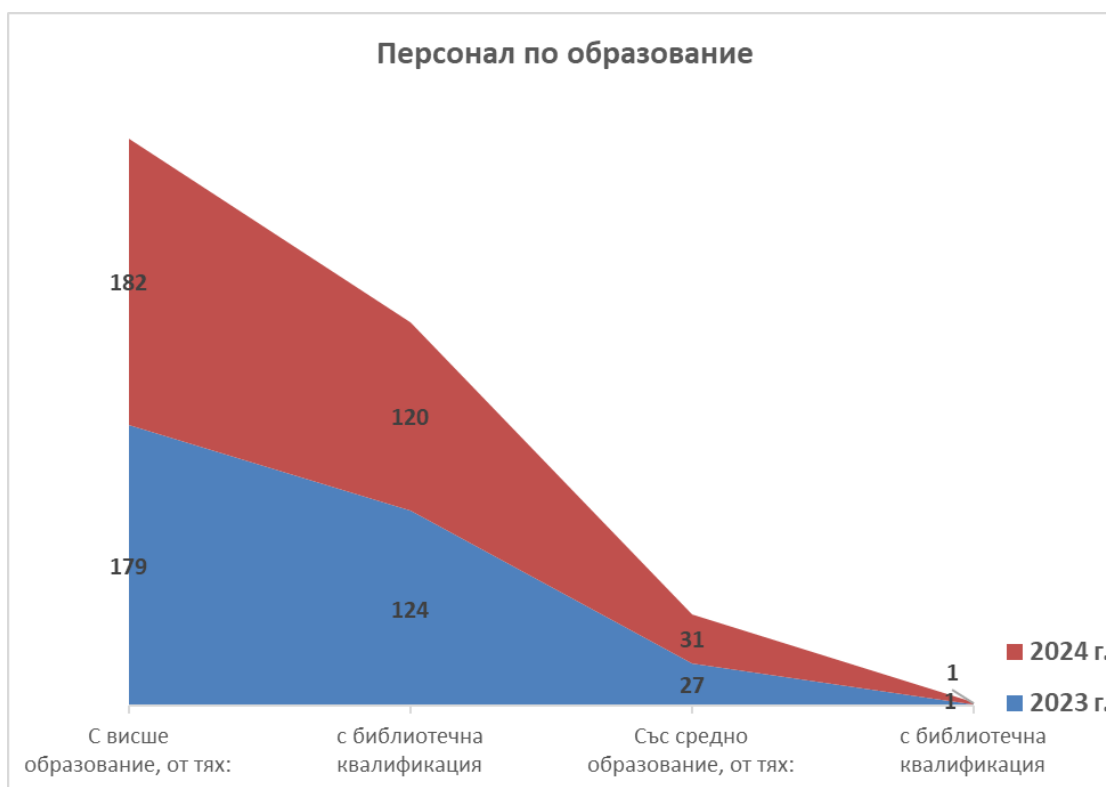
През 2024 г. са проведени следните обучения съгласно Плана за повишаване на квалификацията на служителите/работниците в НБКМ:

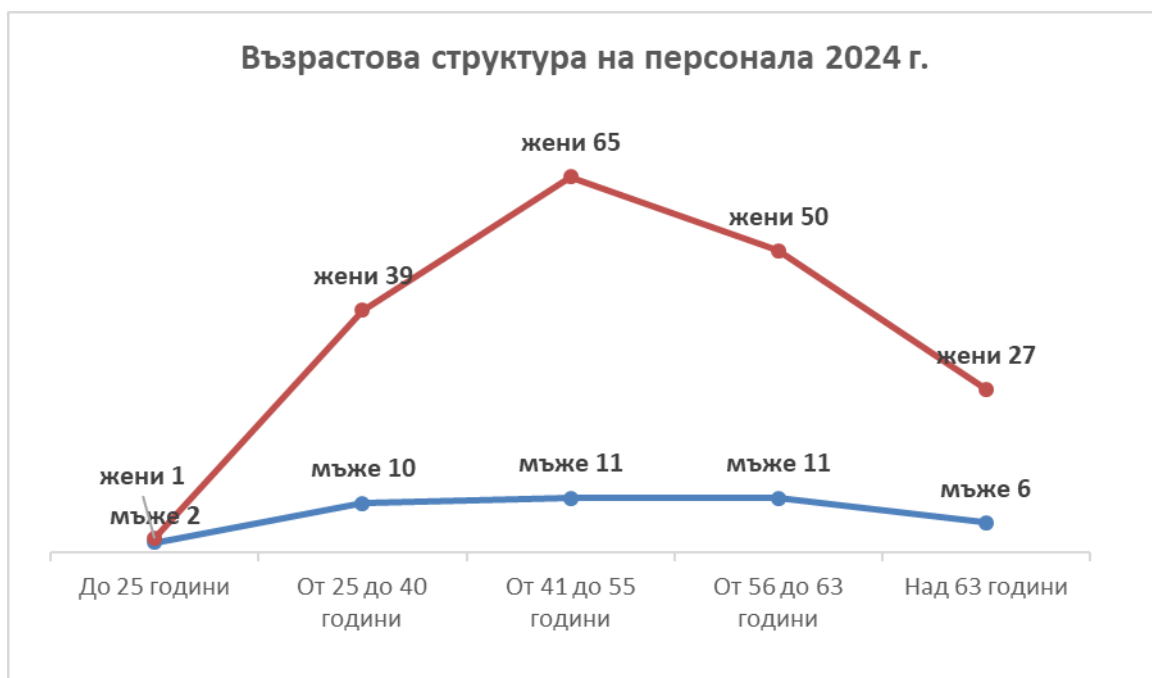
№	Вид	Дата	Тема	бр. служ.	часове
1	Семинар	15.1.2024	Семинар - "Подобряване на уменията, свързани с трансграмотност чрез сериозни игри"	2	16
3	Семинар	1.2.2024	Административно-наказателна и наказателна отговорност на възложителите по ЗОБ	2	16
2	Международен семинар	12-17.02.2024	Семинар - "Manuscript Bookbindings of the Eastern Mediterranean: conservation and research"	4	32
4	Семинар	15.02.2024 г.	Запознаване с новите ел. формуляри за ОП. Изготвяне, валидиране, публикуване в ЦАЙС.	1	8
5	Форум	07-08.11.2024 г.	Форум "С перо и меч за свобода и независимост" Копривщица	3	24
6	Национален форум	30.04.2024г.	"Библиотеките-важен фактор в обществения и културния живот на общността"	1	4

8	Семинар	17-19.06.2024 г.	Семинар" Съвети при прилагането на основните видове контролни дейности по ЗФУК, отчетност от европейски фондове"	2	20
9	Семинар	22.05.2024 г.	Специализиран форум "Библиосвят 2024"	5	20
11	Обучение	13,15,16.05.2024	"Иновативни методи за почистване на текстил и хартия"	3	24
13	Общо събрание	20.5.2024	Общо годишно отчетно събрание на ББИА	12	24
14	Квалификационен курс	02.08.-30.06.2024	Използване на софтуера COBISS3	31	684
16	Обучение	21.6.2024	Обучение по здравословни и безопасни условия на труд, съгласно Наредба РД-07-02/2009 на длъжностните лица в предприятията по чл.6	20	60
17	Семинар	27.09.2024г.	Международен научен симпозиум "Сакрални модели на света: хронос и топос"	1	8
18	Международен Семинар	03-05.10.2024г.	" Опазване на културното наследство за устойчиво бъдеще"	1	8
19	Семинар	23-24.10.2024	20 г. Български информационен консорциум	3	24
20	Обучение	21-22.11.2024	"От класическия PowerPoint към модерните техники на презентиране"	12	48
24	Конференция	22-25.10.2024	COBISS 2022 - Марибор, Словения	7	56
25	Научна конференция	13-14.11.2024	Научна конференция " Библиотеки - четене-комуникации"	1	8
				111	1084

Персонал по вид	2023		2024	
Общо	206+13 ПМС		208+14 ПМС	
Професионален библиотечен персонал*	106		106	
Друг квалифициран персонал	64		63	
Друг персонал	50		53	
*Отчитат се всички библ. длъжности без архив				
Персонал по образование				
С висше образование, от тях с библиотечна квалификация	179		182	
	124		120	
Със средно образование от тях с библиотечна квалификация	27		31	
	1		1	
Разпределение на персонала по структура				
Дирекция	4		4	
Направление "Обслужване на потребители"	54		56	
Направление "Опазване на ръкописно-документално наследство"	36		36	
Направление "Информационно осигуряване на библиотечните дейности"	13		13	
Направление "Комплектуване на библиотечни документи"	20		20	
Направление "Библиографска обработка на библиотечни документи"	21		21	
Направление "Национална библиографска агенция"	28		28	
Направление "Административно-финансови дейности "	14		14	
Направление "Стопански дейности"	16		16	
ПМС 66	13		13	
Възрастова структура на персонала				
	жени	мъже	жени	мъже
До 25 години	1	0	1	2
От 26 до 40 години	40	8	39	10

От 41 до 55 години	69	13	65	11
От 56 до 63 години	44	12	50	11
Над 63 години	27	6	27	6
Обучение на персонала				
Брой специалисти, участвали в квалификационни курсове	117		111	
Брой учебни часове	600		1084	
Ключови статистически данни към 31.12.2024 г.				

1.6. Командировки в страната и чужбина

	Ръководство (Директор, зам. директори, ръководители направления)	Служители НБКМ	Общо
Командировки в страната	15	31	46
Командировки в чужбина	20	24	44
Общо:	35	55	90

2. ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

През 2024 г. Комитетът по условия на труд (КУТ) при Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ и отговорника по ЗБУТ ефективно подпомагаха Директора на библиотеката в управлението на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

1. В съответствие с действащата нормативна уредба по безопасност и здраве на работа, КУТ и отговорникът по ЗБУТ следяха активно за недопускане на нарушения на трудовото законодателство.
2. През отчетната година КУТ провеждаше редовни и извънредни заседания съгласно утвърдения Правилник за работа, на които предлагаше и разглеждаше мерки за подобряване условията на труд, обсъждаше и взимаше решения по текущите въпроси, свързани със ЗБУТ.
3. Проведе се ежегодно обучение на ръководния персонал по ЗБУТ.
4. Бяха проведени следните по-важни мероприятия за подобряване условията на труд и осигуряващи безопасна и здравословна работа. Периодично и по сигнал бяха извършвани проверки за условията на труд по работните места;
 - През месец януари комисия, определена със заповед на директора, определи подходящи работни места за хора с намалена работоспособност и заети места по квотен принцип съгласно ЗХУ в срок до 31 януари 2024 г.
 - Пълният състав служители бяха инструктирани с годишен и периодичен инструктаж на особените звена като бяха напомнени основните рискове при работа, правила при евакуация при пожар или друго бедствие, кратки техники за работна поза и др.
 - Текущо през цялата година бяха подменяни дефектиралите осветителни тела с цел подобряване на осветеността.
 - Текущо се подменяше работно оборудване - бюра, служителски столове, маси и шкафове в работните помещения.
 - Беше осигурен и положен балатум в пространството на складово помещение зад заемно гише, както и бяха извършени дребни ремонти на работните помещения.
 - Извършен бе ремонт на всички помещения в отдел “Реставрационен център“, който включваше подмяна на подовата настилка в кабинетите и коридор, боядисване на стените в помещенията и коридор и освежаване.
 - Извършен бе и основен ремонт на стая №39, пострадала от авария с наводнение. За кабинета бяха осигурени и нови мебели за работните места.
 - Със заповед на Директора бе утвърдена нова "Оценка на риска за здравето и безопасността на работещите в НБКМ", с която всички служители бяха запознати в определените срокове.
 - Съгласно чл.17, ал.3 от Наредба №3 за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място беше закупено и осигурено работно облекло и лични предпазни средства за служителите и работниците.
 - В изпълнение на чл.20 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд и чл.4 от Правилата за оказване на първа долекарска помощ при увреждане на здравето при работа“, бяха закупени най-необходимите лекарствени и медицински материали за оказване на първа долекарска помощ;
 - Съгласно Наредба №7 от 1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, бяха проведени измервания на различните фактори на работната среда във всички помещения на НБКМ, както и бяха издадени съответните сертификати.
 - В изпълнение на Наредба №7 от 15 август 2005 г. за минимални изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия при работа с видеодисплеи, през

месец ноември бяха организирани и проведени пълни профилактични прегледи за оценка здравословното състояние на служителите в НБКМ.

5. С цел подобряване и грижа за здравословното състояние на служителите бяха подновени договорите за допълнително доброволно здравно осигуряване и договор за абонамент за спортни занимания на желаещите служители.

3. СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ. ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ

През 2024 г. в изпълнение на дейностите по стопанисване на сградния фонд, текущо се извършваше организиране и осъществяване на цялото техническо обслужване и поддържане на структурните звена с техника, консумативи, инвентар, поддържане на добри хигиенни условия, спазване на основните нормативни актове при експлоатацията и поддръжката на собствеността, осъществяване на контрол на достъпа и охраната, както и други допълнителни дейности, с цел ефективно и ефикасно използване на имуществото и опазването му. През целия отчетен период се изпълняваха дейностите свързани с редакционно-издателските, печатни и копирни услуги, както и поддържане на административния архив на библиотеката.

3.1. Профилактика и проверка на инсталации, съоръжения и машини, текуща поддръжка и ремонти на сградния фонд, прочистване и почистване

- Ежемесечна проверка за наличността и състоянието на пломбите на пожарогасителите и пожарните кранове
- Ежемесечна профилактика на ПИС, на пожарогасителите и пожарните кранове и съдействие, за профилактика и ремонти на ПИС
- Извършен ремонт на климатичната инсталация и подготовка на чилъра за летния и зимния сезон в библиотеката.
- Профилактика на вентилационната система в подпокривно пространство – оберлихт.
- Избор на нова охранителна фирма и контрол на нейната дейност
- Изготвянето на заповедите за есенно зимния и пролетно летния сезон, касаещи пожарната безопасност в НБКМ
- Изпълнение на текущи заявки за ремонтни дейности по поддръжката
- Контрол на охраната, видеонаблюдението, интернета и бариерата в София, Плевен и Богданлия
- Подпомагане процеса по пренасяне на фонд в книгохранилищата на НБКМ
- Предаване на хартиени и метални отпадъци за скрап
- Демонтаж, превоз и монтаж на стелажите от Плевен в Изгрев
- Ремонт на помещения в хранилището в Изгрев
- Монтаж на нов телфер в таванското помещение
- Поддръжка и ремонт на фасадното декоративно осветление
- Ремонт и монтиране на допълнително осветление в хранилищата
- Ремонт на помещения и монтиране на нови мебели в реставрационен център
- Обезпечаване с витрини за чуждестранните литературни кътове на отделни държави
- Частичен ремонт на помещения и сглобяване на нови мебели в помещения в НБКМ, засегнати от наводняването
- Ремонт на тоалетните в приземния етаж - срещу дигитален център
- Подмяна на казанчета и тоалетни чинии в тоалетните помещения в сградата на библиотеката
- Поддръжка на автомобилния парк, съгласно изискванията за обезпечаване с документи и горива
- Контрол по експлоатацията на служебните автомобили
- Обезпечаване на всички изложби и мероприятия, които се провеждат в НБКМ с необходимите за провеждане материали.

- Периодично зареждане на библиотеката с материали за нуждите на библиотеката.
- Ежедневна проверка за състоянието на сградния фонд в НБКМ и доклад за констатираните нередности.
- Оказване на помощ при отстраняване на течове в книгохранилища, коридори и работни помещения в библиотеката.
- Преместване, разчистване и подреждане на работни помещения, складове и коридори – подготовка за смяна на осветителни тела, прозорци и др.
- Обезопасяване на стари кабелни трасета в района на НБКМ.
- Измиване на прозорците, измиване на врати, работни помещения и общи помещения след приключване на ремонтите на стаите.
- Извършване на хигиенни дейности - почистване на работни и общи помещения, изпиране на настилки.
- Извършен аварийен цялостен ремонт на кухненски асансьор "Книгохранилище" на всички осем спирки.
- Изграждане на ново канализационно отклонение във връзка с ремонта на Реставрационен център".
- Почистване на подпокривното пространство на библиотеката.

3.2. Архивна дейност

През изтеклата 2024г. в Учрежденския архив на НБКМ са извършени следните дейности:

- полистен преглед, хронологично подреждане в класьори и изготвени описи на договори за периода от 2005г. до 2015г. - общо 9 броя класьори;
- подреждане по хронологичен ред в класьори актове за дейността на НБКМ / наредби, правилници, инструкции/ за периода от 2009г до 2015г. - 3 броя класьори, като всички документи са полистно проверени и описани;
- преглед, премахване на метални крепители и подреждане в класьори на документи на отдел БОБК - кореспонденция /IFLA, CENL/, организиране на изложби, проекти /ЛЕОНАРДО, TELplus/ - 66 броя папки;
- приети с предавателно-приемателни протоколи, приключили до 31 декември дела от отдели ФСД и ЧР, деловодство и Петър Величков - 652 броя папки;
- извършен полистен преглед и освобождаване от метални крепители на документите, предадени ни със съответните протоколи;
- отделени за унищожаване документи на хартиен носител с изтекъл срок на съхранение и без историческа стойност за дейността на НБКМ /1973г. - 2013г./ и подготвяне на Акт за унищожаване на тези архивни документи, оформени в 714 броя папки. Актът е подписан от ПДЕК при НБКМ и изпратен за сведение и съгласуване в ЦДА.
- нарязване механично на чернови на документи, ксерокопия и лични бележки - 12 броя чували.

3.3. Дейности по снабдяване и отчитане на канцеларски, хигиенни и др. материали за нуждите на работата на библиотеката

Организация и изпълнение на дейности по получаване, разпределяне и снабдяване на отделните структурни звена в библиотеката с получени материали – мебели, материали и техника. Снабдяване с необходимите за осъществяване на ежедневните дейности на всички направления и отдели в библиотеката, чрез организиране на доставки, закупуване и предоставяне на ползвателите. Своевременно реагиране при спешни доставки за организиране на вътрешни и външни мероприятия, на които библиотеката е домакин. Предприемане на организационни дейности и създаване на ред за поддържане на сравнително добро ниво складовото стопанство и отчетността за ползване на материалите и запасите. Осигуряване на всички необходими предпазни средства и дезинфектанти читатели, посетители и служители.

3.4. Обществени поръчки

През 2024 г. са проведени следните процедури за възлагане на обществена поръчка чрез ЦАИС ЕОП, публикувани в Профил на купувача на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ на <https://app.eop.bg/buyer/27185>:

- 01928-2023-0001 „Доставка на компютърна техника и принадлежности за нуждите на Национална библиотека "Св. св. Кирил и Методий" – възложена по чл. 20, ал. 3 или ал. 7 от ЗОП - Обява за събиране на оферти, изпълнена.
- 01928-2023-0002 „Доставка на сървъри и устройства за нуждите на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за изпълнение на проект "На гости за един час. Иновативни практики за презентиране на книжовно-документалното наследство на Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" - възложена по чл. 20, ал. 3 или ал. 7 от ЗОП - Обява за събиране на оферти, изпълнена.

4. ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ

Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ е държавен културен институт с национално значение - второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на културата, на основание Закона за обществените библиотеки от 06.07.2019 г., изменен в ДВ бр. 68 от 02.08.2013 г. и ПМС №14 от 31.01.2011 г. за определяне на първостепенния и второстепенните разпоредители с бюджет в Министерство на културата. Съгласно приетия Закон за държавния бюджет за 2024 год. приходите на Националната библиотека "Св. Св. Кирил и Методий" са в размер на 202 000 лв., а на разходите 7 617 732 лв.

4.1. Приходи

Приходите са разпределени по параграфи и подпараграфи както следва:

§§ 24-04 "Нетни приходи от продажба на услуги, стоки и продукция": Това са приходи от продажба на услуги на НБКМ, от абонамент и специализирани издания на НБКМ отразени в баланса по сметки 7110, 7113 и 7114 в размер на 62 313 лв. - 7110 "Приходи от продажби на услуги", с/ка 7113 "Приходи от продажби на продукция" и с/ка 7114 "Приходи от продажби на стоки.

§§ 24-05 "Приходи от наеми на имущество": представлява общият размер на платените приходи от наеми. Реализират се на основание сключени договори за предоставяне на имущество под наем на български фирми и физически лица. Отчетената по този параграф сума в размер на 159 106 лв. представлява brutния поток на прихода с включен ДДС, докато по кореспондираща с/ка 7121 "Приходи от наеми на имущество" в баланса на НБКМ е отразен нетния поток на прихода от наеми без прилежащото ДДС.

§§ 25 - 01 "Такси за административни услуги и други дейности": 26 336 лв. Тези такси са събрани на основание утвърден ценоразпис от директора на библиотеката във връзка с ПМС №290/20.10.2011 г. и с ПМС №268/02.10.2015 г. за допълнение на тарифа за таксите. Ценоразписът се актуализира текущо и в него са утвърдени цени на отделните услуги, извършвани от Националната библиотека. Те са отразени в баланса по сметка 7051 - Приходи от такси в левове.

§§ 28-02 "Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети": - 29 579 лв.

§§ 36-11 "Получени застрахователни обезщетения за ДМА": - 3 763 лв.

§§ 36-19 "Други неданъчни приходи": - 7 852 лв.

§§ 37-01 "Внесени ДДС и други данъци върху продажбите": - 35 434 лв. - внесен дължим ДДС.

§§ 37-02 "Внесен данък върху приходите от стопанска дейност на БП": - 7 064 лв.

§§ 45-01 "Помощи и дарения от страната" – 9 242 лв., кореспондираща със сметка 7411 Получени текущи помощи и дарения от страната.

4.2. Разходи

Към 31.12.2024 г. по отчета за касово изпълнение на бюджета на Националната библиотека "Св. Св. Кирил и Методий" са отчетени разходи в размер на 7 740 961 лв.

§§ 01-01 "Заплати и възнаграждения на персонала нает по трудови правоотношения" - отчетени към 31.12.2024 г. 5 082 560 лв. за 208 щатни бройки.

Начислени са разходи за провизии на персонала по т.19.7.1. от ДДС 20/2004 г. в края на отчетната 2024 г. по с/ка 4230 "Провизии за бъдещи плащания на персонала" в размер на 269 113,22 лв. в кореспонденция със с/ка 6047 "Разходи за провизии за персонал". По сметка 4211 задължения към работници, служители и друг персонал – местни е посочена сумата от 8 422,14 лв. - обезщетение за починал служител на НБКМ. Към 31.12.2024 г. наследниците не са представили удостоверение за наследници и тази сума не е изплатена. По сметка 4213 Вземания от работници, служители и друг персонал в размер на 24,25 лв. е несъбираемо вземане от починал служител.

§§ 02-00 "Други възнаграждения и плащания за персонала" - изразходваните средства по отчета към 31.12.2024 г. са в размер на 465 150 лв. Отчетени са разходите за плащания на нещатния персонал, нает по трудово правоотношение в размер на 164 818 лв., на персонала по извънтрудови правоотношения 34 900 лв., както и изплатените суми за СБКО и други с характер на възнаграждение 97 032 лв., обезщетение на персонала с характер на възнаграждение 121 852 лв. и други плащания и възнаграждения /болнични от работодател/ 46 548 лв.

§§ 05-00 "Задължителни осигурителни вноски от работодател" в размер на 993 568 лв. като е спазено съотношението работодател работник 60:40.

§§ 05-51 "Осигурителни вноски от работодатели за ДОО" - в размер на 614 070 лв., отразени и по дебитния оборот на с/ка 6051 "Разходи за осигурителни вноски за държавно обществено осигуряване".

§§ 05-60 "Здравноосигурителни вноски от работодател" отчетените разходи са 247 265 лв. и отразени по дебитния оборот на с/ка 6052 "Разходи за здравно осигуряване".

§§ 05-80 "Вноски за допълнително задължително осигуряване" отчетените разходи за родените след 1959 г. са в размер на 132 233 лв. и са отразени съответно по дебитния оборот на с/ка 6055 "Разходи за допълнително задължително пенсионно осигуряване".

§§ 10-00 "Издръжка" в размер на 1 066 603 лв., в т.ч.:

§§ 10-11 "Храна" – 33 лв.

§§ 10-13 "Постелен инвентар и облекло" – 1 731 лв.

§§ 10-14 "Учебни и научно-изследователски разходи и книги за библиотеките" – 28 313 лв., отразени в дебитния оборот на сметка 6025 Разходи за учебни материали и помагала.

§§10-15 "Материали" - отчетени касово 150 479 лв. Същите са отразени по дебитния оборот на с/ка 6019 "Разходи за други материали" на стойност, по дебитния оборот на с/ка 6011 "Разходи за канцеларски материали" и дебитния оборот на с/ка 3020 "Материали".

§§ 10-16 "Вода, горива и енергия" - отчетени касово 299 289 лв., изразходени средства за вода, топлоенергия и електричество.

§§ 10-20 "Разходи за външни услуги" - отчетени касово 516 941 лв. Това са разходи за дейността като: телекомуникационни и пощенски услуги, абонамент и поддръжка на софтуер и хардуер, интернет, охрана, разходи за абонамент и др.

§§ 10-30 "Разходи за текущ ремонт" - отчетени касово 20 804 лв.

§§ 10-51 "Разходи за командировки в страната" - отчетени касово 2 653 лв., отразени по дебитния оборот на с/ка 6093 "Разходи за командировки в страната"

§§ 10-52 Разходи за краткосрочни командировки в чужбина – 40 345 лв., отразени по сметка 6094 .

§§ 10-62 Разходи за застраховки – 5 525., отразени по дебитния оборот на сметка 6203 Разходи за застраховане

§§ 10-69 "Други финансови услуги" – 490 лв. за обслужване на банкови валутни преводи към чужбина и др., отразени по дебитния оборот на с/ка 6201 "Разходи за банково обслужване на сметки и плащания".

§§ 19-00 "Платени данъци, такси и административни санкции" 16 231 лв. – платени държавни и общински данъци.

§§ 46-00 "Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации"

10 163 лв. - членски внос организации CENL, ISSN, ISMN, БИК в кореспонденция със сметка 6090 "Разходи за членски внос в международни организации".

§§ 52-01 "Придобиване на компютри и хардуер" 44 665 лв.

§§ 52-03 "Придобиване на друго оборудване, машини и съоръжения" 57 461 лв.

§§ 52-05 "Придобиване на стопански инвентар" 2 520 лв.

§§ 53-01 "Придобиване на програмни продукти и лицензи" 2 040 лв.

4.3. Трансфери

§§ 61-09 "Вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител" (+/-) на касовия отчет със знак +/- и дебитния оборот на с/ка 7501 "Вътрешни касови трансфери в левове" е +/- 357 654 лв.

§§ 66-02 "Разчети за извършени плащания в СЕБРА" (+/-) отразени по кредитния оборот на с/ка 7500 "Разчети за плащания в СЕБРА" – 5 683 860 лв.

§§ 69-01 "Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица" - отразени в касов отчет 430 354 лв. и по кредитен оборот на с/ка 7591 "Трансфери за поети данъци върху доходите на физически лица".

§§ 69-05 "Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО", отразени в касов отчет 1 065 378 лв. и по кредитен оборот на с/ка 7595 "Трансфери за поети осигурителни вноски за ДОО"

§§ 69-06 "Трансфери за поети осигурителни вноски за ЗО" - отразени в касов отчет 416 411 лв. и по кредитен оборот на с/ка 7596 "Трансфери за поети осигурителни вноски за ЗО"

§§ 69-07 "Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО" отразени в касов отчет – 237 596 лв. по кредитен оборот на с/ка 7597 "Трансфери за поети осигурителни вноски за ДЗПО".

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Приложение №1. СТАТИСТИЧЕСКА ТАБЛИЦА ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА ПО СТАНДАРТА ЗА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ ПРЕЗ 2024 Г.

	ИЗИСКВАНИЯ ПО СТАНДАРТА	2024 г.
т. 12	Изграждане на колекции	
12.1.	Показатели:	
	а) набавени библиотечни документи - от 50 000 -55 000 броя библиотечни документи годишно	51 102
	б) абонамент на периодични издания - от 2 000 до2500 броя заглавия годишно	Общо 77 бр. 33 бр. чужди; 44 бр. български;
12.2.	Индикатори:	
	а) брой придобити документи в Архив на българската книжнина - 100% от получените по депозит документи;	20 731 бр.
	б) брой придобити документи в специалните колекции – до 200 документа годишно	814 бр.
	в) процент от фонда на придобити периодични издания - от 12 до14% в регистрационни единици;	29 307 рег. ед. 57%
	г) процент на новите записи в националната библиография /статии/ - 100% от получените по депозит документи;	4650 бр. 37%
т. 13.	Каталогизация	
13.1.	Показатели:	
	а) брой записи в библиографските бази данни - от 22 000 до 30 000 броя записи годишно	Общо: 35 047 записи 21 977 б. з. в COBIB 12169 к. з. в CONOR 901 к. з. в COSUB
13.2.	Индикатори:	
	а) средното време за обработка на документи в базите данни - от 30 до 50 мин. на документ	30-50 мин.
	б) средното време за аналитична обработка на документите в базите - от 20 до 30 мин. на статия	30 мин.
т. 14.	Достъп	
14.1.	Показатели:	
	а) Регистрирани читатели - до12000 броя годишно	29 686
	б) Работното време на Национална библиотека —не по-малко от 55 часа седмично;	74 ч. седмично зимно работно време; 70 ч. седмично лятно работно време
14.2.	Индикатори	
	а) посещения и процент на виртуални посещения - до300 000 броя, от които50 % виртуални посещения	211 427_посещения физически в читалня и онлайн; 135 289 физически+76 138 онлайн 82,04 % виртуални посещения
т. 15.	Използване	
15.1.	Показатели	
	а) ползвани (заети) библиотечни документи, вкл. междубибliотечно заемане - до350 000 регистрационни единици годишно;	901 119 бр.
15.2.	Индикатори	
	а) процент откази - до1 % от заетите библиотечни документи;	668 бр. 0,07%

т. 16.	Дигитализация	
16.1.	Показатели	
	а) дигитализирани копия - от 45 000 до 50 000 брой копия годишно	275 991 общ брой копия
16.2.	Индикатори.	
	а) брой на заглавията на дигитализирани документи на 1000	31 022 дигитализирани заглавия;
	заглавия в определените специални колекции, обекти на книжовното наследство - <i>от 1,3 до 1,5 броя</i>	19,3 броя
т. 17.	Услуги	
17.1.	Показатели	
	а) брой информационни продукти (справки и др.)/библиотечни консултации/ - от 140-160 продукта годишно	9012 бр.
	б) брой информационни услуги - <i>8 500 броя годишно;</i>	22 718 бр.
	в) брой информационни единици, в т. ч. и информационните услуги - <i>от 7000 до 8 000 информационни единици;</i>	48 306 бр.
17.2.	Индикатори.	
	а) време за изпълнение на информационна услуга - <i>от 1 до 10 часа</i> <i>за информационна услуга;</i>	1-10 ч.
т. 18.	Опазване	
18.1.	Показатели	
	а) реставриране, консервиране и	19 628 л. 1962 л. годишно от 1 специалист- реставратор
	превенция на библиотечни документи - 1 специалист-реставратор - 1700 листа годишно;	Брой реставратори - 11
18.2.	Индикатори.	
	а) процент материали, които се нуждаят от опазване - <i>до 0,3%</i> <i>ежегодно, от определения за опазване фонд;</i>	0,15%
	б) процент на документи, съхранявани в подходящи условия - <i>до 1% от фонда годишно;</i>	0,05%
т. 19.	Управление	
19.1.	Показатели:	
	а) изложби и друга културна дейност - <i>до 60 броя годишно;</i>	285 общо проведени събития
19.2.	Индикатори.	
	а) промотиране на културното наследство -от 10 до 15 мерки (изложби, печатни и електронни издания; представяне в уебсайтове, представяния в медии, кампании и др.)	285 национални и международни събития, изложби, лекции, премиери и конференции, като от тях 19 прояви с международно участие в Библиотеката, от които 7 новооткрити литературни къта на различни държави и нац. библиотеки по света с участие на посолствата им в България; Над 150 представяния в медиите.
	б) предприети мерки, вкл. дигитализиране за запазване на националното наследство	
	- консервиране и реставриране;	Общо 535 254 бр.
	- усъвършенстване на условията за правилно съхраняване;	Ефективно използване на системата „Аноксия“
	- функциониране на дигитална библиотека и др.	да
	в) национални и международни ангажменти на библиотеката	да

	- участие в международни организации;	IFLA, CENL, CDNL, ISBN, ISMN, ISSN, ISIL
	- участие в национални и международни проекти и програми;	Europeana, COBISS, ISSNVirtual, Globalregister of publishers Национален регистър на издаваните книги в България Норвежки финансов механизъм на Европейското икономическо пространство, Програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“ Програма Еразъм + на ЕС Програма „Творческа Европа“ на ЕС Програма „Помощ за книгата“, Министерство на културата Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ Програма „Осинови книга“ Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, Министерство на образованието и науката Програма „Достъпна среда“, Агенция за хората с увреждания Конференцията на европейските национални библиотеки (CENL), Фонд за подкрепа „Скрити истории“
	- двустранно и многостранно международно сътрудничество.	Подписани и в процес на подписване меморандуми и споразумения, откриване на литературни кътове на чуждестранни национални библиотеки
т. 20. Научна дейност		
20.1.	Показатели:	
	а) научна дейност - до 40 бр. научни изследвания годишно	10 научни изследвания
20.2.	Индикатори:	
	а) брой издадени научни и научно - приложни издания и публикации - <i>от 40 до 50 броя публикации годишно</i>	107 бр.
т. 21. Издания		
21.1.	Индикатор - до 20 броя издания годишно	Монографии - 9 бр.; Продължаващи издания - 6 бр.
т. 22. Потенциал за развитие		
22.1.	Индикатори:	
	а) брой на часовете за обучение на персонала - минимум 8 часа, максимум 20 часа на служител годишно;	10 ч.
	б) процент от персонала, ангажиран в националното и международното сътрудничество и в проекти - <i>от 20 до 25%</i> ;	25%
	в) процент от персонала, зает с научна и научно-приложна дейност - <i>до 12%</i> ;	13%
	г) процент на приходите на библиотеката, получени от услуги - <i>от 55 до 60%</i> ;	86%

	д) ангажменти и сътрудничество в рамките на националната мрежа - основен ангажимент по смисъла на чл. 42, ал. 1-5 от Закона за обществените библиотеки.	- създава, разпространява и предоставя библиографска информация от национално значение; - изпълнява функциите на централна лаборатория за реставрационни и консервационни дейности; - извършва експертна оценка и контрол върху консервационни проекти; - координира дейността на библиотеките за закрилата на наследството; - осигурява експертна и консултантска помощ по въпросите на закрилата на наследството; - изпълнява функциите на национален информационен център, като отговаря за изработването на сводни описи на ръкописното книжовно и литературно наследство и ретроспективната национална библиография.
--	--	---

2. Приложение №2. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ ЗА 2024 г.

2.1. Монографични издания

1. Александрова, Красимира Стойчева. Издания от фонда на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за арменския, еврейския и ромския етнос : тематичен библиографски указател / състав. Красимира Александрова, Ваня Аврамова, Галена Герова; библиогр. ред. Силвия Филипова, Яница Ананиева. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – 351 с. ISBN 978-954-523-204-6

2. Александрова, Красимира Стойчева. Издания от фонда на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за арменския, еврейския и ромския етнос [Електронен ресурс] : тематичен библиографски указател / състав. Красимира Александрова, Ваня Аврамова, Галена Герова; библиогр. ред. Силвия Филипова, Яница Ананиева. - Електронна книга (1 pdf файл: 350 с.). – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024.

Достъпен на: <https://digilib.nationallibrary.bg/books/66821128.pdf>, 11.07.2024.

ISBN 978-954-523-205-3

3. Атанасов, Християн Атанасов. Миналото на финансите и парите на страниците на българския възрожденски печат [Електронен ресурс] : христоматия (учебно помагало) по стопанска история / Християн Атанасов. – Електронен учебник (1 pdf файл : 166 с.). – В. Търново : Фабер, 2024.

Достъпен на: <https://digilib.nationallibrary.bg/books/68645896.pdf>, 08.11.2024.

ISBN 978-619-00-1797-4

4. Атанасов, Християн Атанасов. Миналото на финансите и парите на страниците на българския възрожденски печат [Електронен ресурс] : христоматия (учебно помагало) по стопанска история / Християн Атанасов. – Текстови данни (1 файл : 166 с.). – В. Търново : Фабер, 2024. - 1 оптичен диск (CD-ROM) (pdf)

5. Атанасов, Християн Атанасов. Развитие на земеделското кредитиране в Дунавския вилает: „общополезните“ каси през 60-те и 70-те години на XIX век / Християн Атанасов. – 2. изд. – София : Фабер, 2024. – 252 с.

ISBN 978-619-00-1779-0

6. Известия на Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ : библиографски указател / състав., предг. Красимира Александрова ... [и др.]. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“. – 173 с.

Други състав.: Силвия Филипова, Йоанна Маркова, Луиза Савчева.

ISBN 978-954-523-212-1

7. Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека = Books and memory in the capital of wisdom : documentary sources within the collections of the National Library / transl. Yoanna Stoyanova Markova ; фотогр. Стефан Рангелов. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – 132 с.

ISBN 978-954-523-209-1

8. Куманова, Александра Венкова. Сравнителен конвертируем модел на стандартите и стиловете за библиографско описание и цитиране : лапидарен праксиологичен компедиум: инструментариум на информационното – знаниевото общество / Александра Куманова, Силвия Филипова ; ред. Красимира Александрова ... [и др.]. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – 106 с.

Други ред.: Николай Василев, Марияна Максимова, Никола Казански.

ISBN 978-954-523-210-7

9. Куманова, Александра Венкова. Сравнителен конвертируем модел на стандартите и стиловете за библиографско описание и цитиране [Електронен ресурс] : лапидарен праксиологичен компедиум: инструментариум на информационното - знаниевото общество / Александра Куманова, Силвия Филипова ; ред. Красимира Александрова ... [и др.]. – Електронна книга (1 pdf файл : 106 с.). – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024.

Други ред.: Николай Василев, Марияна Максимова, Никола Казански. – Достъпен на: <https://digilib.nationallibrary.bg/books/68740360.pdf>, 14.11.2024.

ISBN 978-954-523-211-4

10. Радева, Яница. Годината, която започна в неделя : роман / Яница Радева. – Пловдив : Жанет 45, 2024. – 188 с.

ISBN 978-619-186-890-2

2.2. Статии, студии

11. Аврамова, Ваня Петрова. Изследване на опита на българските библиотеки в създаването на персонални библиографски указатели / Ваня Аврамова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 209–217.
12. Александрова, Красимира Стойчева. Български културни събития в Париж 12-17 ноември 2024 г. / Красимира Александрова, Бояна Минчева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 6 (2024), с. 44-47.
13. Александрова, Красимира Стойчева. Годишното общо събрание на конференцията на националните Библиотеки на Европа (CENL) 15-18.06.2024 г. / Красимира Александрова, Йоанна Маркова, Цеца Янакиева-Иванова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 5–8.
14. Александрова, Красимира Стойчева. Международната конференция „Опазване на културното наследство за устойчиво бъдеще“ – Ереван, Армения / Красимира Александрова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 5–7.
15. Александрова, Красимира Стойчева. Националната библиотека е пазителка на духа български / Красимира Александрова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 1 (2024), с. 5–6.
16. Александрова, Красимира Стойчева. Новите технологии, традиционната роля на библиотеката и COVID-19 – пресечни точки / Красимира Александрова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 177–187.
17. Александрова, Красимира Стойчева. Слово при откриването на Кръгла маса „Устойчиво развитие на библиотеките“ на доц. д-р К. Александрова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 9–10.
18. Александрова, Красимира Стойчева. София като вдъхновение / Красимира Александрова. – В: Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека. – София : Национална библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – ISBN 978-954-523-209-1. – С. 9–20.
19. Александрова, Красимира Стойчева. 145 години храм на духа / Красимира Александрова – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 11–16.
20. Ангелова, Габриела Петрова. Печатната българо-католическа книжнина в системата на българското книгоиздаване (1878–1944) / Габриела Ангелова. – В: Съвременният свят – постижения, рискове, иновации : сборник с доклади от международна научна конференция, 23–25 април 2024 г. / ред. кол. Теодора Евтимова ... [и др.]. – Русе : Регион. библ. „Любен Каравелов“, 2024. – ISBN 978-619-7404-57-9. – Т. 2, с. 352–358.
21. Атанасов, Християн Атанасов. Благотворителни фондации за кредитиране. Паричните вакъфи в османска България – разпространение и лимити / Християн Атанасов. – В: Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания. – ISSN 2534-9244. – Vol. 9 (2024), с. 117–131.
22. Атанасов, Християн Атанасов. Благотворителни фондации за кредитиране. Паричните вакъфи в османска България – разпространение и лимити [Електронен ресурс] / Християн Атанасов. – В: Известия на Центъра за стопанско-исторически изследвания. – ISSN 2603-3526. – Т. 9 (2024), с. 117–131. Достъпен на: https://www.researchgate.net/publication/385979227_Atanassov_Hr_Blagotvoritelni_fondacii_za_kreditirane_Paricnite_vakfi_v_osmanska_Blgaria_-_razprostranenie_i_limitiAtanassov_Hr_Charitable_Foundations_for_Lending_Cash_Waqfs_in_Ottoman_Bulgaria_-_Distrib/link/673e655e88177c79e83c7958/download?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6ImByb2ZpbGUlLCJwYXVldlJ0IjoicHVibGljYXRpb24ifX0 [прегледан 07.02.2025]. DOI: 10.61836/ICKO8237.
23. Атанасов, Християн Атанасов. Демография, икономика и финансови институции : бележки за Ловеч през 60-те и 70-те години на XIX век / Християн Атанасов. – В: Архивите и бъдещето : четения по архивистика в УниБИТ – 9 юни 2023 г. / състав. Боряна Бужашка ... [и др.]. – София: За буквите – О писменехъ, 2023. – ISBN 978-619-185-643-5. – Т. 2, с. 245–266.
24. Атанасов, Християн Атанасов. Колекциите на отдел „Ориенталски сбирки“ към Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“: състояние и перспективи / Християн Атанасов. – В: Архиви и история: с лице към бъдещето : сборник доклади от национален семинар, София, СУ „Св. Климент Охридски“, 18 октомври 2023 г. – София: Херон прес, 2024. – ISBN 978-954-580-399-4. – С. 20–27.
25. Атанасов, Християн Атанасов. Медицината в Османската империя : няколко думи за една изложба / Християн Атанасов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 129–130.
26. Атанасов, Християн Атанасов. Обзор на османотурските документи за Казанлък и околността, съхранявани в отдел „Ориенталски сбирки“ на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Християн Атанасов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 188–199.
27. Боянова, Емилия Игнатова. Изложба „110 г. от рождението на Борис Христов“ / Емилия Боянова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 131.

28. Боянова, Емилия Игнатова. Проблеми при опазването на музикално културно наследство : изложба „Календари 1902-2023“ в Националната библиотека / Емилия Боянова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 215–224.
29. Бранкова, Мария Симеонова. Изложба „Календари 1902-2023“ в Националната библиотека / Мария Бранкова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 1 (2024), с. 9–29.
30. Бранкова, Мария Симеонова. Картографската колекция на Националната библиотека като среща на минало, настояще и бъдеще / Мария Бранкова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 194–205.
31. Бранкова, Мария Симеонова. Международен ден на музиката в Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" / Мария Бранкова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 6 (2024), с. 48–50.
32. Бранкова, Мария Симеонова. Първата дигитална колекция „Български библиографи и библиотекари“ / Мария Бранкова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 225–227.
33. Василева, Даниела. Конференция COBISS 2024 - Марибор, Словения / Даниела Василева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 90–91.
34. Георгиев, Георги Аспарухов. За наименованията: Kırıtı и Çingene /Цигани/ в Османската империя и Р. Турция [Електронен ресурс] / Г. Георгиев. – В: Терени : списание за история, етнология и антропология. – ISSN 2738-7674. – Бр. 10 (2024), с. 64–74. Достъпен на: https://www.ethnologia.bg/_files/ugd/4c4c42_0ca0d9b413c44549be0b72c39f552cf9.pdf [прегледан 10.02.2025]
35. Георгиев, Георги Аспарухов. Проблеми на проучванията на занаятите / Георги Георгиев, Юлия Карадачка, Мария Минковска. – В: Музейно списание. – ISSN 2367–5349. – Год. 10, No. 12 (2024), с. 7–12.
36. Граматикова, Невена Йосифова. Личната ръкописна книжна колекция на видинския османски първенец Идрис паша / Невена Граматикова. – В: Белетристиката в архивите : подборът на факти и документи в научното изследване. – София : Изд. център "Боян Пенев", 2024. – ISBN: 978-619-7372-84-7. – С. 271–309.
37. Граматикова, Невена Йосифова. Църквата „Света София“ и Черната джамия / Невена Граматикова. – В: Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – ISBN 978-954-523-209-1. – С. 50–57.
38. Динева, Христина Недялкова. Библиотеките и краудсорсингът в европейските и световни политики и практики / Христина Динева. – В: Библиотечни политики и библиотеките в политиките : сборник с доклади от XXXIII национална конференция на ББИА, Пловдив, 8-9 юни 2023 г. – София : Бълг. библ.-информ. асоц., 2024. – ISBN 978-954-9837-37-7. – С. 60–65.
39. Динева, Христина Недялкова. Полиграфия, дизайн и рисунък при идентификацията на научнопопулярните детско-юношески периодични издания между двете световни войни / Христина Динева. – В: Съвременни стратегии и иновации в управление на знанието : сборник. – ISSN 2535-0250. – No.8 (2022), с. 123–133.
40. Дипчикова, Александра Николаева. Да уважаваме миналото, да изграждаме бъдещето : интервю със ст.н.с. д-р Александра Дипчикова, главен редактор на сп. „Библиотека“, по случай нейната 60-годишнина / въпросите зададе Ганчо Ганчев. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 30, бр. 5 (2024), с.112–118.
41. Иванов, Явор Николаев. За една част от битовата лексика в среднобългарския превод на съчиненето Диалози от свети Григорий Двоеслов / Явор Иванов. – В: Търновска книжовна школа. – В. Търново : Унив. изд. „Св. св. Кирил и Методий“, 2023. – ISBN 978-619-208-385-4. – Т. 12, с. 252–261.
42. Иванов, Явор Николаев. Якоб Спон и неговото пътешествие към античността / Явор Иванов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 30, бр. 1 (2024), с. 80–92.
43. Иванов, Явор Николаев. Трета международна конференция „Банатските българи – културно наследство, език и литература“ / Явор Иванов. – В: Филологически форум. – ISSN 2367-8119. – Год. 10, бр. 1 (19) (2024), с. 237–243.
44. Карадачка-Симеонова, Юлия Иванова. Живот, посветен на книгите : 120 години от рождението на проф. Тодор Боров / Юлия Карадачка-Симеонова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 200–208.
45. Ковачев, Румен Пенев. Международна кръгла маса „Османските регистри - извор за историята на Българите XV-XIX век“ / Румен Ковачев. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 119.
46. Лилов, Димитър Божков. Криминалният казус на двама евреи-сефаради в Османската империя от началото на XIX век : превод и анализ на чернова на османотурски документ / Димитър Лилов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 137–145.

47. Маркова, Йоанна Стоянова. „Час на класа“ в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и пътуващата изложба „Единство в различието“ / Йоанна Маркова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 1 (2024), с. 35–38.
48. Матова, Марияна Валериева. Познанието като практика на информатизацията без граници - XX юбилейна студентска научна конференция и изложба в УниБИТ с международно участие „Информация - разум - мъдрост“ / Марияна Матова, Ангел Георгиев. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 75–105.
49. Минчева, Бояна Стефанова. Експозиционната дейност в библиотеките – аспекти на комуникацията : из опита на Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" / Бояна Минчева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 146–155.
50. Минчева, Бояна Стефанова. Изложба „Под закрилата на свято“ / Бояна Минчева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 45–47.
51. Минчева, Бояна Стефанова. Книгите на дарителите : 2018–2022 г. / Бояна Минчева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 1 (2024), с. 7–8.
52. Минчева, Бояна Стефанова. Магическият танц на печатното слово / Бояна Минчева, Любомир Георгиев. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 120–126.
53. Минчева, Бояна Стефанова. Неизвестни факти за илюстрациите в първото издание на „Рибния буквар“ / Бояна Минчева. – В: Будители : обществото на знанието и хуманизмът на XXI век : сборник с доклади от XXII национална научна конференция с международно участие, 1 ноември 2024 г. – София : О писменех, 2024. – ISBN 978-954-9837-37-7. – С. 39–51.
54. Минчева, Бояна Стефанова. „Непознатият „Рибен буквар“ : изложба, посветена на 200-ата годишнина от отпечатването на първото издание на „Буквар с различни поучения“ / Бояна Минчева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 11–21.
55. Минчева, Бояна Стефанова. Празникът на народните будители в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Бояна Минчева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 6 (2024), с. 39–40.
56. Минчева, Бояна Стефанова. Фототипните издания на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – дългът на миналото, стратегии на настоящето, колекции на бъдещето [Електронен ресурс] / Бояна Минчева, Яница Радева. – В: Библиотечни политики и библиотеките в политиките : сборник с доклади от XXXIII конференция на ББИА, Пловдив, 8-9 юни 2023 г. – София : Бълг. библиотечно-информ. асоц., 2024. – ISBN 978-954-9837-37-7. – С. 72–77.
57. Минчева, Бояна Стефанова. Фототипните издания на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ – дългът на миналото, стратегии на настоящето, колекции на бъдещето [Електронен ресурс] / Бояна Минчева, Яница Радева. – В: Библиотечни политики и библиотеките в политиките : доклади от XXXIII Национална конференция на ББИА, Пловдив, 8-9 юни 2023 г. – София : Бълг. библиотечно-информ. асоц., 2024, с. 72–76. Достъпен на: https://lib.bg/publish/BBIA/sbornik_konf_2023.pdf [прегледан 10.02.2024].
58. Митева, Вяра Захаријева. За изкуството на шрифта, развитието на българската азбука и приносът на проф. Васил Йончев / Вяра Митева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 120–126.
59. Митева, Вяра Захаријева. Отвореният достъп до научна информация и ползването на безплатни електронни ресурси в обучението по време на криза / Вяра Митева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 205–214.
60. Мусакова, Елисавета Владимирова. Изложба от преписите на Паисиевата „История славянобългарска“ в Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Елисавета Мусакова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 100–102.
61. Мусакова, Елисавета Владимирова. Павликийски сборник / Елисавета Мусакова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 134.
62. Петрова, Лора Константинова. Книгата като медия в съвременната библиотечно-информационна среда / Лора Петрова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 225–229.
63. Петрова, Лора Константинова. „Произведено в България“, или Националното като рекламен репертоар / Лора Петрова. – В: Проблеми на обществената комуникация. – ISSN 2534-9430. – Т. 9 (2023) [отпеч. 2024], с. 195–206.
64. Радева, Яница Радева. „Аварийна лента на душата“ от Азиз Таш като възможен диалог с класиката [Електронен ресурс] / Яница Радева. – В: Събитие и текст. – ISSN 3033-1021. – Т. Год. 1, т. 1 (2024), 14.09.2024. Достъпен на: <https://philol-forum.unisofia.bg/category/library/%d1%81%d1%8a%d0%b1%d0%b8%d1%82%d0%b8%d0%b5-%d0%b8-%d1%82%d0%b5%d0%ba%d1%81%d1%82-%d1%82%d0%be%d0%bc-1/> [прегледан 10.02.2024].

65. Радева, Яница Радева. Глътки, които пречистват / Яница Радева. – В: Култура. – ISSN 0861-1408. – Бр. 10 (2024), с. 42.
66. Радева, Яница Радева. Две гледни точки към написването на Книгата / Яница Радева. – В: Литературен вестник. – ISSN 1310-9561. – Бр. 9 (2024), с. 4.
67. Радева, Яница Радева. „Домът на пчелите“: оригинална игра с българската история и фолклор / Яница Радева. – В: Литературен вестник. – ISSN 1310-9561. – Бр. 41 (2024), с. 6.
68. Радева, Яница Радева. За някои нови употреби на времето в съвременната българска проза : с фокус върху „Тук живее Йожи“ от Надежда Радулова [Електронен ресурс] / Яница Радева. – В: Серия Обществени комуникации. – ISSN 2603-4515. – Бр. 14 (2024), с. 137–142. Достъпен на: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1289885> [прегледан 10.02.2025].
69. Радева, Яница Радева. За опита с литературата и надеждата в нея : разговор с Александър Чобанов и Владимир Полеганов за романа „Минало несвършено“ / Яница Радева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 110–112.
70. Радева, Яница Радева. Изданията на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ за 2023 г. / Яница Радева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 38–45.
71. Радева, Яница Радева. Клуб „Писмена“ представи списание „ФРКМ“ / Яница Радева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 135–136.
72. Радева, Яница Радева. От Златарската чаршия до Националния дворец на културата / Яница Радева. – В: Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – ISBN 978-954-523-209-1. – С. 80–90.
73. Радева, Яница Радева. Творческо писане в Националната библиотека / Яница Радева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 6 (2024), с. 51–57.
74. Радева, Яница Радева. Фототипната книга: от историята към перспективата / Яница Радева. – В: Съвременното книгоиздаване: реалност, тенденции и прогнози : сборник с доклади от националната научна конференция, организирана от Факултета по журналистика и масова комуникация, 19-20 май 2023 г. – София : Фак. по журналистика и масова комуникация, СУ „Св. Климент Охридски“, 2024. – ISBN 978-619-7567-17-5. – С. 198–205.
75. Радева, Яница Радева. Фототипно издание на романа „Дунавският лодкар“ – възраждане от литературния архив / Яница Радева. – В: Издател. – ISSN 1310-4624. – No 2 (2024), с. 73–76.
76. Радева, Яница Радева. Фототипно издание на романа „Дунавският лодкар“ – възраждане от литературния архив [Електронен ресурс] / Яница Радева. – В: Издател. – ISSN: 2367-9158. – No 2 (2024), с. 73–76. Достъпен на: https://publisher.bg/wp-content/uploads/2024/12/25.-IZDATEL_2_2024.pdf [прегледан 10.02.2025].
77. Рахилова, Виктория. Голямата джамия – първият дом на Народната библиотека / Виктория Рахилова. – В: Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – ISBN 978-954-523-209-1. – С. 34–39.
78. Рахилова, Виктория. 170 години от отпечатването на първия брой на вестник „Турция“ / Виктория Рахилова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 41–44.
79. Рашева, Ивета Кирилова. Голямата диктовка "Пазител на българския език" / Ивета Рашева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 22–25.
80. Рашева, Ивета Кирилова. Еленски препис на "История славянобългарска", 1784 г. / Ивета Рашева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 133.
81. Рашева, Ивета Кирилова. Интервю с проф. Ваня Добрева за книгата "Македония в карикатури" / Ивета Рашева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 28–32.
82. Рашева, Ивета Кирилова. Интересен документ от архива на Леополд Косилков в Национална библиотека "Св. св. Кирил и Методий" / Ивета Рашева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 1 (2024), с. 60–66.
83. Рашева, Ивета Кирилова. Львов мост / Ивета Рашева. – В: Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – ISBN 978-954-523-209-1. – С. 56–61.
84. Рашева, Ивета Кирилова. Музеят на Националната френска библиотека и няколко от неговите прочути експонати / Ивета Рашева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 9–17.
85. Рашева, Ивета Кирилова. Пърформънсът в модерната библиотека / Ивета Рашева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 156–159.

86. Рашева, Ивета Кирилова. Свети Пантелеймон и заразните болести: балкански култове / Ивета Рашева. – В: Етнология на времето: общност и култура. – София : Род, 2024, с. 506–512. – (Годишник на Асоциация Онгъл, ISSN 1311-493X ; год. 17, т. 23, 2024).
87. Рашева, Ивета Кирилова. Списание "Библиотека" отбеляза своята 70-годишнина / Ивета Рашева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 6 (2024), с. 41–43.
88. Савчева, Луиза Любомирова. XI-та конференция на директорите на SEENL 2024 в Анкара, Турция / Луиза Савчева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 6 (2024), с. 8–9.
89. Спасов, Радослав Стефанов. Българските заточеници в крепостта Акра (Акрия) и британската външна политика / Радослав Спасов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 149–157.
90. Спасов, Радослав Стефанов. Изложба за Свети Димитрий Басарбовски в НБКМ / Радослав Спасов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 6 (2024), с. 37–38.
91. Спасов, Радослав Стефанов. Изложба „Католиците в България XVII-XX в.“ - документални свидетелства от фондовете на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Радослав Спасов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 127–128.
92. Спасов, Радослав Стефанов. Кръгла маса по случай 100 години от постъпването на архивната сбирка на Народния/Етнографския музей във фонда на Български исторически архив при Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ / Радослав Спасов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 6 (2024), с. 58–60.
93. Спасов, Радослав Стефанов. Представяне на библиотеките в медийното и интернет пространство. Формиране на библиотечна информационна среда / Радослав Спасов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 141–145.
94. Спасов, Радослав Стефанов. Софийският университет „Св. Климент Охридски“ – топос на книжовност, памет и културна идентичност / Радослав Спасов. – В: Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека / Радослав Спасов. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – ISBN 978-954-523-209-1. – С. 64–71.
95. Стефанова, Мария. Голямото заслужено признание / М. Стефанова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 30.
96. Стефанова, Мария. Културна дипломация в действие / Мария Стефанова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 34–37.
97. Стоилова, Анка Димитрова. Средновековната математика в арабските ръкописи от фонда на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ / А. Стоилова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 53–71.
98. Стоилова, Анка Димитрова. Каза, когато сърцето му повели... / Анка Стоилова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 82–85.
99. Стоилова, Анка Димитрова. Коранът в рядък препис от 8/14 в. с код от цветни знаци и графеми (НБКМ ОР 2711) / Анка Стоилова. – В: Арабската книжовност и Коранът: изследвания в чест на проф. дфн Цветан Теофанов. – София: Изток-Запад, 2023. – ISBN-978-619-01-1360-7. – С. 173–204.
100. Тафрова, Милена Илиева. Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" / Милена Тафрова. – В: Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – ISBN 978-954-523-209-1. – С. 22–31.
101. Тафрова, Милена Илиева. Посветен на Отечеството : 180 години от рождението на Васил Левски : за една пътуваща изложба / Милена Тафрова, Руслан Иванов. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 158–172.
102. Узунова, Елена Георгиева. Габровски сборник от 1824 г. / Елена Узунова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 132.
103. Филипова, Силвия Трендафилова. Достойно продължение на една добра традиция / Силвия Филипова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 5 (2024), с. 173–176.
104. Филипова, Силвия Трендафилова. Националната библиография като част от международната система COBISS / Силвия Филипова, Адриана Гайдарова. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 165–181.
105. Хапсали, Катерина. Ден на отворените врати / К. Хапсали. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 3 (2024), с. 31–33.
106. Хапсали, Катерина. Премиера на книгата „Македония в карикатури“, състав. В. Добрева и проф. Б. Бужашка / К. Хапсали. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 4 (2024), с. 26–27.

107. Янакиева-Иванова, Цеца Ганчева. Нарастване и устойчиво развитие на библиотечния фонд в НБКМ 2018-2022 г. – състояние и тенденции / Цеца Янакиева-Иванова, Селима Груева-Кръстева. – В: Библиотека. – ISSN 0861-847X. – Год. 31, бр. 2 (2024), с. 182–193.

108. Яниславова, Марина. Книжарницата на Тодор Чипев : из позабравените места на книгата в София / Марина Яниславова. – В: Книги и памет в столицата на мъдростта : документални свидетелства от колекциите на Националната библиотека / Марина Яниславова. – София : Нац. библ. „Св. св. Кирил и Методий“, 2024. – ISBN 978-954-523-209-1. – С. 72–79.

109. Яниславова, Марина. Съдбата на Ботевия архив / Марина Яниславова. – В: Ботйов лист : годишно издание, [№ 145] (20 май-2 юни 2024), с. 26.

110. Янчева, Гергана Валентинова. Обучение като на игра – геймификация в библиотеките и библиотечно-информационното образование / Гергана Янчева, Габриела Ангелова. – В: Интелектуалната собственост и академичната етика в университетите : доклади от XI национален семинар с международно участие, посветен на Световния ден на интелектуалната собственост (26 април 2024). – София: За буквите – О писменехъ. – ISBN 978-619-185-613-8. – С. 291–301.

111. Angelova, Gabriela Petrova. The Bulgarian catholic book in the system of the Bulgarian publishing (1878–1944). Geographic information systems as a tool in presenting and preserving literary cultural heritage [Електронен ресурс] / Gabriela Angelova. – В: Digital presentation and preservation of cultural and scientific heritage. – ISSN 2535-0366. – Vol. 14 (2024), с. 259–264. Достъпен на: <https://dipp.math.bas.bg/dipp/issue/view/14>, 05.09.2024 [прегледан 07.02.2025]. DOI: <https://doi.org/10.55630/dipp.2024.14.24>

112. Atanasov, Hristijan Atanasov. The collections of the Oriental Department at the National Library of Bulgaria: current status and prospects / Hristijan Atanasov. – В: [Üçüncü] III Uluslararası Osmanlı izleri Sempozyumu, 23-24 Kasım 2023, Edirne. – Edirne: Trakya Üniversitesi, 2024. – ISBN: 978-975-374-365-5. – С. 11–20. Достъпен и на: https://www.researchgate.net/publication/377158889_Atanasov_Hr_The_collections_of_the_Oriental_Department_at_the_National_Library_of_Bulgaria_Current_Status_and_ProspectsBulgaristan_Milli_Kutuphanesi_St_St_Cyril_Ve_Met_hodius_Dogu_Bolumu_Koleksiyonlari [прегледан 07.02.2025].

113. Atanasov, Hristijan Atanasov. “Public benefit” funds as a result and an instrument of Ottoman modernization [Електронен ресурс] / Hristijan Atanasov. – В: Transforming Southeast Europe during the long 19th Century : persons and personalities as agents of modernization in the Ottoman and Post-Ottoman space / ed. Boriana Antonova-Goleva, Ivelina Masheva. – Leiden, Boston : Brill Publishing, 2024. – ISBN: 978-3-506-76002-9. – С. 295–322. Достъпен на: DOI: <https://brill.com/display/book/9783657760022/BP000019.xml> [прегледан 07.02.2025]. DOI: https://doi.org/10.30965/9783657760022_013

114. Miltenova, Anisava Ljubenova. In memoriam Heinz Miklas / Anissava Miltenova, Elissaveta Moussakova. – В: Scripta & e-Scripta. – ISSN 1312-238X. – Vol. 24 (2024), с. 407–409.

115. Musakova, Elisaveta Vladimirova. A corpus of illuminated slavonic manuscripts in St. St. Cyril and Methodius National Library in Sofia / Elissaveta Moussakova. – В: Libro Manuscripto Inspirata : памяти Инны Павловной Мокрецово (1935-2020): сборник статей по материалам международной научной конференции, Москва, 19-20 ноября 2021 г. / сост. Э. Н. Добрынина. – Москва: Гос. инст. искусствознания, 2024. – ISBN 978-5-98287-217-3. – С. 146–150. – (Древнерусское искусство : искусство рукописной книги ; сборник 5.).

116. Zagorov, Vasil Jordanov. Dimitriy Rostovsky reading menologion between Kyiv, Moscow and Rila Monastery : a page of the history of Slavonic editing and establishing a comprehensive publishing process in the Russian Empire in the 18th Century / Vasil Zagorov, Gabriela Angelova. – В: Knygotyra. – ISSN 0204-2061. – Vol. 83 (December 2024), с. 36–63.

117. Zagorov, Vasil Jordanov. Dimitriy Rostovsky reading menologion between Kyiv, Moscow and Rila Monastery : a page of the history of Slavonic editing and establishing a comprehensive publishing process in the Russian Empire in the 18th Century [Електронен ресурс] / Vasil Zagorov, Gabriela Angelova. – В: Knygotyra. – ISSN 2345-0053. – Vol. 83 (December 2024), с. 36-63. Достъпен на: <https://www.journals.vu.lt/knygotyra/article/view/34838/35880>, 20.12.2024 [прегледан 10.02.2025]. DOI: <https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2024.34838>.

2.3. Участия в научни форуми

2.3.1. Участия в национални научни форуми

118. Али, Севдийе Феим. Познатият и непознат Васил Шанов - учителят, сътрудникът в Ориенталски отдел, преводачът, общественикът през призмата на личният му фонд, съхраняван в Българския исторически архив при Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“: доклад и презентация / Севдийе Али. – В: Кръгла маса на тема Хранилище на българската историческа памет, по повод 100 години от постъпването на архивната сбирка на Народния/Етнографски музей във фонда на Българския исторически архив при Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", София, 16 октомври 2024 г.

119. Атанасов, Християн Атанасов. Западна Европа като пример. По повод едно пътуване на Мидхат паша от 1858 г. : доклад и презентация /Християн Атанасов. – В: Научна конференция Агенти на глобализацията: миграция, търговия и дипломация на Балканите, XIX-XX век, София, ИБЦТ–БАН, 9 май 2024 г.

120. Атанасов, Християн Атанасов. Източници за османските парични вакъфи в България. Пръв поглед : доклад и презентация / Християн Атанасов. – В: Научна конференция от поредицата Четения по архивистика в УниБИТ – Учебно съдържание и методи на обучение в специалност „Архивистика и документалистика“, София, УниБИТ, 12 юни 2024 г.

121. Атанасов, Християн Атанасов. Фондации за кредитиране. Паричните вакъфи (cash waqfs) в османска България – разпространение и лимити : доклад и презентация /Християн Атанасов. – В: Научна конференция на тема Бариеи пред стопанското развитие в историческа перспектива, София, СУ „Св. Климент Охридски, 27–28 септември 2024 г.

122. Атанасов, Християн Атанасов. Libraries in Texas: supporting children, adolescents, and mental health: доклад и презентация / Християн Атанасов. – В: Национална научна конференция с международно участие Библиотерапията в България. Възможности и перспективи, София, УниБИТ, на 18 ноември 2024 г.

123. Георгиев, Георги Аспарухов. Османотурски извори за превоза на хора и стоки в Брезник и Изнебол през 1842 г. / Георги Георгиев. – В: [Шестата] VI- та национална конференция на познатата Общество, култура, образование /ОКО/, ОИМ Брезник, 28–29 ноември 2024.

124. Георгиев, Георги Аспарухов. Самоков Д 522 - един многопластов османотурски документ : доклад / Георги Георгиев. – В: Четения по архивистика в УниБИТ. Учебно съдържание и методи на обучение в специалността „Архивистика и документалистика“, 12 юни 2024 г., УниБИТ, София.

125. Георгиев, Георги Аспарухов. Криминалното начало на март 1872 г., на страниците на в. „Дунав“ / Георги Георгиев. – В: Кръгла маса на тема Хранилище на българската историческа памет, по повод 100 години от постъпването на архивната сбирка на Народния/Етнографски музей във фонда на Българския исторически архив при Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", София, 16 октомври 2024 г.

126. Граматикова, Невена Йосифова. Бекташийският орден и бекташиите в Османската империя през погледа на един ферман и едно „благополучно изобавително събитие“ (1826 г.): предразсъдъци или път към прогреса?: доклад/Невена Граматикова. – В: Интердисциплинарна научна конференция Прогрес и предразсъдъци през XVIII и XIX век, София, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, 29–30 март 2024 г.

127. Граматикова, Невена Йосифова. Каталогизирането на турските ръкописи в световните книгохранилища : доклад / Невена Граматикова. – В: Кръгла маса на тема Хранилище на българската историческа памет, по повод 100 години от постъпването на архивната сбирка на Народния/Етнографски музей във фонда на Българския исторически архив при Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", София, 16 октомври 2024 г.

128. Лилов, Димитър Божков. Превод на чернова на османотурски документ, засягащ криминален казус с евреи от началото на XIX век : доклад / Димитър Лилов. – В: Четения по архивистика в УниБИТ. Учебно съдържание и методи на обучение в специалността „Архивистика и документалистика“, 12 юни 2024 г., УниБИТ, София.

129. Савова, Дора Иванова. Гръцките старопечатни книги от личната библиотека на Емануил Васкидович (още един аспект на изследване) : доклад / Дора Савова. – В: Четения по архивистика в УниБИТ. Учебно съдържание и методи на обучение в специалността „Архивистика и документалистика“, 12 юни 2024 г., УниБИТ, София.

130. Савова, Дора Иванова. Завещанието на Филип Сакелариевич, съхранявано в Българския исторически архив на Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, – извор за историята на Българското Възраждане : доклад / Дора Савова. – В: Кръгла маса на тема Хранилище на българската историческа памет, по повод 100 години от постъпването на архивната сбирка на Народния/Етнографски музей във фонда на Българския исторически архив при Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", София, 16 октомври 2024 г.

2.3.2. Участия в международни научни форуми

131. Граматикова, Невена Йосифова. Османотурски документи за арменците и арменските исторически области в рамките на Османската империя, съхранявани във фонда на отдел "Ориенталски сбирки" на НБКМ "Св. св. Кирил и Методий" : доклад и презентация / Невена Граматикова. – В: Международна конференция Опазване на културното наследство за устойчиво бъдеще, посветена на 105-та годишнина на Националната библиотека на Армения ("HERITAGE PRESERVATION FOR A SUSTAINABLE FUTURE" INTERNATIONAL CONFERENCE), Ереван, 03–04 октомври 2024 г.

132. Граматикова, Невена Йосифова. Сведения за ръкописни колекции в Пловдив през османската епоха и ръкописи с пловдивски произход в ориенталския ръкописен фонд на Националната библиотека "Св. св. Кирил

и Методий” : доклад / Невена Граматикова. – В: Международна конференция Ислямското културно наследство в Пловдив, 24 - 26 октомври 2024 г., Пловдив.

133. Atanasov, Hristijan Atanasov. Bulgarians and the First Ottoman Parliament (1877/78): many questions, few answers (so far)”: доклад и презентация / Hristijan Atanasov. – В: Annual Conference. College Station. Texas Scholars of Russian, Eastern European, and Eurasian Studies (TREEES), Texas A&M University, Melbern G. Glasscock Bldg. 311, September 28, 2024.

134. Atanasov, Hristijan Atanasov. Ottoman parliamentarism and non-muslims : The Bulgarian case : доклад и презентация / Hristijan Atanasov. – В: Tenure: Workshop, Austin, TX, University of Texas, BUR 231, November 8, 2024.<https://liberalarts.utexas.edu/creees/events/ottoman-parliamentarism-and-non-muslims-the-bulgarian-case-hristijan-atanasov>.

2.4. Проекти

2.4.1. Участие в международни проекти

135. Ангелова, Габриела Петрова. Improving transliteracy skills trough serious games 2021-1-BG01-KA220-HEED-000027624, Еразъм, р-л Марина Енчева.

136. Атанасов, Християн Атанасов. Bulgarians and Ottoman parliamentarism – from liberalism and conservatism to nationalism по Fulbright Bulgaria, Visiting Scholars Programme, 2023 г., август 2024 г. – януари 2025 г. University of Texas at Austin, USA.

137. Савчева, Луиза Любомирова. Електронни ресурси с отдалечен достъп - продукти и обекти на съвременната информационна среда и културна традиция : законодателство, електронен законен архив : презентация / Луиза Савчева. – В: CENL Проект: Трансгранично сътрудничество за опазване на европейското културно наследство и устойчиво развитие на библиотечните услуги (9–12 септември 2024 г., Загреб, Хърватия) / Луиза Любомирова Савчева. – 12 слайда.

2.4.2. Участия в национални проекти

138. Ангелова, Габриела Петрова. Интердисциплинарните методи и средства за изследване на ръкописни паметници КП -06-ПН-60/17, ФНИ, р-л Инна Димитрова.

139. Ангелова, Габриела Петрова. Сбирката от славянски кирилски печатни книги в библиотеката на Рилския манастир (изследване и научен опис в Е-среда) КП-06-Н60/8, ФНИ, р-л Поли Муканова, Елена Савова.

140. Ангелова, Габриела Петрова. Печатната българо-католическа книжнина в системата на българското книгоиздаване (1878–1944) № КР-06-М80/1 07.12.2023 г., р-л Габриела Ангелова.

141. Атанасов, Християн Атанасов. Изследване на нагласите към терапевтичния потенциал на четенето в нетипични ситуации за индивида. По проект Фундаментални научни изследвания – 2020 г. Национален проект, 30.11.2020 – 30.11.2024 г. Договор № КП-06-Н45/ 2 от 30.11.2020 г. Базова организация на проекта: УниБИТ. Изследовател в проект към ФНИ.

3. Приложение №3. В МЕДИИТЕ ЗА НАС, 2024 г. ПО МЕСЕЦИ

3.1. Януари 2024

18 януари, Агенция CROSS

Официално откриване на Кът на Хърватия в Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий"

<https://www.cross.bg/biblioteka-natzionalnata-hurvatiya-1737372.html>

23 януари, БНР

Откриха Литературен кът на Република Хърватия в Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий"

Посланикът на Хърватия Н. Пр. г-жа Ясна Огняновац пред Радио София

<https://bnr.bg/sofia/post/101938821/otkriha-literaturen-kat-na-republika-harvatia-v-nacionalnata-biblioteka-svsvkiril-i-metodi>

БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ - кът на Хърватия

<https://www.bta.bg/bg/galleries/bulgaria/276193#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

БТА

Общо 73 книги са дарени на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ от Хърватия

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/605664-obshto-73-knigi-sa-dareni-na-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy->

Посолство на Хърватия mvep.gov.hr

Откриване на Кът на Хърватия в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://mvep.gov.hr/%D0%BE%D1%82%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B0-%D1%85%D1%8A%D1%80%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%8F-%D0%B2-%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%BB%D0%BD%D1%82%D0%B0-%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0-%D1%81%D0%B2-%D1%81%D0%B2-%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB-%D0%B8-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B8/271314>

26 януари, БТА

Националната библиотека отчита ръст на читателите

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/608022-natsionalnata-biblioteka-otchita-rast-na-chitatelite#%D1%80%D1%8A%D1%81%D1%82%20%D0%BD%D0%B0%20%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8>

PRO News

Националната библиотека отчита ръст на читателите

<https://pronewsdobrich.bg/natsionalnata-biblioteka-otchita-rast-na-chitatelite-p418475>

27 януари, Официален сайт на Европейския парламент,

EPALE - Електронна платформа за учене на възрастни в Европа

Драстичен ръст на читатели в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://epale.ec.europa.eu/bg/content/drastichen-rst-na-chitateli-v-nacionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy>

31 януари, сайт на 76 ОУ „Уилям Сароян“, София

Пътуваща изложба на Националната библиотека „Единство в различието“

<https://76ou.eu/%D0%BF%D1%8A%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%89%D0%B0-%D0%B8%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B1%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B1%D0%B8%D0%B1/>

3.2. Февруари 2024

12 февруари, БНР

Поетите на любовта

<https://bnr.bg/hristobotev/post/101947294/poetite-na-lubovta>

Столица.bg

Поетите на любовта гостуват в Националната библиотека Кирил и Методий

<https://stolica.bg/kultura/poetite-na-lyubovta-gostuvat-v-natsionalnata-biblioteka-kiril-i-metodii>

В-к „Дума“

Празнуваме Деня на влюбените с поетите на любовта

Националната библиотека отваря врати за Маргарита Петкова и Добромир Банев и премиерата на "Крадец на обич" от Евтим Евтимов

<https://duma.bg/praznuvame-denya-na-vlyubenite-s-poetite-na-lyubovta-n287320>

13 февруари, impressio.dir.bg

Поетите на любовта събраха много почитатели в Националната библиотека

Бурни аплодисменти за Маргарита Петкова и Добромир Банев, преклонение пред паметта на Евтим Евтимов

<https://impressio.dir.bg/kaleydoskop/poetite-na-lyubovta-sabraha-mnogo-pochitateli-v-natsionalnata-biblioteka>

13 февруари, БНР

Интервю с доц. д-р Красимира Александрова директор на НБКМ

Националната библиотека е имала 270 дарители през изминалата година. Най-значимите ще бъдат отличени

<https://bnr.bg/post/101948373>

13 февруари, БТА

БТА бе отличена от Националната библиотека на церемонията „Дарител на годината“ за 2023 г.

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/617816-bta-be-otlichena-ot-natsionalnata-biblioteka-na-tseremoniyata-daritel-na-godina#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%A1%D0%B2.%20%D1%81%D0%B2.%20%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%20%D0%B8%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B9>

13 февруари, БТА

Национална библиотека - "Дарител на годината" - церемония

Шестата церемония „Дарител на годината“ се провежда в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (НБКМ). На церемонията се отбелязва приносът на частни дарители, институции, организации за Националната библиотека през 2023 г.

<https://www.bta.bg/bg/galleries/bulgaria/282181>

13 февруари, Maritime.bg

БТА бе отличена от Националната библиотека на церемонията „Дарител на годината“ за 2023 г.

<https://maritime.bg/bgn/8187/>

14 февруари, в-к „Капитал“, автор Тамара Вълчева

На опашка за Народната библиотека

По настояване на посетителите деветте читални работят и в неделя

Темата накратко

- Националната библиотека отчита 58% ръст на посещенията.
- Чуждестранните студенти, както и българските, пътували по различни програми, внасят у нас навика за учене в читалня.

- Бумът от посетители води след себе си положителни промени в институцията, чието ръководство има политика на отваряне.

Ако не сте стъпвали скоро в Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий", с изненада ще откриете, че вече и в централното фойе има обособени кътове за четене. Допълнителните маси също са заети през повечето време.

Читателите тук са на всякаква възраст - от 14- до 94-годишни, от най-различни националности и специалности. Отдалече забелязвам студентка с боядисана в зелено коса и тениска с аниме герои и надписи на японски, представя се като Юрий и съвсем очаквано учи японистика в Софийския университет. "Редовно се готвя тук за сесиите, сега чета японска история, защото имам изпит по самурайство, но не си представяйте, че това е бой с мечове." Казва, че в библиотеката атмосферата ѝ помага да се концентрира и е много по-ефективна, отколкото да учи вкъщи, където ги няма и специфичните книги за културата на самураите. Всички останали маси зад Юрий са пълни, както и големите просторни читални. Няма опашки, защото повечето книги може да се запазят и заявят предварително на сайта nationallibrary.bg.

През януари е отчетен 58% ръст на посещенията в Националната библиотека - съвсем лесно е да се направи сравнение, защото се използват данните и от новоиздадените карти, и от системата за чекиране при всяко влизане и излизане. "Посещенията през 2022 година са били 87 362, а за 2023 г. те са с близо 26 000 повече, или 113 179", казва представителката на администрацията Мая Димитрова. И допълва: "Работя тук от десетилетия и чак такъв бум на читатели никога не е имало."

Обясненията са много - през последните години Националната библиотека под ръководството на доц. д-р Красимира Александрова се отвори за повече външни посетители. Традиционно консервативната институция започна да организира представяния на книги и изложби, които водят различни хора. Освен това се разрешава на ученици, които са навършили четиринадесет години и вече имат лична карта, да станат читатели.

Промяната на правилата е от 2017 г., но отнема време, докато хората научат за това. "Преди години, когато не стигаха местата за четене, читателите се редяха на опашка отвън, днес целият подход е различен - добавяме нови места и се стараем да е удобно за всички", казва Мая Димитрова.

Общият брой на читателските маси вече е 228 в 9 читални. Заради големия ръст на посетителите и по тяхно настояване от началото на годината читалните са отворени и в неделните дни. "Това е огромно удобство, защото аз работя в събота и сега покрай сесията неделата ми е много ползотворна", казва Юрий, младата японистка.

Много от студентите вече са пътували по програми като "Еразъм" или бригади в САЩ и знаят, че навсякъде именно библиотеките са средището, където освен безплатен интернет са създадени всички условия за учене. "Честно казано, доскоро се събирахме с приятелки в Starbucks или в едно кафене в Студентски град, но стана много скъпо и шумно", казва Елица Иванова, която учи архитектура. Все пак основната причина да чете именно тук е специалният отдел с карти, чертежи и градоустройствени планове. Юрий дочува въпроса ми за учене в заведението и добавя: "Не ми се дават 6-7 лв. за някакво измислено кафе."

Подминават ни две момчета с енергийни напитки в ръка и поздравяват момичетата. Не се познават, но толкова често се засичат в библиотеката, че се възприемат като колеги. "Идваме тук с отварянето в осем и половина сутринта и си тръгваме със служителите, които затварят в осем вечерта", споделят двамата студенти по дентална медицина Сами Мукобел и Мартин Геров, на 21 години. "Вече се знаем тези, които сме редовните посетители, и в момента повечето са с учебници по анатомия и ембриология."

Три момичета, които са се оттеглили в новосъздадените кътове за хранене, са от същата специалност - Диана Адими е англичанка с хиджаб: "Тук се чувствам най-комфортно да уча, чувствам се в защитена среда, защото по кафенетата или парковете някои хора се отнасят зле с мен заради хиджаба или ме гледат втрещено." Двете ѝ приятелки също учат за зъболекарки в България на английски език, но идват от Иран. Гордеят се, че вече могат да изписват имената си на български, и държат да ми покажат - Йеганех Фагхахмадани и Арника Солеймани са във възторг от любезността на служителите тук, които говорят свободно английски и са услужливи: "В Техеран не можем да влезем в библиотеката просто така, има определени часове само за жени и влизането е разрешено само с бурка", казва Арника.

Именно до масите, където разговаряме, докато читателките обядват, се намира капсула на времето, в чийто футуристичен дизайн е затворена книга. В нея са описани представите на писатели и журналисти как ще изглежда светът през 2060 г. Студент по психология, който предпочита да не споменаваме името му, си налива вода от машината, разположена до капсулата на времето. "Отскоро открих библиотеката и съм много доволен, защото си запазих за четене учебник по клинична психология - той е толкова скъп, че не мога да си позволя да си го купя." Той допълва, че в общежитията не става въобще да се учи, твърде шумно е, а днес му е необходимо да се концентрира върху изпита по трудова психология и се отправя към единствената свободна маса за четене във фойето.

"Всъщност преди в това фойе се организираха всякакви събития - представяне на книги, откриване на изложби и беше шумно, чуваше се и в читалнята", казва Стамен Кънев, докторант към БАН. Той идва всеки ден да работи тук, защото пише докторантура по антропология на бедствия и са му необходими архивите, достъпни само в Националната библиотека. Всеки месец има дата, на която читателите се срещат с директорката на

библиотеката доц. д-р Красимира Александрова, за да дадат обратна връзка и да кажат какво им е необходимо, за да се чувстват по-комфортно. Именно след такава среща ръководството решава повече да не организира събития във фойето и ги премества на втория етаж. Администрацията се съобразява с изискванията на посетителите за повече тоалетни, както и за възможност за обедно меню от заведението в сградата - Once Upon a Time.

Освен учебници в библиотеката има и периодика - списания на всякакви езици, както и ежедневници. Много от тези списания са със скъп абонамент и това привлича допълнително читатели, които се интересуват от даден брой, но не искат да плащат годишен абонамент. Картата за библиотеката е безплатна. "Имаме възрастни читатели, които идват от десетилетия, те преглеждат и ежедневната преса, казва Мая Димитрова. Редовно връчват награди на почетните си читатели, които идват от началото на 50-те години, като историка Николай Жечев, на 94 години, или етнографа Стоян Райчевски. Ясно е, че по-възрастните имат изградена рутина, която включва четене, но как се привличат учениците?"

В една от стаите е обособен музей, който проследява историята на създаването на книги - от папируси и палимпсести до машината на Гутенберг и електронните книги днес. Там идват на посещение ученици от цяла България, а по специален проект се организират занимания за деца от ромски произход.

На 13 февруари се проведе и шестата церемония "Дарител на годината" на втория етаж в Националната библиотека. Някои от даренията са редки издания или албуми, а други са свързани с българската култура и история като костюма на оперния певец Борис Христов, който е изложен на втория етаж. Красиво инкрустираният костюм е минал през камерата "Аноксия", за да се почисти и запази, през тази процедура преминават и всички редки и ценни заглавия. В момента в Националната библиотека, както и в двете допълнителни хранилища се съхраняват около девет милиона книги. Върви и процес по дигитализация.

Когато е проектирана, преди Втората световна война, още през 30-те години, от архитектурния тандем Иван Васильов и Димитър Цолов, сградата на библиотеката е трябвало да бъде много по-голяма. Строежът даже започва, но е прекратен от падащите над София бомби. След войната държавата няма пари и въпреки че запазват проекта заради впечатляващата архитектура, сградата, която строят, е много по-малка. Все пак Иван Васильов и Димитър Цолов, както и украинският скулптор и обществен деец проф. Михайло Иванович Парашчук правят всичко възможно да изградят красива и запомняща се библиотека, която обаче отдавана не е достатъчна. Тук освен всичко останало е разположен и реставрационен център. Ръководството на "Св. св. Кирил и Методий" и общественият съвет изпращат декларация на годишнината на 10 декември с искания и предложения за по-голяма и модерна сграда. Междувременно календарът с културната програма е запълнен, новини за актуалните събития се публикуват на страницата nationallibrary.bg.

15 февруари, сайт на СБЖ

Отговорният редактор на сайта на СБЖ Къдринка Къдринова с отличие като дарител на Националната библиотека

<https://www.sbj-bg.eu/article/details/57208>

16 февруари, БТА

Архивисти от Националната библиотека се обучават по османистика в Центъра за източници езици и култури към СУ

<https://www.bta.bg/bg/images/2250205#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

23 февруари, БТА

Националната библиотека отбелязва 125 години от рождението на Дечко Узунов с изложба

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/624189-natsionalnata-biblioteka-otbelyazva-125-godini-ot-rozhdenieto-na-dechko-uzunov-s#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

3.3. Март 2024

7 март, БТА

„Жените на Великата степ“ – фотоизложба

Посолството на Република Казахстан в Република България представя фотоизложбата „Жените на Великата степ“ в Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“.

<https://www.bta.bg/bg/images/2325111#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

8 март, БТА

Изложбата за унгарския поет и революционер Шандор Петьофи в София ще отбележи Националния празник на Унгария

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/631700-izlozhbata-za-ungarskiya-poet-i-revolutsioner-shandor-petyofi-v-sofiya-shte-otb#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

12 март, БТА

Изложбата „Петьофи обикаля света“ бе открита в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/634018-izlozhbata-petyofi-obikalya-sveta-be-otkrita-v-natsionalnata-biblioteka-sv-s>

15 март, БТА

Националната библиотека отбелязва 100 години от смъртта на Иван Евстратиев Гешов с изложба. Снимка: Национална библиотека "Св. св. Кирил и Методий"

<https://www.bta.bg/bg/images/2354847#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

20 март, БТА

Директорът на Националната библиотека представи резултатите от проекта „Единство в различието“ в Исландия

<https://www.bta.bg/bg/images/2369133#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

27 март, БТА

Български литературен кът е открит в Националната библиотека на Нигерия

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/642905-balgarski-literaturen-kat-e-otkrit-v-natsionalnata-biblioteka-na-nigeriya#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

3.4. Април 2024

3 април, БТА

Архив БТА: Снимка на държавната библиотека „Васил Коларов“ от 1953 г.

<https://www.bta.bg/bg/images/2413436#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

3 април, БТА

Изложбата „Раждането на модерния град“ бе официално открита в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/646852-izlozhbata-razhdaneto-na-moderniya-grad-be-ofitsialno-otkrita-v-natsionalnata-#%D1%80%D0%B0%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%8F%20%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4>

3 април, в-к „Дневник“

Две изложби в Националната библиотека показват как се е променяла София през годините

https://www.dnevnik.bg/kultura/2024/04/03/4609147_dve_izlojbi_v_nacionalnata_biblioteka_pokazvat_kak_se/

3 април, БНР

Изложба по случай 145 години от избора на София за столица

<https://bnr.bg/post/101971987>

10 април, БТА ЛИК

Националната библиотека представи резултатите от проекта „Единство в различieto“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/650960-natsionalnata-biblioteka-predstavi-rezultatite-ot-proekta-edinstvo-v-razlichiet>

17 април, БТА

Изложбата „Католиците в България XVII-XXI в.“ - книжно-документални свидетелства във фонда на Национална библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/653928-natsionalna-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-pokana#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

17 април, vaticannews.va

Изложба „Католиците в България XVII-XX век“ бе открита в Националната библиотека

<https://www.vaticannews.va/bg/world/news/2024-04/katolizi-bulgaria-izlojba-nazionalna-biblioteka-sofia.html>

17 април, БНР

Документална изложба разказва за католиците в България

<https://bnr.bg/radiobulgaria/post/101978022/dokumentalna-izlojba-razkazva-za-katolicite-v-balgaria>

17 април, ТВ Евроком

„Католиците в България XVII – XX в.“: Изложба в Националната библиотека разказва за тях (ВИДЕО)

Поводът е навършването на 350 г. от смъртта на тримата бележити български католици

https://eurocom.bg/new/katolitsite-v-blgariya-xvii-xx-v-izlozhba-v-natsionalnata-biblioteka-razkazva-za-tyakh-video#google_vignette

17 април, novinata.bg

Откриха изложбата „Католиците в България XVII – XX век“

<https://novinata.bg/bulgaria/otkriha-izlojbata-katolicite-v-balgariq-xvii-xx-vek/>

17 април, БГ НЕС

Изложбата КАТОЛИЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ XVII – XXI В.“ представя документи за книжовното завещание на българите католици.

https://novini247.com/novini/izlojbata-katolitsite-v-balgariya-xvii---xxi-v-predstavya-tsenni_7758467.html

19 април, БТА

Петнадесет национални и научни библиотеки от Европа, Азия и Северна Америка проявиха интерес към издания на НБКМ

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/656726-petnadeset-natsionalni-i-nauchni-biblioteki-ot-evropa-aziya-i-severna-amerika-p#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

23 април, БТА

Националната библиотека представи виртуална изложба, посветена на Световния ден на книгата и авторското право.

<https://www.bta.bg/bg/images/2495587#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

23 април, БТА

Националната библиотека отбелязва патронния си празник с изложба и голяма диктовка

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/658704-natsionalnata-biblioteka-otbelyazva-patronniya-si-praznik-s-izlozhba-i-golyama-d#%D0%9F%D0%B0%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F%20%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%BA>

3.5. Май 2024

9 май, БТА

Литературен кът на Украйна беше открит в Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" в Деня на Европа

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/667208-literaturen-kat-na-ukrayna-beshe-otkrit-v-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy>

9 май, БНТ, Предаване „Култура.БГ“

Гост в студиото доц. д-р Красимира Александрова

"Пазител на българския език" - диктовка на открито пред Националната библиотека

<https://bnt.bg/news/pazitel-na-balgarskiya-ezik-diktovka-na-otkrito-pred-nacionalnata-biblioteka-v367143-328714news.html>

10 май, БНР, програма „Христо Ботев“

Пряко излъчване от 11.00 до 12.00 ч. студио в НБКМ

Водеща Мария Мира Христова

Интервюта с доц. д-р Красимира Александрова, д-р Бояна Минчева, д-р Ваня Аврамова, д-р Ивета Рашева и репортаж на Зои Каргиотаки по време на "Голямата диктовка"

<https://bnr.bg/hristobotev/post/101988929/golamata-diktovka?mibextid=K35XfP>

10 май, БТА

Да бъдеш библиотекар днес означава, че си пазител на словото, каза директорът на Националната библиотека доц. Красимира Александрова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/667531-da-badesh-bibliotekar-dnes-oznachava-che-si-pazitel-na-slovoto-kaza-direktorat#%D0%9F%D0%B0%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F%20%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%BA>

10 май, В-к „Земя“

Препечатка от БТА

<https://zemya.bg/%D0%B4%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%B4%D0%B5%D1%88-%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D1%80-%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%B2%D0%B0-%D1%87%D0%B5-%D1%81%D0%B8-%D0%BF%D0%B0/>

14 май, БТА

Изложбата „Медицината в Османската империя“ на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита в университетската спешна болница „Пирогов“

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/669607-izlozhbata-meditsinata-v-osmanskata-imperiya-na-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy>

17 май, БНР

В "Пирогов" откриха изложбата "Медицината в Османската империя"

<https://bnr.bg/post/101992308/art>

21 май, БНТ, „По света и у нас“, късна емисия новини

Репортаж на Айше Сали за недостатъчно пространство в НБКМ

<https://bntnews.bg/news/nacionalnata-biblioteka-se-nuzhdae-ot-vtora-sgrada-1279097news.html>

23 май, БТА

Министерство на културата: Министър Найдено Тодоров отличи над 80 артисти и дейци от различни области на културата за приноса им за развитието на българската духовност и по случай 24 май

„...Награда на Министерството на културата „Златен век“ – огърлие и Грамота за изключителен принос в развитието и утвърждаването на българската култура и национална идентичност и по повод 24 май - Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност получи: Валя Балканска, Рашко Младенов, проф. д.и.н. Станислав Станилов, Атанас Киряков, доц. д-р Никола Лаулиев, доц. д-р Красимира Александрова. По-късно ще получат своите огърлия Силви Вартан и Соня Йончева.“

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/676187-ministerstvo-na-kulturata-ministar-nayden-todorov-otlichi-nad-80-artisti-i-deyt#%D0%97%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BD%252520%D0%B2%D0%B5%D0%BA>

23 май, bTV Новините - Централна емисия

Интервю с доц. д-р Красимира Александрова за награждаването със „Златен век“, за НБКМ и празника 24 май

Интервюто е на 33.30 минута в емисията

<https://btvplus.bg/produkt/novini/57442/btv-novinite-centralna-emisija-23-05-2024>

24 май, БТА

Президентът Румен Радев и кметът на София Васил Терзиев разгледаха изложбата „Непознатият „Рибен буквар“ в Националната библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/676610-prezidentat-rumen-radev-i-kmetat-na-sofiya-vasil-terziev-razgledaha-izlozhbata-#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

3.6. Юни 2024 г.**20 юни 2024 г., БТА**

Болградската гимназия „Г. С. Раковски“ получи дарение - книги с историческа тематика, от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/694204-bolgradskata-gimnaziya-g-s-rakovski-poluchi-darenie-knigi-s-istoricheska-t>

20 юни 2024 г., ПрНюз Добрич

"Знанието за род и език в българските медии" бе тема на втория панел в рамките на 19-ата Световна среща на българските медии

"Знанието за род и език в българските медии" бе темата на втория панел от 19-ата Световна среща на българските медии, която се проведе днес в украинския град Болград. Дискусията бе прекъсната от въздушна тревога, обявена в Одеска област. Българската делегация, както и присъстващите представители на градската управа, представители на българската общност и гимназисти, отидоха в укритието на гимназията.

"Медиите можем да бъдем полезни с повече информация, подкрепа, помощ в името на това болградската гимназия "Г. С. Раковски" да предава от силите на своите преподаватели и да пази знанието за род и език", каза генералният директор на БТА Кирил Вълчев в началото на срещата. Учебното заведение бе домакин на днешния панел.

Трябва да бъде продължено споразумението за обмен и сътрудничество между министерствата на образованието и науката на Украйна и на България. Това каза директорът на болградската гимназия "Г. С. Раковски" Снежана Скорич по време на срещата. По думите ѝ продължаването на това споразумение ще даде възможност в България да бъде обявен конкурс за делегирани преподаватели.

В рамките на срещата училището получи дарение - книги с историческа тематика, от Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий". Генералният консул на България в Одеса Светослав Иванов връчи дарението на директора на гимназията Снежана Скорич. Дарението е по молба на директора на Националната библиотека Красимира Александрова, посочи консултът. Да ги ползват, да ги четат и да изучават историята на България, каза Иванов на учениците.

Вратите на Националната Априловска гимназия са отворени винаги за учениците на болградската гимназия и за българчетата по света. Това каза директорът на Националната Априловска гимназия Елвира Христова.

Тя се включи онлайн във втория панел "Знанието за род и език в българските медии". Прекрасно би било тези деца да дойдат в България и да преживят своята историческа родина, каза още тя.

Темата за род и език неслучайно се обсъжда в българското училище в Болград – първата българска гимназия, каза Светла Кьосева, главен редактор на българско-унгарското списание за култура и обществен живот "Хемус". "Нашето списание излиза вече повече от 30 години и е депозирано както в унгарската, така и в българската национална библиотека. А отскоро всичките броеве от 1991 година насам са в един от най-големите сайтове за периодичен печат в Унгария. На неговите страници е събрана изключително голямо богатство, което проследява историята на общността, връзките между България и Унгария, мястото на българите в унгарска среда", каза още тя.

Ролята на медиите е много важна, за да се запази знанието за българския език и история, и всичко, което ни обединява като българи, каза Ясен Дараков от BG VOICE (САЩ). Той бе модератор на панела днес. По думите му знанието за род и език продължава да заема важно място за българите в Украйна.

Сега историята се променя. Естествено, тематиката и рубриките се сменят. Но смятам, че рубриката с неразказаните истории на хората беше една от най-важните теми на страниците на „Роден край. Това каза Дора Костова, главен редактор на вестника на българите в Украйна. Тя разказа, че вестникът и екипът му не са били потискани, дискриминирани, не са им диктували какво да правят, единственото условие било да не нарушават законите на Украйна.

"Това, което се случва тук, в Украйна, за мен е впечатляващо", каза Ива Дойчинова, програмен директор на радио "Фокус", България. "Първо, защото тази общност толкова десетилетия сама подхранва рода и езика, наричайки България прародина. Второ, защото Украйна дава възможност на училища като "Г. С. Раковски", и не само, да се учи на български средно и висше образование. Казвам го, защото това вече е осъзнато усилие и отношение към една диаспора, която е важна за Украйна", обясни тя.

Ролята на медиите за опазването на рода и езика е в разказването на историите. Това каза генералният директор на Българското национално радио (БНР) Милен Митев. Той обясни, че не може да се очаква от всички хора да посетят всички места, на които живеят българи. "Тук е нашето място като медии – да бъдем там, за да разкажем техните истории. Защото тези истории има нужда да бъдат чути както от хората, които са на власт и могат да вземат решения, така и от цялата ни аудитория, която има нужда да знае повече за това как живеят нашите сънародници по света", посочи той.

Българската общност в Словакия е малка, но благодарение на българското училище в Братислава, всеки там носи малка част от българския темперамент. Това каза Вера Христова, главен редактор на публицистични предавания за българската общност по Словашката обществена телевизия, Словакия. Шест пъти годишно тя прави предавания за българската общност, финансирани от Словакия по програма за малцинствата. В материалите си разказва за събития на българския културен съюз в Словакия, за българи там.

В края на днешния дискуссионен панел генералният директор на БТА Кирил Вълчев бе удостоен със званието почетен гимназист на Болградската гимназия "Г. С. Раковски". Отличието на Вълчев връчи директорът на гимназията Снежана Скорич. Отличието е за всеотдайната му дейност, свързана с бесарабските българи и тяхната историческа съдба, за популяризиране на българската медийна култура, за увековечаване на прочути българи, свързани с Бесарабия, както и за укрепване на имиджа на Болградската гимназия "Г. С. Раковски", обясни Скорич.

За празника на бесарабските българи на 29 октомври Националният пресклуб на БТА в Одеса, заедно с Генералното консулство в Одеса, ще организира цяла седмица чествания и други събития, обяви Вълчев. Преподаватели от Софийския университет да дойдат в Одеска област, за да ви разкажат за възможностите за учене в Софийския университет, така че да получите едно добро образование, когато се завърнете по родните си места, когато най-сетне в Украйна има мир, обясни Вълчев на присъстващите ученици. В самата Одеса също ще има представления на Софийския университет, добави той. На 26 октомври, събота, ще направим концерт в центъра на Одеса. В него участие ще вземат състави от различни селища на българите в бесарабска Украйна, както и певицата Деси Добрева, анонсира генералният директор на БТА.

БТА организира Деветнадесетата световна среща на българските медии в Одеса, Болград и Измаил (Украйна) от 18 до 21 юни 2024 г. със съдействието на "Аурубис България", А1, "Главболгарстрой Холдинг" АД, Евроинс Иншурънс Груп, Пощенска банка, СОФ Кънект - операторът на летище София, Национален дарителски фонд "13 века България".

[https://pronewsdobrich.bg/,znaniето-za-rod-i-ezik-v-balgarskite-medii"-be-tema-na-vtoriya-panel-v-ramkite-na-19-ata-svetovna-sreshta-na-balgarskite-medii-p472418](https://pronewsdobrich.bg/,znaniето-za-rod-i-ezik-v-balgarskite-medii)

26 юни 2024 г., БТА

Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“ - връчване на стипендии

София (26 юни 2024) Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“ и посланикът на САЩ в България на официална церемония връчват официално стипендиите за български учени, докторанти, изследователи, специалисти и представители на НПО във зала „Виваком арт хол“.

На снимката: д-р Християн Атанасов – история – УниБИТ и Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, получава специализация в Университета „Тексас“ в Остин.

Снимка: Милена Стойкова/БТА (ЛФ)

<https://www.bta.bg/bg/images/2721990#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

27 юни 2024 г., Mediapool.bg

Български културен център е открит в ганайската столица Акра

Български културен център е открит в столицата на Гана - Акра, събщи ганайската новинарска агенция ГНА, предаде БТА.

Центърът се намира в сграда в спокоен квартал на улица "Какрамаду". Той ще изпълнява стандартни дейности, ще предоставя и допълнителни услуги за подпомагане на бизнеса и туризма.

"Това, което виждате тук, е това, което се вижда в градовете и в ресторантите на България в традиционен стил... Българската култура е видна в храната и в начина, по който се обличаме. България е една невероятна страна за летни ваканции", каза почетният консул на България в Акра Николас ван Щаалдуйнен. Той насърчи хората да изследват богатата българска култура.

По думите му освен че ще бъде средище на българите в Гана, центърът ще е и сборен пункт за над стоте ганайци, учили в България, както и на тези, които учат в България в момента.

Всяка седмица в центъра ще има часове по български език. Ще се провеждат и редовни български събития. Културният център ще е "място, на което да се популяризира българският бизнес и туризъм сред ганайците", отбеляза Щаалдуйнен.

"В близко бъдеще центърът ще бъде разширен с офиси на български и ганайски бизнес структури, концентрирани върху обучението в България, българското земеделие, фармацевтията, виното и спиртните напитки, технологичния сектор и българския туризъм", каза още почетният консул на България в Акра.

Извънредният и пълномощен посланик на България в Нигерия Янко Йорданов, който е с допълнителна акредитация за Гана, Екваториална Гвинея, Бенин и Конго, определи центъра в Акра като "важна средишна точка" и потвърди ангажимента на България за задълбочаване на двустранните отношения с Гана.

<https://www.mediapool.bg/balgarski-kulturen-tsentr-e-otkrit-v-ganaiskata-stolitsa-akra-news360555.html>

21-27 юни 2024, Стандарт News, № 9494, с. 14-15

Бозукова, Славка. „Модата на четенето се завръща“ :

Интервю с доц. Анета Дончева, дългогодишен шеф на Българската библиотечно-информационна асоциация

В интервюто става дума и за най-ценните екземпляри, съхранявани в Националната библиотека.

21 юни 2024, В-к „Труд“, № 145, с. 17

Илияна Йотова представи албума „Македония в карикатури“ : Премиера на двуезично издание в Националната библиотека.

Луксозният албум на Александър Божинов „Македония в карикатури“ бе представен в НБКМ.

3.7. Юли 2024

4 юли 2024 г., БТА

Литературна среща "Поети на XXI век" в Национална библиотека "Св.св. Кирил и Методий"

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/702983-literaturna-sreshta-poeti-na-xxi-vek-v-natsionalna-biblioteka-sv-sv-kiril-i-%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

12 юли 2024 г., БТА

Националната библиотека отбелязва с изложба 80 години от рождението на библиографа проф. Донка Правдомирова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/707428-natsionalnata-biblioteka-otbelyazva-s-izlozhba-80-godini-ot-rozhdenieto-na->

bibli#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0

17 юли 2024 г., БТА

Изложба "Под закрилата на святоото" беше открита в Националната библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/709740-izlozhba-pod-zakrilata-na-svyatoto-beshe-otkrita-v-natsionalnata-biblioteka#%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

17 юли 2024 г., БТА

Националната библиотека представя изложба по повод 200 години от рождението на Александър Дюма-син

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/710125-natsionalnata-biblioteka-predstavya-izlozhba-po-povod-200-godini-ot-rozhdenieto-%D0%9D%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

17 юли 2024 г., БТА

Националната библиотека отбелязва 187 години от рождението на Васил Левски на 18 юли

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/709773-natsionalnata-biblioteka-otbelyazva-187-godini-ot-rozhdenieto-na-vasil-levski-na>

17 юли 2024 г., Actualno.com

Националната библиотека пази най-малката книга с Господнята молитва у нас (ВИДЕО)

https://www.actualno.com/interview/nacionalnata-biblioteka-pazi-najmalkata-kniga-s-gospodnjata-molitva-u-nas-video-news_2264108.html

26 юли 2024 г., БТА

Литературен кът на Китай е открит в Националната библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/715506-literaturen-kat-na-kitay-e-otkrit-v-natsionalnata-biblioteka#%D0%BA%D1%8A%D1%82%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%9A%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%B9>

3.8. Септември 2024

5 септември 2024 г., БТА

Творчески ателиета в НБКМ

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/culture/737533-v-natsionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-zapochvat-esenni-atelieta-p>

27 септември 2024 г.

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/750569-pisatelyat-vladimir-poleganov-beshe-parviyat-gost-na-esennite-atelieta-po-tvorch>

27 септември 2024 г., електронен информационен сайт, **Literans**

Творчески ателиета в НБКМ

<http://literans.com/bg/L065546>

3.9. Октомври 2024

9 октомври 2024 г., в. „Дума“, № 192 стр. 13

Изложба представя художника Стоян Венев. // Дума, , 9 октомври 2024, с. 13.

Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" представя изложбата "120 години от рождението на Стоян Венев - български художник, живописец, карикатурист и график".

10 октомври 2024 г., БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ - литературен кът - Швеция - откриване

<https://www.bta.bg/bg/galleries/347002>

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/758630-bibliotekite-imat-osnovna-funktsiya-da-sa-nositelite-na-kulturata-i-istoriyata->

14 октомври 2024 г., БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ - литературен кът - Румъния - откриване

<https://www.bta.bg/bg/galleries/bulgaria/347902>

26 октомври 2024 г., Ереван ПРЕС - електронен информационен сайт

Представяне на книгата "Душата на арменец" от Агоп Мелконян

<https://erevanpress.com/blog/dushata-na-armeneca-gostuva-na-nacionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-v-sofiya>

31 октомври 2024 г., БНТ

Връчване на наградите "Отличниците на България" за ученици с изключителни успехи в науката

<https://bntnews.bg/news/razdadoha-nagradite-otlichnicite-na-balgariya-1299017news.html>

31 октомври 2024 г., Darik News

Връчване на наградите "Отличниците на България" за ученици с изключителни успехи в науката

<https://dariknews.bg/novini/bylgariia/nagrazhdavat-decata-ot-osmiia-vipusk-otlichnicite-na-bylgariia-2399075>

31 октомври 2024 г., В-к „24 ЧАСА“

Връчване на наградите "Отличниците на България" за ученици с изключителни успехи в науката

<https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/19229340>

3.10. Ноември 2024

3 ноември 2024, Darik Business Review

Връчване на наградите "Отличниците на България" за ученици с изключителни успехи в науката

<https://dbr.bg/do-2026-g-vsichki-uchilista-u-nas-sas-stem-kabinet>

4 ноември 2024 г., В-к „Труд“

Вежди Рашидов с награда "Следовник на народните будители" : Тържествена церемония в Националната библиотека "Св.св. Кирил и Методий". Автор Анжела Димчева

7 ноември 2024 г., БТА

В София започна двустранна работна среща между Националните библиотеки на България и Република Северна Македония

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/777071-v-sofiya-zapochna-dvustranna-rabotna-sreshta-mezhdu-natsionalnite-biblioteki-na-#%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%8F>

8 ноември 2024 г., БТА

Антологията „Накратко/Късаджа/Kısaca“ ще бъде представена в Националната библиотека

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/777405-antologiyata-nakratko-kasadzha-k-saca-shte-bade-predstavena-v-natsionalnata-bi#%20%E2%80%9E%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE/%D0%9A%D1%8A%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B6%D0%B0/K%C4%B1saca%E2%80%9C>

19 ноември 2024 г., в-к „Дума“

Анна Мария Петрова-Гюзелева представя новата си поетична книга в НБКМ. Издателство „Захарий Стоянов“ и Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, заедно с Биенале Артемидия, представят новата стихосбирка на Анна Мария Петрова-Гюзелева „Сидхарта-Буда, събуди ни“.

28 ноември 2024 г., в-к „Телеграф“

Професор от БАН с призив към министър и кмет: Поправете надписа на Народната библиотека.

Пред Кирил и Методий трябва незабавно да се сложи „Св.св.“, настоява Венцеслав Вълев.

28 ноември 2024 г., в-к „Дума“

1878 г. – в София е създадена публична библиотека, която по-късно прераства в Народна библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Рубрика „Датата“.

29 ноември 2024 г., БТА

Клуб „Писмена“ на Националната библиотека ще представи: Думи за малки и за пораснали с Виолета Христова

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/790327-klub-pismena-na-natsionalnata-biblioteka-shte-predstavi-dumi-za-malki-i-za-ro#%D0%BA%D0%BB%D1%83%D0%B1%20%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%8F%D1%82%20%E2%80%9E%D0%A0%D0%B8%D0%B1%D0%B5%D0%BD%20%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%E2%80%9C>

Изложба „Непознатият „Рибен буквар“ ще бъде открита в централата на ЮНЕСКО в Париж

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/790073-izlozhba-nepoznatiyat-riben-bukvar-shte-bade-otkrita-v-tsentralata-na-yunesko#%20%E2%80%9E%D0%9D%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%8F%D1%82%20%E2%80%9E%D0%A0%D0%B8%D0%B1%D0%B5%D0%BD%20%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%E2%80%9C>

29 ноември 2024 г., в-к „Телеграф“

Изложба за Рибния буквар в централата на ЮНЕСКО.

Изложба „Непознатият „Рибен буквар“ ще бъде представена в централата на ЮНЕСКО. Проектът е включен в културния календар на ЮНЕСКО за 2024 г., а изложбата, подготвена съвместно от експерти от НБКМ и УниБИТ вече гостува в Барселона.

30 ноември 2024 г., в-к „Телеграф“

Показват Рибния буквар в Париж.

Изложба „Непознатият Рибен буквар“ ще бъде представена в централата на ЮНЕСКО в Париж. Откриването е на 10 декември, съобщиха от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“.

3.11. Декември 2024**3 декември 2024, БТА**

Националната библиотека ще отбележи 146-ата си годишнина на 10 декември

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/792957-natsionalnata-biblioteka-shte-otbelezhi-146-ata-si-godishnina-na-10-dekemvri>

3 декември 2024, Утро Русе, сайт

Националната библиотека ще отбележи 146-ата си годишнина на 10 декември

<https://utroruse.com/article/1059108/>

9 декември 2024, в-к Дума

НБКМ празнува 146-ия си рожден ден

<https://duma.bg/nbkm-praznuva-146-ia-si-rozhden-den-n299710>

9 декември 2024, БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“: Изложбата „Непознатият „Рибен буквар“ ще бъде открита в Централата на ЮНЕСКО в Париж

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/790328-natsionalna-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodiy-izlozhbata-nepoznatiyat-ribe#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0>

9 декември 2024, БНР, програма „Христо Ботев“

Интервю на директора на НБКМ проф. Красимира Александрова в предаването „Terra Култура“

146 години Национална библиотека "Св. св. Кирил и Методий" – мисия във времето

<https://bnr.bg/hristobotev/post/102086230/nacionalnata-biblioteka-sv-sv-kiril-i-metodii-s-misia-vav-vremeto-i-prostranstvoto-veche-146-godini>

9 декември 2024, БНР, програма „Христо Ботев“

146 години Национална библиотека "Св. св. Кирил и Методий"

Националната библиотека празнува годишнина с изложба на Историческия музей в Попово

Експозицията "От киноцентъра до музейната витрина" – 180 години от рождението на капитан Петко Войвода

<https://bnr.bg/hristobotev/post/102086163>

10 декември 2024, БТА

Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ - годишнина

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ тържествено отбелязва 146-та годишнина на институцията. Честването на празника започва с поднасяне на цветя на паметника на Светите братя Кирил и Методий. По случай годишнината се открива гостуваща изложба на Историческия музей Попово по случай 180 години от рождението на Капитан Петко Войвода „От киноцентъра до музейната витрина“. Ще бъдат представени оригинали на документи за живота на българския революционер от фонда на Националната библиотека.

<https://www.bta.bg/bg/galleries/bulgaria/363000#%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20146%20%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8>

„Националната библиотека е много повече от институция, тя е жив организъм, който диша с ритъма на времето“, каза директорът ѝ проф. д-р Красимира Александрова

<https://www.bta.bg/bg/news/lik/796909-natsionalnata-biblioteka-e-mnogo-poveche-ot-institutsiya-tya-e-zhiv-organizam->

10 декември 2024, nova.bg

Откриха изложба, посветена на 200 г. от издаването на „Рибния буквар“, в Париж

<https://nova.bg/news/view/2024/12/10/480082/%D0%BE%D1%82%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%B0-%D0%B8%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B1%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-200-%D0%B3-%D0%BE%D1%82-%D0%B8%D0%B7%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80-%D0%B2-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B6/>

10 декември 2024, НОВА телевизия, Централна емисия, 19:00 ч.

Репортаж на Катерина Грънчарова с интервю с д-р Ивета Рашева и

Националната библиотека отбеляза 146 години от създаването си

<https://nova.bg/news/view/2024/12/10/480094/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0-%D0%BE%D1%82%D0%B1%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D0%B7%D0%B0-146-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8-%D0%BE%D1%82-%D1%81%D1%8A%D0%B7%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D1%81%D0%B8/>

10 декември 2024, dunavmost.com

146 години знание и просвета: Националната библиотека чества годишнина

<https://www.dunavmost.com/novini/146-godini-znanie-i-prosveta-natsionalnata-biblioteka-chestva-godishnina>

10 декември 2024, svobodnoslovo.eu

Националната библиотека е много повече от институция, тя е жив организъм, който диша с ритъма на времето, каза директорът ѝ проф. д-р Красимира Александрова

https://svobodnoslovo.eu/bulgaria/nacionalnata-biblioteka-e-mnogo-poveche-ot-instituciya-tya-e-zhiv-organizam-koyto-disha-s-ritama-na-vremeto-kaza-direktorat-y-prof-d-r-krasimira-aleksandrova/149636#google_vignette

10 декември 2024, nbox.bg

Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" отбелязва 146 години от своето основаване

<https://www.nbox.bg/2024/12/%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B1%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0-%D1%81%D0%B2-%D1%81%D0%B2-%D0%BA%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB/>

10 декември 2024, bTV Новините

Непознатият „Рибен буквар“ беше представен в ЮНЕСКО

<https://btvnovinite.bg/bulgaria/nepoznatijat-riben-bukvar-beshe-predstaven-v-junesko.html>

10 декември 2024, Epicenter.bg

"Непознатият "РИБЕН БУКВАР" бе представен в ЮНЕСКО

<https://epicenter.bg/article/-quot-Nepoznatiyat--quot-RIBEN-BUKVAR-quot--be-predstaven-v-YuNESKO/369896/2/0>

10 декември 2024, Fakti.bg

Непознатият "Рибен буквар" беше представен в ЮНЕСКО

<https://fakti.bg/kultura-art/934020-nepoznatijat-riben-bukvar-beshe-predstaven-v-unesco>

19 декември 2024, БТА

Проект „На гости за един час: Иновативни практики за презентиране на книжно-документалното наследство на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“

<https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/803236-proekt-na-gosti-za-edin-chas-inovativni-praktiki-za-prezentirane-na-knizhovno-#%D0%9D%D0%B0%20%D0%B3%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%20%D0%B7%D0%B0%20%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%20%D1%87%D0%B0%D1%81>

декември 2024, Vatican News

Католическите епархии в България

<https://www.vaticannews.va/bg/church/news/2024-12/novini-pastirski-jivot-sofia-plovdiv-nikopol-katolicheski-enorii.html>

4. Приложение №4. Фотографии от знакови събития в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ през 2024 г.

Участници в първата Голяма диктовка „Пазител на българския език“ в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, 10 май 2024 г., читалня № 5

Документална изложба "Непознатият "Рибен буквар". 10 май 2024 г.

"Рибния буквар" отваря нови врати на познанието в седемте първи издания, преработвани от самия д-р Петър Берон. Седемте издания на буквара се съхраняват във фонда на Националната библиотека.

Награждаване на участниците в първата Голяма диктовка „Пазител на българския език“.
22 май 2024 г., читалня №5

24 май 2024 г., Ден на отворени врати в Националната библиотека

24 май 2024 г., Ден на отворени врати в Националната библиотека

Изложба „Калиграфия от Азбучна молитва до днес“ автор Маргарита Дончева, март - май 2024 г.

„За буквите“ - 3D мапинг на фасадата на Националната библиотека, 23 май 2024 г.

Изложба „145 г. София столица“ април – септември 2024 г.

145 г. София столица, изложба „Раждането на модерния град“

Заклучително VIII „Етнокафене“ в НБКМ, 21 март 2024 г. по проект „Единство в различието“

„Етнокафене“, представяне на монографията „Ромска литература“

„Етнокафене“, 21 март 2024 г. - Денят на поезията беше почетен с представянето на емблематична книга на София Захова „Ромската литература“

Изложба „Петьофи обикаля света“, март 2024 г.

Документална изложба по случай 95 г. от рождението на Йордан Радичков, октомври - декември 2024 г.

Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ - привлекателно пространство за културно сътрудничество и общуване чрез четене.

Инициатива Литературни кътове

Ирландският кът е 28 поред с изцяло дарени книги от посолството на Ирландия, март 2024 г.

Тринадесет посланици на откриването на кът на Румъния в Националната библиотека, 14 октомври 2024 г.

32-ри литературен кът на Румъния в НБКМ

През цялата 2024 г. читалните зали на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ бяха препълнени. Наложи се да бъдат разкрити още 20 допълнителни читателски места

10 декември 2024 г., колеги и гости заедно на 146 рожден ден на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“